

अनुक्रमणिका ।

	पृष्ठम् ।
१. गोकुलनाथविरचितं शिवशतकम्	१
२. पञ्चस्तवी	९
३. दामोदरगुप्तविरचितं कुट्टनीमतम्	३२
४. रुद्रभट्टकृतं शृङ्गारतिलकम्	१११
५. माधवकविप्रणीतं दानलीलाकाव्यम्	१५२

काव्यमाला ।

मैहामहोपाध्यायश्रीगोकुलनाथविरचितं

शिवशतकम् ।

विततविविधसंप्रदायशास्त्राव्यतिकरवेष्टितमूर्तये नमोऽस्तु ।

बहुतरजगदण्डबीजपूरप्रसवफलेग्रहिपादपाय तुभ्यम् ॥ १ ॥

न धरणिसलिलानला न वायुर्न खमत एव न त्वानि नापि वर्ष्म ।

न समयककुभौ न चित्तं चित्तं पुरुषपुरंदर पूरुषलवालि ॥ २ ॥

अविरतपरिवृत्तदण्डकाष्ठाकुलमण्डलव्यतिवर्तमानवेगम् ।

अनयसि जगदण्डगोलमालाकलशकलापकुलाल कालचक्रम् ॥ ३ ॥

भुवनपुटकुटीरहृदयमममणसहभ्रुवतर्कुतः क्रमेण ।

सृजसि समयसूत्रमत्र नायामयपटवानविधानतन्तुवायः ॥ ४ ॥

निगमवनवनस्पते प्रसूये कति जगदण्डमयान्युदुन्वराणि ।

दधति बहलजन्तुजालमन्तः पुनरपि तानि लयं त्वयि प्रयान्ति ॥ ५ ॥

बहुतरजगदण्डभारभर्तुर्नहि महिमानमहं तवावयामि ।

मशक इव शलाघुगर्भजन्मा विटपवृहत्स्वनुद्वरद्रुमस्य ॥ ६ ॥

प्रविशति नम चित्तवेदम सर्वेन्द्रियविकल श्रुतिशिष्यमाणवर्त्मा ।

विधिगृहतिलदिन्दुजालवर्हीं गलितवपुः प्रपितामह प्रजानाम् ॥ ७ ॥

विगलितवपुषं विचारवार्तारहितमनिन्द्रियमक्रियं पुराणम् ।

त्वमसि तदिति चेतनाविशेषं निजपितरं निगमा प्रबोधयन्ति ॥ ८ ॥

१ अयं पण्डितः सित्तत्वेवृत्तरीयवर्तमानशतकप्रारम्भ एव समुपेक्ष्यैके पूर्वशतक-
पूर्वार्धं शल्यते, किं तु पादोनवर्षशतद्वयान् प्राचीनः. अयं च मिथिलादेशान्तर्द्वेषिणि
'नारसीनी'संस्कृतप्राने विद्यानिधिनीताम्बरपण्डितारज्जन्म लेने इति मैथिलः. कदा-
चपि शला एतत्तत्ता प्रत्यास्तयेते—(१) दीधितिदिपोतः (शिरोमणिटीका), (२) न्याय-
ल्लिखान्ततत्त्वम्, (३) पदवाचपरलक्ष्णः, (४) नावनीनांला, (५) मिथ्यावन्निरूपि,
(६) रसिनचम् (चिन्तामणिटीका), (७) रत्नशार्ङ्ग, (८) लक्ष्मणरदारम्भम्,
(९) शिवरतम्.

जगदिदमुपदीपयत्वनिनातिमिरिगौ त्वयि न गमय्यनैमि ।
प्रतपति तपनातपे तपतीं भवति गगान्गमगानुत्कृष्टलोह ॥ ९ ॥
विगमनिगमकाननान्तशास्तानतिपु निलीय पगदिगीक्षमाणः ।
परिणतिविदलज्जगत्कपित्थप्रमनकपे मुनिगन्तिरूपिनोऽभि ॥ १० ॥
साकलमयि गया साकर्मवीजं त्वयि गृण्णाह गमर्पयावभूते ।
तव गम न न चेत्फलं प्रमूते कथमगुनाप्यहमेव दोषभूमि ॥ ११ ॥
नट इव वशगो भवामि यासामहमपहमिनमर्वभूतपूर्व ।
प्रकृतिनरितनाट्यमूत्रधार भ्रमयामि मामियनीपु भूमिकासु ॥ १२ ॥
भवदगिरुचितासु मे क्रियासु व्यवहग्नोऽनुदिन हिताहितासु ।
जनननिधनबन्धमोचनेपु प्रभुगमि भूतपते तवास्मि दासः ॥ १३ ॥
भवदभिमतमेव सेवमानो हितमहित च त्वया वृथास्मि बद्धः ।
तदपि कतममाश्रये शरण्यं वत परवानितरः पतिस्त्वमेव ॥ १४ ॥
वरमुपहसनीयवर्णकोऽयं विविधविकारविडम्बितस्वरूपः ।
तदपि कृतकहासमात्रहेतोर्विरम निवारय निःसहोऽस्मि मायाम् ॥ १५ ॥
क जगति कतमाहि कस्य हेतोरहमिह बद्ध इति त्वमेव वेत्थ ।
त्वमपि यदि न चेतये न च त्वां मम करुणामय तत्र कोऽपराधः ॥ १६ ॥
अविदितगतिना प्रमादनिद्रासुषितमतिः कितव त्वयास्मि बद्धः ।
कथमपि मम दृष्टिवर्त्मवर्ती भव पथतस्करबन्धने प्रभुः स्याः ॥ १७ ॥
बहुविधभवभूमिकाभिराभिर्नटयसि नाथ यथा तथा नटामि ।
कृपण गमयिता भवानविद्याजवनिकयान्तरितः कियन्त्यहानि ॥ १८ ॥
वपसि विगतभोगभाग्य दूरान्मयि वृषवाह तवाहमुर्वरास्मि ।
स्वपदमुपदधासि यत्र तस्मिन्भवति कडङ्कर एव कर्मवीजम् ॥ १९ ॥
प्रभवति मतये पदप्रबन्धो न तव निरत्यय नित्यचेतनस्य ।
न भवति करुणा सतो(?) पुरारे मम कृपणैः परिदेवितप्रपञ्चैः ॥ २० ॥
सरसमपि वरं न भोक्तुमीहे हर मम शम्बलसंचयं गृहाण ।
उपदिश कतरद्धि दूरयात्राश्रमशमनं भववर्त्मनोऽवसानम् ॥ २१ ॥

मम भवपथिकस्य कर्म भोग्यं प्रलयनिशि त्वमवेक्षथाः शयालोः ।
त्वयि सकलमकिंचनो बुभूषुः प्रहरकवेतनमेतदर्पयामि ॥ २२ ॥
श्रुतिजनक रटत्यसौ कुमारी तव दुहिता वहिरेत्य नेति नेति ।
व्यवहित निकटस्थितेऽपि तस्मात्त्वयि मिलितेऽपि ममातिथेः क भोगः ॥ २३ ॥
अपरिमितविभागभूमिरेकस्त्वमसि ततो जगदण्डविन्दुरासीत् ।
इति भुवनभरैकधुर्य जाने दश ककुभो गणितक्रमेण सिद्धाः ॥ २४ ॥
कथय क इव दिग्विपर्ययेऽपि प्रभवति गन्तुमतः क संसरेयम् ।
भव भवपथिकस्य कोऽप्यपूर्वस्त्वमहमिति प्रसृतो मम प्रमोहः ॥ २५ ॥
मयि परमविभौ विशुद्धमत्त्वे यदिह शरीरतदात्मतामधासी ।
निगमपुरुष तत्प्रतिक्रियायै त्वयि निदधामि समस्तवस्त्वभेदम् ॥ २६ ॥
निविडजडतदात्मताप्रमोहं विमलयति त्वदभेदविभ्रमो माम् ।
प्रकृतिमुपनयन्ति वारिधानीं कतकरजासि रजोन्तरापकर्षात् ॥ २७ ॥
पुरि पुरि विहरामहे भ्रमन्तः पुरहर पश्यसि भोगवञ्चितोऽस्मान् ।
किमिति न विहरेम नाथवन्तो वयमितरे त्वमनाथ एक एव ॥ २८ ॥
स्वपिषि न परकर्मसु प्रसक्तः परमुपभोजयतस्तव क भोगः ।
परचरितमवैषि निर्निमेष प्रकृतिदारिद्र्यं न कोऽपि पश्यति त्वान् ॥ २९ ॥
प्रकृतिचटुलं सूक्ष्मभूतशेषे प्रकृतिविकारनिकोचभाजि काले ।
अविरतपरिवृत्तिखेदस्त्रिने स्वपिति जने प्रतिबुध्यसे त्वमेकः ॥ ३० ॥
प्रलयदहनदग्धशेषपीलुप्रकरशिलोज्झपवित्रवृत्तिरादौ ।
घटयसि भुवनानि तेषु जीवप्रकृतिचलैः परमाणुभिः शरीरम् ॥ ३१ ॥
जनशरणं शरीरिणां प्रसृतैः करणगणैरुपलब्धचेतनानाम् ।
कतिचनं जनुरन्तरानुभूतिप्रसृमरवासनया स्मृतीः प्रनूपे ॥ ३२ ॥
अतिशयितविबुद्धवत्पुराणः स्मरति मुनिर्निगमं हिरण्यगर्भः ।
गगनपवनसंनिपातकर्ता कथमसि वा करुणानपेक्ष एव ॥ ३३ ॥
अथ कृतककलेवरद्वयेन व्यवहरता च निदेशदायिना च ।
अवगमितपदप्रवृत्तिनादौ कवयसि लोकहिताय संप्रदायम् ॥ ३४ ॥

हितविधिकपटान्निसर्गमूढप्रकृतिरसावहितान्निवर्तनीयः ।

इति विषमतमेऽपि संविधाने गणयतु कस्तव नाथ कौशलानि ॥ ३५ ॥

भवतु विधिरपूर्वकार्मतत्त्वाशयहितसाधनताभिनामु कश्चित् ।

तदपि मुषितदोषमन्तरा त्वा न भवितुमर्हति चोदना प्रमाणम् ॥ ३६ ॥

प्रभवति परमाप्तयो दुरन्तादपसरणाय हिते प्रवर्तनाय ।

सह चरति चतुर्भिरर्थवादैन्यनिगमकवे स तवैव मूक्तमार. ॥ ३७ ॥

अजिनमुसलवेदियूपशम्यादृपदुपलस्यहवि कपालशूर्पे ।

अथ गुर्यजमानगातृहोतृप्रभृतिभिरध्वरकर्मसु त्वमिज्य ॥ ३८ ॥

विकिरति परितो घनावलीव श्रुतिरमृतानि तवाशयादुदस्य ।

विलयमयमुपैति चित्समुद्र त्वयि जगतो निगमस्य चित्प्रवाहः ॥ ३९ ॥

अभिसरति परं परं पुरारे विषयमनेकमपास्य पूर्वपूर्वम् ।

वरुणनिलयमापगेव यावद्भजति भवन्तमसौ न चित्तवृत्तिः ॥ ४० ॥

गुणगणमपनीय चित्तकूपे मम निगमैः सहसा निपातितोऽसि ।

अमृतकलश तिष्ठ तिष्ठ मन्ये पुनरपि जीवनमुद्धरिष्यसे न ॥ ४१ ॥

प्रथमसमयसंगमाय नैतज्जगदुपजीवति केवलं भवन्तम् ।

भवतु सततसन्तमन्तरा त्वां कथमनिदं प्रथमापि वस्तुसत्ता ॥ ४२ ॥

प्रवहपवनवेगघटितोऽपि स्खलति न यज्जगदण्डपिण्डभारः ।

लघुगुरुतुलनातुलाप्रकाण्ड द्रढिमगुणः स भवद्गुणत्रयस्य ॥ ४३ ॥

त्वमखिलजगदीश षड्भिरङ्गैरुपचितवेदमजीजनः षडङ्गम् ।

कथय कथमसावुपैत्वसत्तां सततसतो भवतः स्वतः प्रपञ्चः ॥ ४४ ॥

विशकलितमनुव्रजन्निचित्य स्थपतिरिव त्वमजीघटः प्रपञ्चम् ।

विभुरसि न च युज्यसे विकारैस्त्वयि समवैतु कथं स भूतसर्गः ॥ ४५ ॥

न जगदिदमहेतुतो न शून्यादवधिमतां कथमुद्भवोऽस्त्वकस्मात् ।

प्रकृतिरियमधर्मधर्मरूपा पुरुषगुणः कथमारभेत विश्वम् ॥ ४६ ॥

स्वपरपरिचयान्ध्यहेतुमेतं शिव भवदावरणीयमन्धकारम् ।

शमयति जगदण्डविन्दुवृन्दाम्बुद भवदेकपदा विवेकविद्युत् ॥ ४७ ॥

स्मरसि कथमनन्यदेव वृत्तां प्रभवकथाविधुरां निजामवस्थाम् ।
 पुनरपि न चिराज्जनार्दन त्वां न परिचरिष्यति चेतनो द्वितीयः ॥ ४८ ॥
 निमिषपरिचितो हरे समूलं हरसि विशेषगुणत्रयं परस्य ।
 प्रथयसि खलतामिमामपूर्वां कथयसि यद्विगुणत्वमात्मनोऽपि ॥ ४९ ॥
 अलमवगलितेन्द्रियप्रवृत्तेस्तव जरतः पुरुषस्य जागरेण ।
 अयमहमधुना प्रबुध्यमानः पुरुषविकारकरीं निहन्मि मायाम् ॥ ५० ॥
 असकृदनटदस्मिता नटी मे निहितपदा मशके मतङ्गजे च ।
 ध्रुवमुपरि तवाधिरोक्ष्यतीयं भव महतोऽपि महानणोरणीयान् ॥ ५१ ॥
 विलयमुपजगाम चेदखण्डस्त्वयि जरठो जगदण्डगुल्मपिण्डः ।
 क्षपयसि तदपि क्षपामनिद्रः कतिभिरसौ हि बुभूषति प्ररोहैः ॥ ५२ ॥
 विकिरति परदृष्टिवञ्चनाय त्वदुपरि विष्टपसर्पपानविद्या ।
 तदपि निमिषमात्रनिर्गतोऽपि प्रविशति भूतगणो भवन्तमेव ॥ ५३ ॥
 असकृदुदरमद्भिरङ्गभेदैर्नटगणनिष्क्रमणाद्विविक्तरङ्गः ।
 अविदितमुखसंधिरामुखान्तो निगमकवेस्तव नाटकप्रबन्धः ॥ ५४ ॥
 भ्रमयसि जगतस्त्वमेव संज्ञापरिचयसंस्कृतिरूपवेदनाभिः ।
 सदसदतदपोढवस्तुचिन्ताकृतिरिति कल्पयसे विवेकवेद्यम् ॥ ५५ ॥
 त्वममृत विषयप्रवेशभूमौ भवसि दृश पथि यस्य स द्वितीयम् ।
 जगति न परिपश्यति त्म जिह्वा स्मरहर दृष्टिविपाधिका गतिस्ते ॥ ५६ ॥
 द्रुहिणभवनपद्मवीजमालामणिपरिवर्तनतत्परात्मनस्ते ।
 असितुमखिलमेव जन्तुजातं विजनयतो विदिता विडालवृत्तिः ॥ ५७ ॥
 अपरिमितकृतेर्निराश्रयस्य अमरहितस्य निरस्तचेष्टितस्य ।
 दृषदुदरदरीषु दर्दुराणां घटनपटोस्तव कीदृशं शरीरम् ॥ ५८ ॥
 भुवनभवनभासनप्रदीप न्यपतदसौ त्वयि चेतनापतङ्गी ।
 क्षणमधिकमदीप्यत ज्वलन्ती पुनरजहात्प्रथमामपि स्वमत्तान् ॥ ५९ ॥
 ध्रुवमियमपवर्गरात्रिसंध्या भवति यतस्त्वयि निर्भरोऽनुरागः ।
 रुचिमय चरमोऽयमञ्जलिस्ते ननु नचिराद्भविता भवानदृश्यः ॥ ६० ॥

यदपि तव वशे मगेन्द्रियाणि श्रुतिविषयावभिवर्तमानदृष्टेः ।
 सुखमसि जगतस्तथापि नाथ श्रुतिमुकुरेण विना न वेदितासे ॥ ६१ ॥
 मतिधनमितरे गुदीर्घनिद्राप्रणवभियम्त्वयि निक्षिपन्त्यतन्ने ।
 उपहरणमुसंचितो न जातु व्ययमुपगच्छति चेतनानिधिम्ते ॥ ६२ ॥
 कचिदपि विषमे त्वया नियुज्य स्थितिमनवाप्य चिरस्य संसरामि ।
 भवगिरिसरिदस्मि चित्समुद्र स्वमपि जहामि तदा लभे यदि त्वाम् ॥ ६३ ॥
 भगवति नियते विदूरयात्रामह समरणाऽवनोऽयमन्त ।
 जरति विरम निःसहासि संविन्नगरमत परमद्वयोपभोग्यम् ॥ ६४ ॥
 विलिखतु कथमक्षराणि भाले स विधिरदृष्टपदार्थलेखदक्ष ।
 मम हि मिलितमक्षपादपादप्रणिपतनेन ललाटमीम्नि चक्षु ॥ ६५ ॥
 उडुनि मयि रवे प्रकाशलेशं व्यवधिवशादपरीक्षितो न्यधासीः ।
 तमपहरसि संनिकर्षमेत्य त्वदुपरि तर्हि निजं वपुस्त्यजामि ॥ ६६ ॥
 भवपथपथिकोऽस्मि वाटपाटच्चर मिलितोऽमि विलुण्ठ्य संपदो मे ।
 अहमपि भवदन्तरं प्रविश्य ध्रुवमचिरेण हरामि ते विभूती ॥ ६७ ॥
 श्रुतिरसि पुरुषार्थसंनिवद्धस्तव चरमे प्रथमे विरौमि वत्स ।
 अमरगवि स दोग्धि कस्य हेतोरमृतमभोक्तिर पूर्तिभाजि भाण्डे ॥ ६८ ॥
 शिव तव मम चान्तरालभूमौ विविधविधा व्यवधा व्यधाद्विधाता ।
 तदपि हि भवतोऽहमेव भित्तिर्भवति वृत्ति सदनस्य नाजिरस्य ॥ ६९ ॥
 व्यवधिरुपरराम भूर्विभक्ता प्रभवसि गूढमतिर्न मां प्रहर्तुम् ।
 तदहमहमिकाहृदेकशेषावधिरधुना ध्रुवमावयोर्विमर्दः ॥ ७० ॥
 न धरणिरुपरि प्रयाति नाधः पतति न च प्लवते न वम्भ्रमीति ।
 न च दिवि वसति स्वशक्तियोगादपि तु भवानचलास्थिरत्वहेतुः ॥ ७१ ॥
 अविषमचतुरस्रपङ्क्तिभागां न सृजसि कन्दुकनिस्तलां न सूये ।
 वटयसि पृथिवीमिमां खचक्रभ्रमणकुलाल विशालदर्पणाभाम् ॥ ७२ ॥
 पुरहर परदृष्टिदोषशान्त्यै कति जगदण्डकगण्डकान्विभर्षि ।
 त्वदुपरि परिपातयन्ति दृष्टिं विजहति सर्वमर्किचना भवन्ति ॥ ७३ ॥

शिवशतकम् ।

परपुरमभिविद्य सर्वलोकं त्रयमभि सर्वदिनेषु भूतदग्नि ।
 भवपितृवनवाटयोधिबृक्ष प्रलयनिगानु निलीय मेवते त्वान् ॥ ७४ ॥
 ग्रहगृह्नरमीरुहस्य राहुभ्रमरविमर्दमहार्ककर्णिकस्य ।
 भ्रमणगिदमभिव्यनक्ति लीला तव घटितां ध्रुवनालवृटनाय ॥ ७५ ॥
 सकलगुणगणो गमोर्णनाभेर्दिल्यमुपैति वितायते च भूय ।
 पटुजनजटतापहारहेतो क्षणमपि न क्षमसे क्षयं गुणानाम् ॥ ७६ ॥
 न गल विघटिता पुनर्घटन्ते न च घटिता स्थिरसङ्गता श्रयन्ते ।
 पिपतिपुग्दरा रुजन्ति दंद्यान्तटतरमाप इवापगाणकस्य(१) ॥ ७७ ॥
 दिगतनिपिग्नोपट्टि पर्यन्वदयामि या पुरपप्रकाण्ट मायान् ।
 प्रहृतिनपल्या तथा विकारैर्बहुविधवाणिकया दशीकृतोऽस्मि ॥ ७८ ॥
 प्रहृतिचपन्पीलुबीजदगे दलति खगोलकुशलविप्रवीर्णम् ।
 अपटितमित्रैरेतरेण कल्पध्वजजनी ममचीकरस्यमेव ॥ ७९ ॥
 सप्तपटलमन्यतीर्णगताहृतिरदलज्जिवाद्रविप्रवीण ।
 पल्लवद्विदाम्बगाच्यापि ह जगदगागृह्णन् निरवात्म्यी ॥ ८० ॥
 पमरति त्रिषथेषु तेषु राग परिणमते निरतेषु तेषु शोक ।
 त्वमि रनिगचिता गितान्तवान्ते गुणपरिणामशुचाम् गौचरोऽस्मि ॥ ८१ ॥
 पतिस्तुतिपिर्गुणगणो भूतदगागृह्णन्तप्रकाण्ट ।
 भूतदगागृह्णन्तप्रकाण्ट भूतदगागृह्णन्तप्रकाण्ट ॥ ८२ ॥
 भूतदगागृह्णन्तप्रकाण्ट भूतदगागृह्णन्तप्रकाण्ट ॥ ८३ ॥
 भूतदगागृह्णन्तप्रकाण्ट भूतदगागृह्णन्तप्रकाण्ट ॥ ८४ ॥
 भूतदगागृह्णन्तप्रकाण्ट भूतदगागृह्णन्तप्रकाण्ट ॥ ८५ ॥
 भूतदगागृह्णन्तप्रकाण्ट भूतदगागृह्णन्तप्रकाण्ट ॥ ८६ ॥
 भूतदगागृह्णन्तप्रकाण्ट भूतदगागृह्णन्तप्रकाण्ट ॥ ८७ ॥
 भूतदगागृह्णन्तप्रकाण्ट भूतदगागृह्णन्तप्रकाण्ट ॥ ८८ ॥
 भूतदगागृह्णन्तप्रकाण्ट भूतदगागृह्णन्तप्रकाण्ट ॥ ८९ ॥
 भूतदगागृह्णन्तप्रकाण्ट भूतदगागृह्णन्तप्रकाण्ट ॥ ९० ॥

विविधशमिजितो भगवन्मया जगत्किञ्चिदपि ।
 न तां पशुते निदन्ति पाजं पितृनाञ्ज पञ्च पश्चिमगन्ति ॥ ८७ ॥
 मयि कलकभिया त्वया कियत् प्रतिहृतयो विगिताम्नया विलुप्ताः ।
 निरम भक्त निर्गर्गनिर्मलम् प्रगृज रजो मम पश्य दर्पणोऽस्मि ॥ ८८ ॥
 क्षितिर्विलपतितं जरागुपेशीस्थगितमथाण्डममुद्गते निगृहम् ।
 अविद्युतमपि धातुसंनयं ते भव भवता त्वविग्रहो हगमि ॥ ८९ ॥
 परिमित[मुत्तरं] कपायपाकं निरमतरं विषयान्तरं विहाय ।
 निरवधिमधुरे सभे समन्ताच्चयि पुरुषोत्तम विश्रमोऽस्तु वाचाम् ॥ ९० ॥
 अपगतपदपाटवोऽपि गर्भादुपनिपदामधुनोत्थित प्रबन्ध ।
 जनयतु तव कौतुकं कलेन प्रतिपदविस्खलितेन जल्पितेन ॥ ९१ ॥
 प्रकृतिमलिनमृक्षलक्षलिखाचयचितमन्वरचीवरं वसानम् ।
 प्रकटितबृहदण्डमन्त्रपं त्वां पुरुषमुदीक्ष्य हसामि चोछसामि ॥ ९२ ॥
 व्यरमदवसरः स यत्र कर्मप्रकरमकार्पममर्त्यलेखलोभात् ।
 न पुनरपि पित्रामि सोमपात्रामृतदधि राहुविडालपीतशेषम् ॥ ९३ ॥
 स्वयमयमवलेढि होतुराज्यं तदनु तमाशयते सुधान्बुविन्दून् ।
 अजनि तु जननीपयस्तृपार्तिक्षयमवमुञ्चति याज्यमिज्यवर्गः ॥ ९४ ॥
 अमयसि नवधा खमण्डलानि द्रढयसि सप्तपुटानि भूतधाज्याः ।
 उपदिशसि च पङ्गतीर्ग्रहाणां ध्रुवमसि तद्भुवयोरपि ध्रुवस्त्वम् ॥ ९५ ॥
 गुणमपि तव निर्गुणत्वपक्षे अमयति दोषकुलाकुलं प्रबन्धः ।
 मलिनयति नवेन्दुसुन्दराणि स्फटिकशिलाशकलानि काचसङ्गः ॥ ९६ ॥
 किमपि निविशति प्रकाशराशौ त्वयि यमुनेव रवौ विधाविवाङ्कः ।
 असिततनु चतुर्भुजस्वरूपं यदरतरा(?) हृदयं हरन्ति वामाः ॥ ९७ ॥
 इदमपरपुरं तदेव यस्मिन्नसकृदहर्निरगान्निशि प्रविश्य ।
 विगलितवरणाद्बहिर्विहीनात्कथमधुना सदनादितो निरीयाम् ॥ ९८ ॥
 यदभिलपसि पुद्गलानजीवासुरवरनिर्जरजीवबन्धमोक्षान् ।
 नयसि च यदनावृतान्विहंगप्रकृतिमस्तदुपास्यसे जिनेन्द्रः ॥ ९९ ॥

प्रकृतिरियमनन्धस्वरूपा सृजति महान्तमसौ यतो विकारम् ।
 अविकृतमपि पश्यतः सतत्ते सह रमते ह्यनया सत्त्वा त्वदीयः ॥ १०० ॥
 यदि मम सहसा तवाभिसारात्कुलगुरुभिर्निगमैर्निवारितासौ ।
 स्वयमभिसर तर्हि वाचमेना परपुरुषं निगमो न पश्यति त्वाम् ॥ १०१ ॥
 मन वचनजलानि कर्णशुक्तौ तव पतितानि गतानि मौक्तिकत्वम् ।
 विगुणविलुलितानि लाजबुद्ध्या रसयतु कुण्डलकुण्डलिप्रकाण्डम् ॥ १०२ ॥
 जपटुभिरभिधित्सितार्थबुद्धावनभिमतानपि बोधयद्भिरर्थान् ।
 पुरमथन पराहतैरमीभिः कथय कदा विहसिष्यसि प्रलापैः ॥ १०३ ॥
 न तव पुरि शिलादपुत्रवेत्रप्रततिनिरुद्धतया लभे प्रवेशम् ।
 शिवसहचरि गौरि गोपुरेन्यो बहिरुपविश्य वसामि नौमि च त्वाम् ॥ १०४ ॥
 न दहति सगरान्वयं न पादात्प्रभवति नाप्यलिकादुदेति चक्षुः ।
 न च किमपि शृणोति नेत्रवर्गो मम कथमस्तु तव स्तवेऽधिकारः ॥ १०५ ॥
 इति महोपाध्यायश्रीगोकुलनायविरचितं शिवशतकम् ।

पञ्चस्तवी ।

लघुस्तवः ।

ऐन्द्रस्येव शरासनस्य दधती मध्येललाटं प्रभां
 शौर्ली कान्तिमनुष्णगोरिच शिरस्यातन्वती सर्वतः ।
 एषासौ त्रिपुरा हृदि द्युतिरिवोष्णांशोः सदाह स्थिता
 छिन्धान्न सहसा पदैतिभिरयं ज्योतिर्मयी बाह्वयी ॥ १ ॥

१. दृष्टेऽपि बहुधापि पञ्चस्तवीपुस्तकेषु रचयितुं कवेर्नाम न प्राप्तम् किं तु प्रा-
 चीनोऽयं कश्चन कविवरः, यत सरस्वतीकण्ठाभरणे पञ्चमपरिच्छेदे अत्रत्यतृतीयस्त-
 वस्यः 'लक्ष्मीवशीकरणचूर्णसरोदराणि' इत्यादि श्लोको भोजराजेनोदाहृतः. अयं च
 तृतीयस्तवस्य एव 'आनन्दमन्थरपुरंदरमुक्तात्म्यम्' इत्यादि श्लोकं कुवल्लभानन्दे सं-
 छष्टिप्रकरणे, अस्मैव श्लोकस्य 'पादान्मुञ्ज भवतु मे विजयाय महुः' इत्याद्युत्तरार्धे का-
 व्यप्रकाशे दशमोऽंशे च वर्तते. लघुस्तवनाम्नः प्रथमस्तवस्य द्वित्राटीका अपि समु-
 पलभ्यन्ते, ताश्च सर्वा अपि तद्वशास्तानुसारिण्य इत्यनुपपुञ्जा इत्यस्माभिर्न गृहीताः.
 तत्रैको नित्यानन्दनाना लघुस्तवटीकाकारः 'लघुस्तवकर्ता धर्माचार्यः' इति वदति.

मा भाना जगतीन्ताननुत्तमत्तनुग्निनिर्गर्हिणी
 नाग्नीजे प्रथमे मिता ता मता ना मन्मदे ते तम ।
 प्राक्तः कुण्डलिनीति निराजनन्यापाश्चक्षोऽयमा
 आरोग्यं न पुन स्पृशन्ति जननीगर्भेऽर्भक्य नम ॥ २ ॥
 दृष्ट्वा संभ्रमहारि नम्रु सहसा गे गे इति व्याहृत
 येनाकूतनशास्पीह नग्ने विन्तुं विनाप्यक्षमम् ।
 तस्यापि धुनमेव देवि तरसा जाने तवानुग्रहे
 वाचः सूक्तिमुभारसद्रवमुचो निर्यान्ति वक्राम्बुजात् ॥ ३ ॥
 यन्नित्ये तव कामराजमपरं मग्राक्षर निष्कलं
 तत्सारस्यतमित्येति विरलः कश्चिद्बुधश्चेद्भुवि ।
 आख्यानं प्रतिपद्य सत्यतपसो यत्कीर्तयन्तो द्विजाः
 प्रारम्भे प्रणवास्पदप्रणयितां नीत्वोचरन्ति स्फुटम् ॥ ४ ॥
 यत्सद्यो वचसां प्रवृत्तिकरणे दृष्टप्रभावं बुधै-
 स्तार्तीयं तदहं नमामि मनसा त्वद्बीजमिन्दुप्रभम् ।
 अस्त्वौर्वोऽपि सरस्वतीमनुगतो जाड्याम्बुविच्छिन्नये
 गोशब्दो गिरि वर्तते स नियतं योगं विना सिद्धिदः ॥ ५ ॥
 एकैकं तव देवि बीजमनघं सव्यञ्जनाव्यञ्जनं
 कूटस्थं यदि वा पृथक्कृतं यद्वा स्थितं व्युत्क्रमात् ।
 यं यं काममपेक्ष्य येन विधिना केनापि वा चिन्तितं
 जप्तं वा सफलीकरोति सततं तं तं समस्तं नृणाम् ॥ ६ ॥
 वामे पुस्तकधारिणीमभयदां साक्षस्रजं दक्षिणे
 भक्तेभ्यो वरदानपेशलकरां कर्पूरकुन्दोज्ज्वलाम् ।
 उज्जृम्भाम्बुजपत्रकान्तनयनस्निग्धप्रभालोकिनीं
 ये त्वामम्ब न शीलयन्ति मनसा तेषां कवित्वं कुतः ॥ ७ ॥
 ये त्वां पाण्डुरपुण्डरीकपटलस्पष्टाभिरामप्रभां
 सिञ्चन्तीममृतद्रवैरिव शिरो ध्यायन्ति मूर्ध्नि स्थिताम् ।
 अश्रान्तं विकटस्फुटाक्षरपदा निर्याति वक्राम्बुजा-
 तेषां भारति भारती सुरसरित्कल्लोलोलोर्मिवत् ॥ ८ ॥

ये सिन्दूरपरागपुञ्जपिहितां त्वत्तेजसा धामिमा-

सुर्वी चापि विलीनयावकरसप्रस्तारमन्नामिव ।

पश्यन्ति क्षणमप्यनन्यमनस्तस्तेषामनङ्गज्वर-

हान्तास्तत्तत्कुरङ्गशावकदृगो वश्या भवन्ति स्फुटन् ॥ ९ ॥

चञ्चत्काञ्चनकुण्डलाङ्गदधरामावद्भकाञ्चीतजं

ये त्वां चेतसि तद्गते क्षणमपि ध्यायन्ति कृत्वा सिरान् ।

तेषां वेदमनु विभ्रमादहरहः स्फारीभवन्त्यश्चिरं

माद्यत्कुञ्जरकर्णतालतरलाः स्थैर्यं भजन्ते श्रियः ॥ १० ॥

जार्भट्या शशितण्डमण्डितजटाजूटां नृमुण्डतजं

बन्धूकप्रसवात्पान्वरधरां प्रेतासनाध्यासिनीन् ।

त्वां ध्यायन्ति चतुर्भुजां त्रिनयनामापीनतुङ्गस्तर्नी

मध्ये निम्नबलित्रयाङ्किततनुं त्वद्रूपसंविचये ॥ ११ ॥

जातोऽप्यल्पपरिच्छदे क्षितिभुजां सामान्यनात्रे कुले

निःशेषावनिचक्रवर्तिपदवीं लब्ध्वा प्रतापोन्नतः ।

यद्विधाधरवृन्दवन्दितपद श्रीवत्सराजोऽभव-

हेवि त्वच्चरणान्बुजप्रणतिजः सोऽयं प्रसादोदयः ॥ १२ ॥

चण्डि त्वच्चरणान्बुजार्चनविधौ बिल्बीदलोलुण्ठन-

वृट्प्रत्कण्टककोटिभिः परिचयं येषां न जग्मुः कराः ।

ते दण्डाङ्कुशचक्रचापकुलिशश्रीवत्समत्स्याङ्कितै-

र्जायन्ते पृथिवीभुजः कथमिवान्भोजप्रभैः पाणिभिः ॥ १३ ॥

विप्राः क्षोणिभुजो विशस्तदितरे क्षीराज्यमध्वासवै-

त्त्वां देवि त्रिपुरे परापरमयीं संतर्प्य पूजाविधौ ।

यां यां प्रार्थयते मनः स्थिरधियां तेषां त एव ध्रुवं

तां तां सिद्धिमवाप्नुवन्ति तरसा विभ्रैरनिमीकृताः ॥ १४ ॥

शब्दानां जननी त्वनत्र भुवने वाग्वादिनीत्युच्यते

त्वत्तः केशववासवप्रभृतयोऽप्याविर्भवन्ति स्फुटन् ।

लीयन्ते खलु यत्र कल्पविरमे ब्रह्मादयस्तेऽप्यमी

सा त्वं काचिदचिन्त्यरूपमहिमा शक्तिः परा गीयते ॥ १५ ॥

देवानां त्रितयं त्रयी हुतभुजां शक्तित्रयं त्रिःस्वरा-

लैलोक्यं त्रिपदी त्रिपुष्करमथो त्रिव्रह्म वर्णास्त्रियः ।

यत्किञ्चिज्जगति त्रिधा नियमितं वस्तु त्रिवर्गादिकं

तत्सर्वं त्रिपुरेति नाम भगवत्यन्वेति ते तत्त्वतः ॥ १६ ॥

लक्ष्मी राजकुले जयां रणभुवि क्षेमकरीमध्वनि

कव्यादद्विपसर्पभाजि शबरी कान्तारदुर्गे गिरौ ।

भूतप्रेतपिशाचजम्बुकभये स्मृत्वा महाभैरवीं

व्यामोहे त्रिपुरा तरन्ति विपदस्तारा च तोयह्रवे ॥ १७ ॥

माया कुण्डलिनी क्रिया मधुमती काली कलामालिनी

मातङ्गी विजया जया भगवती देवी शिवा शाभवी ।

शक्तिः शंकरवल्लभा त्रिनयना वाग्वादिनी भैरवी

ह्रींकारी त्रिपुरा परापरमयी माता कुमारीत्यसि ॥ १८ ॥

आईपल्लवितैः परम्परयुतैर्हि त्रिक्रमाद्यक्षरैः

काद्यैः धान्तगतैः स्वरादिगिरथ क्षान्तैश्च तैः मस्वरैः ।

नामानि त्रिपुरे भवन्ति खलु यान्यत्यन्तगुणानि ते

तेभ्यो भैरवपत्नि विशतिराहमेभ्यः परेभ्यो नमः ॥ १९ ॥

बोद्धव्या निपुणं बुधैः स्तुतिरियं कृत्वा मनस्तद्वनं

भारत्यास्त्रिपुरेत्यनन्यमनमा यत्राद्यवृत्ते स्फुटम् ।

एकद्वित्रिपदक्रमेण कथितस्तत्पादसंख्याक्षरै-

र्मन्त्रोद्धारविधिर्विशेषमहिनः सत्संप्रदायान्वितः ॥ २० ॥

मावयं निरवद्यमन्त्रु यदि वा किं वानया चिन्तया

नृनं स्तोत्रमिदं पाठिष्यन्ति जनो यस्याग्नि भक्तिम्वयि ।

संचिन्त्यापि लघुत्वमान्मनि दृढं संज्जायमानं हृदा-

न्तुदन्त्या मुग्धगीकृतेन रचिनं यस्मान्मयापि ध्रुवम् ॥ २१ ॥

इति पञ्चम्या लघुमव. प्रथमः ।

चर्चान्तवः ।

सौन्दर्यविभ्रमभुवो भुवनाधिपत्य-
 संकल्पकल्पतरवस्तिपुरे जयन्ति ।
 एते कवित्वकुमुदप्रकरावबोध-
 पूर्णेन्दवस्त्वयि जगज्जननि प्रणामाः ॥ १ ॥
 देवि स्तुतिव्यतिकरे कृतबुद्ध्यस्ते
 वाचस्पतिप्रभृतयोऽपि जडीभवन्ति ।
 तत्त्वानिसर्गजडिमा कतमोऽहमत्र
 स्तोत्रं तव त्रिपुरतापनपति कर्तुम् ॥ २ ॥
 मातस्तथापि भवती भवतीम्रताप-
 विच्छिद्ये स्तवमहार्णवकर्णधारः ।
 स्तोत्रं भवानि स भवच्चरणारविन्द-
 भक्तिग्रह किमपि मा मुखरीकरोति ॥ ३ ॥
 रूते जगन्ति भवती भवती विभर्ति
 जागर्ति तत्क्षयकृते भवती भवानि ।
 मोह भिनत्ति भवती भवती रुणद्धि
 लीलायितं जयति चित्रमिदं भवत्या ॥ ४ ॥
 यस्मिन्मनागपि नदाम्बुजपद्मगौरि
 गौरि प्रसादमपुरा दशमादधानि ।
 तालिभिरन्तरमनःशरावकीर्ण-
 नीगन्तिनीनयनमततय पतन्ति ॥ ५ ॥
 सुधनीभुजोऽप्सुदयनप्रभयन् तत्स
 दिवापरमणितुम्बितपादपीठ ।
 पद्मप्रदतिपद्मदीप्तिपद्म स दृष्ट
 तत्त्वानिपद्मप्रद कर्ण प्रसाद ॥ ६ ॥

त्वत्पादपङ्कजं प्रणिपानपूर्वं
 पुण्यैर्गन्तव्यमिति कृतिभिः कवीन्द्रे ।
 क्षीरक्षपाकरदुकूलहिमावदाना
 कैरप्यवापि भुवनत्रिनयेऽपि कीर्ति ॥ ७ ॥
 कल्पद्रुमप्रसवकल्पितचित्रपूजा-
 मुद्गीपितप्रियतमामदरक्तगीतिम् ।
 नित्यं भवानि भवतीमुपवीणयन्ति
 विद्याधरा कनकशैलगुहागृहेषु ॥ ८ ॥
 लक्ष्मीवशीकरणकर्मणि कामिनीना- ज्ञे ॥ ९ ॥
 साकार्यणव्यतिकरेषु च सिद्धमन्त्रः ।
 नीरन्ध्रमोहतिमिरच्छिदुरप्रदीपो
 देवि त्वदङ्घ्रिजनितो जयति प्रसादः ॥ ९ ॥
 देवि त्वदङ्घ्रिनखरत्नभुवो मयूखाः
 प्रत्यग्रमौक्तिकरुचो मुदमुद्रहन्ति ।
 मेवानति व्यतिकरे सुरमुन्दरीणां
 सीमन्तसीमि कुमुमस्तवकायितं यैः ॥ १० ॥
 मूर्ध्नि स्फुरत्तुहिनदीधितिदीप्तदीप्तं
 मध्येललाटममरायुधरश्मिचित्रम् ।
 हृच्चक्रचुम्बि हुतभुक्तणिकानुकारि
 ज्योनिर्यदेतदिदमस्व तव स्वरूपम् ॥ ११ ॥
 रूपं नव स्फुग्निचन्द्रमरीचिगौर-
 मालोकते शिरसि वागधिदेवतं यः ।
 निःसीममृक्तिरचनामृतनिर्जरम्य
 तन्व प्रसादमधुगः प्रसरन्ति वाचः ॥ १२ ॥
 मिनन्दुरांशुपटलच्छुग्नितामिव द्यां
 न्वचेजमा जनुरमरुपिनामिवोर्वीम् ।

यः पश्यति क्षणमपि त्रिपुरे विहाय
 ब्रीडा मृडानि मुह्यन्तमनुव्रवन्ति ॥ १३ ॥
 मातर्मुहूर्तमपि यः स्मरति स्वरूपं
 लाक्षारसप्रसरतन्तुनिभं भवत्या ।
 ध्यायन्त्यनन्यमनसस्तमनङ्गतसाः
 प्रद्युम्नसीम्नि सुभगत्वगुणं तरुण्यः ॥ १४ ॥
 योऽयं चकास्ति गगनार्णवरत्नमिन्दु-
 योऽयं सुरानुरगुर पुत्रपु पुत्राणः ।
 यद्गानमर्धमिदमन्धकसूदनस्य
 देवि त्वमेव तदिति प्रतिपादयन्ति ॥ १५ ॥
 इच्छानुरूपमनुरूपगुणप्रकर्षं
 संकर्षिणि त्वमभिनृप्य यदा विभर्षि ।
 जायेत स त्रिभुवनैकगुरन्तदानीं
 देव शिवोऽपि भुवनत्रयवृत्रधारः ॥ १६ ॥
 ध्यातासि हैमवति येन हिनांगुरस्मि-
 न्नालानलद्युतिरवल्मयमानसेन ।
 तस्मादिलम्बमनवधमनन्तकल्प-
 गल्पैर्दिनैः सृजसि सुन्दरि याग्विलम्बम् ॥ १७ ॥
 आधारनारुतनिरोधवशेन येषां
 निन्दुरङ्गितसरोजगुणानुवर्गि ।
 दीप्तं हृदि स्फुरति देवि दधुन्नदीयं
 ध्यायन्ति तानिह ममीतिनिर्मलम् ॥ १८ ॥
 ये चिन्तयन्त्यरमणमरणमध्यसति
 रूपं नयन् नवयायवस्तुपिण्डम् ।
 तेषां सदैव सुसुखादुभयमभिर-
 त्तमस्तु सुखलोकं यन्मम भवति ॥ १९ ॥

ममोन्मत्तमिदं कथमस्मात् ।

मृत्तानि मयि न । मयि नोक्तानि ।

मयो ममानि मयि न । मयो ममानि ।

व मायनाति मायया न । मायनाति ॥ २० ॥

मयोनि मयो निमि । मयो निमि ।

मयो निमि । मयो निमि ।

निष्पापमूनि जनमानसगतमि

हमि तमापमनेकमिना जनस्य ॥ २१ ॥

उत्तमहेममने निमि । मयो निमि ।

नेतश्चिरतनमधोपान । मयो निमि ।

कारागृहे निगडवन्वनयन्निवृतम्य

त्वत्संस्मृतौ श्रुति मे निगडमुदन्ति ॥ २२ ॥

त्वा व्यापिनीति मुमना इति कुण्डलीति

त्वां कागिनीनि कमलेति कलावतीति ।

त्वां मालिनीति ललितेत्यपराजितेति

देवि स्तुवन्ति विजयेति जयेत्युमेति ॥ २३ ॥

उद्दामकामपरमार्थमरोजखण्ड-

चण्डद्युतिद्युतिमपासितपङ्क्तिराम् ।

मोहद्विषेन्द्रकदनोद्यतबोधसिंह-

लीलागुहां भगवतीं त्रिपुरां नमामि ॥ २४ ॥

गणेशवटुकस्तुता रतिसहायकामान्विता

सरारिवरविष्टरा कुसुमत्राणवाणैर्युता ।

अनङ्गकुसुमादिभिः परिवृता च सिद्धैस्त्रिभिः

कदम्बवनमध्यगा त्रिपुरसुन्दरी पातु नः ॥ २५ ॥

रुद्राणि विद्रुममयीं प्रतिमामिव त्वां

ये चिन्तयन्त्यरुणकान्तिमनन्यरूपाम् ।

तानैत्य पद्मलङ्घनः पनभं भवन्ते

कण्ठाग्रमन्त्रः ॥ २६ ॥

त्वद्रूपैकनिरूपणप्रणयिता नमो ह्योऽनन्तमुण-

ग्रागाकर्णनशान्तिना श्रवणमोन्दनमगृतिश्चेतनि ।

त्वत्पादार्चनं चातुर्गुणं त्वन्कीर्तनं त्रिभिर्भोगैः

एवमपि त्वत्पुण्यमनन्दमनिता मे देवि मा शान्म्यतु ॥ २७ ॥

त्वद्रूपसुखमित्यादिगणपपरक्त-

मुद्रायगेन्मदनैः यनगधर य. ।

तं रूपहीनमपि गन्नाथनिर्दिशेष-

मालोक्यन्त्युरुनितम्नतटान्तरुण्य ॥ २८ ॥

ब्रह्मेन्द्ररुद्रहरिचन्द्रमहेश्वरसिंह

स्कन्दहिपाननहताशनवन्दितायै ।

वागीश्वरि त्रिभुवनेश्वरि विश्वमात-

रन्तर्वहिश्च कृतमंस्थितये नमस्ते ॥ २९ ॥

यः स्तोत्रमेतदनुवामरमीश्वराया.

श्रेयम्कारं पठति वा यदि वा शृणोति ।

तस्येप्सितं फलति राजभिरीड्यतेऽसौ

जायेत स प्रियतमो मदिरक्षणानाम् ॥ ३० ॥

इति पञ्चसत्या चर्चाम्बो द्वितीय ।

घटस्त्व ।

आनन्दमन्थरपुरंदरमुक्तमाल्यं

मौलौ दठेन निहितं महिपासुरस्य ।

पादाम्बुजं भवतु मे विजयाय मङ्गल-

मञ्जीरगिञ्जितमनोहरमम्बिकायाः ॥ १ ॥

देवि त्र्यम्बकपति पार्वति सति त्रैलोक्यमात. शिवे

शर्वाणि त्रिपुरे मृडानि वरदे रुद्राणि कात्यायनि ।

गीमे गैरिनि चरिऽ जीमि कले काऽ गो गिरिनि
 तत्पादपतानननगमनम पयोकु गन्गादि नः ॥ २ ॥
 देवि त्वा समुद्रेन य प्रणमनि भोणीभक्त्य नम-
 न्त्वाजन्ममङ्गुदङ्गिपीठनि-दङ्गको पीठकोटि-उदङ्गा ।
 गस्त्वामर्नति सोऽर्नते मुग्गणोर्ये मोनि ग मङ्गने
 गस्त्वां ध्यायति तं मगर्नति पुग ध्यायन्ति तामभुतः ॥ ३ ॥
 उन्मत्ता इव सप्रहा उव निपल्यागक्तमूर्छा उव
 प्राप्तप्रौढमदा इनार्तिविग्रहमस्ता उवार्ता उव ।
 ये ध्यायन्ति हि शैलराजतनया भन्याम्न एवाग्रत-
 स्त्यक्तोपाधिविष्टद्वरागमनसो ध्यायन्ति तान्मुभुत ॥ ४ ॥
 ध्यायन्ति ये क्षणमपि निपुरे हृदि त्वा
 लावण्ययौवनधनैरपि विप्रयुक्ता ।
 ते विस्फुरन्ति ललितायतलोचनानां
 चित्तैकभित्तिलिखितप्रतिमाः पुमांसः ॥ ५ ॥
 एतं किं नु दृशा पित्राम्युत विशाम्यस्याङ्गमङ्गैर्निजैः
 किं वामुं निगराम्यनेन सहसा किं वैकतामाश्रये ।
 तस्येत्यं विवशो विकल्पललिताकूतेन योपिजनः
 किं तद्यन करोति देवि हृदये यस्य त्वमावर्तसे ॥ ६ ॥
 विश्वव्यापिनि यद्वदीश्वर इति स्थाणावनन्याश्रयः
 शब्दः शक्तिरिति त्रिलोकजननि त्वय्येव तथ्यस्थितिः ।
 इत्थं सत्यपि शक्नुवन्ति यदिमाः क्षुद्रा रुजो बाधितुं
 त्वद्भक्तानपि न क्षिणोपि च रुपा तदेवि चित्रं महत् ॥ ७ ॥
 इन्दोर्मध्यगतां मृगाङ्गसदृशच्छायां मनोहारिणीं
 पाण्डूत्फुलसरोरुहासनगतां स्निग्धप्रदीपच्छविम् ।
 वर्पन्तीममृतं भवानि भवती ध्यायन्ति ये देहिन-
 स्ते निर्मुक्तरुजो भवन्ति विपदः प्रोज्झन्ति तान्दूरतः ॥ ८ ॥

पूषेन्द्रो शरत्कृन्दिनिदन्तं धीमृषमेग्वि
 धीमृषमेग्वि नृधामदन्तं पिण्डेग्वि ।
 प्रालेयेग्वि निर्मितं तव यपुर्ध्यायन्ति ये भद्रया
 चित्तान्तर्निहितानिनापतिपदन्तेः संपदं विभ्रानि ॥ ९ ॥
 ये संस्मरन्ति तन्म सागमोदमन्ती
 त्वां श्रन्दिपद्मकभिः तन्मार्कशोणाम् ।
 रागार्णवे वल्लराणिणि मज्जयन्ती
 कृत्वा जगद्धति चेतानि नान्मृगाद्य ॥ १० ॥
 लाक्षारसगपितपद्मजतन्नुतन्वी-
 मन्तः सरत्यनुदिनं भवती भवानि ।
 यन्तं सारप्रतिममप्रतिमन्वरूपा
 नेत्रोत्पलैर्मृगदृशो भृशमर्चयन्ति ॥ ११ ॥
 स्तुमन्त्वा वाचमव्यक्तां हिमकुन्देन्दुरोचिषम् ।
 कदम्बमालां विभ्राणमापादतललन्विनीम् ॥ १२ ॥
 मूर्ध्नीन्दो सितपद्मजामनगता प्रालेयपाण्डुत्विषं
 वर्षन्तीममृतं सरोरुहभुवो वक्तेऽपि रन्ध्रेऽपि च ।
 अच्छिन्ना च मनोहरा च ललिता चातिप्रसन्नापि च
 त्वामेवं सरत सरारिदयिते वाक्सर्वतो वल्गति ॥ १३ ॥
 ददार्तीष्टान्भोगान्क्षपयति रिपून्हन्ति विपदो
 दहत्याधीन्व्याधीञ्जमयति सुखानि प्रतनुते ।
 हठादन्तर्दुःखं दलयति पिनष्टीष्टविरहं
 सद्गुह्याता देवी किमिव निरवद्यं न कुरुते ॥ १४ ॥
 यन्त्वां ध्यायति वेत्ति विन्दति जपत्यालोक्ते चिन्तय-
 त्यन्वेति प्रतिपद्यते कलयति स्तौत्याश्रयत्यर्चति ।
 यश्च त्र्यम्बकवह्मणे तव गुणानाकर्णयत्यादरा-
 त्तन्य श्रीर्न गृहादपति विजयस्तस्याग्रतो धावति ॥ १५ ॥

किं कि दुःखं दनुजदलिनि क्षीयते न स्मृताया
 का का कीर्तिः कुलकमलिनि ख्याप्यते न स्तुतायाम् ।
 का का सिद्धिः सुरवरनुते प्राप्यते नार्चिताया
 कं कं योगं त्वयि न चिनुते चित्तमालम्बितायाम् ॥ १६ ॥
 ये देवि दुर्धरकृतान्तमुखान्तरस्था
 ये कालि कालघनपाशनितान्तवद्वा ।
 ये चण्डि चण्डगुरुकल्मषमिन्धुमग्ना-
 स्तान्पासि मोचयामि नाग्यमि स्मृतैव ॥ १७ ॥
 लक्ष्मीवशीकरणचूर्णमहोदगाणि
 त्वत्पादपङ्कजरजासि चिरं जयन्ति ।
 यानि प्रणाममिलितानि नृणा ललाटे
 लुम्पन्ति दैवलिखितानि दुरक्षराणि ॥ १८ ॥
 रे मूढाः किमयं वृथैव तपसा कायं परिक्रियते
 यज्ञैर्वा बहुदक्षिणैः किमितरे रिक्तीक्रियन्ते गृहा ।
 भक्तिश्चेदविनाशिनी भगवतीपादद्वयी सेव्यता-
 मुन्निद्राम्बुरुहातपत्रसुभगा लक्ष्मीः पुरो धावति ॥ १९ ॥
 याचे न कंचन न कंचन वञ्चयामि
 सेवे न कंचन निरस्तसमस्तदैव्यः ।
 शृङ्खलं वसे मधुरमग्निं भजे वरमूनी-
 देवी हृदि स्फुरति मे कुलकामधेनुः ॥ २० ॥
 नमामि यामिनीनाथलेखालंकृतकुन्तलाम् ।
 भवार्त्तां भवसंतापनिर्वापणमुधानदीम् ॥ २१ ॥
 इति पञ्चस्तव्यां षट्स्तवस्तृतीयः ।

अभ्यास्तवः ।

यामामनन्ति मुनयः प्रकृतिं पुराणीं
 विद्येति यां श्रुतिरहस्यविदो वदन्ति ।

तामर्धपाद्विन्दमाकरन्पशुद्रां

देहीमनन्यरागण दारुणं प्रपद्ये ॥ १ ॥

अम्व मन्देषु नय तावदकर्तृकानि

गुण्ठीभवन्नि वनमामपि गुम्फनानि ।

दिग्भस्य मे न्युतिरमात्रसमलगापि

यात्मल्यनिभारदया भयर्ता धिनोवु ॥ २ ॥

व्योमेति विन्दुगिति नाद इतीन्दुलेखा-

रूपेति वाग्भवतनूरिति मातृकेति ।

नि.स्यन्दमानमुखबोधमुधाम्बरूपा

विद्योतमे मनसि भाग्यवता जनानाम् ॥ ३ ॥

आविर्भवत्पुलकसंततिभि शरीरै-

नि.स्यन्दमानसलिलैर्नयनैश्च नित्यम् ।

वाग्भिश्च गद्गदपदाभिरुपासते ये

पादौ तवान्व भुवनेषु त एव धन्याः ॥ ४ ॥

वक्त्रं यदुद्यतमभिष्टुनये भवत्या-

स्तुभ्यं नमो यद्यपि देवि शिरः करोति ।

चेतश्च यत्त्वयि परायणमन्व तानि

कस्यापि कैरपि भवन्ति तपोविशेषैः ॥ ५ ॥

मूलालबालकुहरादुदिता भवानि

निर्भिद्य पद्मरसिजानि तडिल्लतेव ।

भूयोऽपि तत्र विशसि ध्रुवमण्डलेन्दु-

निःस्यन्दमानपरमामृततोयरूपा ॥ ६ ॥

दग्धं यदा मदनमेकमनेकधा ते

मुग्धः कटाक्षविधिरङ्कुरयांचकार ।

धत्ते तदाप्रभृति देवि ललाटनेत्रं

सत्यं ह्रियैव मुकुलीकृतमिन्दुमौलिः ॥ ७ ॥

ननु तदा तदा मया कृतं तदा तदा

॥ १० ॥ कर्माणि तदा मया कृतं तदा तदा ॥ १० ॥

यदे कर्माणि मया कृतं तदा तदा

॥ ११ ॥ कर्माणि मया कृतं तदा तदा ॥ ११ ॥

ननु तदा तदा मया कृतं तदा तदा

॥ १२ ॥ कर्माणि मया कृतं तदा तदा ॥ १२ ॥

येन मया कृतं तदा तदा मया कृतं

॥ १३ ॥ कर्माणि मया कृतं तदा तदा ॥ १३ ॥

कल्याणमयं तदा तदा मया कृतं

॥ १४ ॥ कर्माणि मया कृतं तदा तदा ॥ १४ ॥

आद्यैरुक्तेन तदा तदा मया कृतं

॥ १५ ॥ कर्माणि मया कृतं तदा तदा ॥ १५ ॥

जन्तोर्मात्रमयं तदा तदा मया कृतं

॥ १६ ॥ कर्माणि मया कृतं तदा तदा ॥ १६ ॥

कल्याणि देशिककटाक्षसमाश्रयेण

॥ १७ ॥ कर्माणि मया कृतं तदा तदा ॥ १७ ॥

मुक्ताविभूषणवती नवविभूषणा

॥ १८ ॥ कर्माणि मया कृतं तदा तदा ॥ १८ ॥

एकः स एव भुवनत्रयगुन्दरीणा

॥ १९ ॥ कर्माणि मया कृतं तदा तदा ॥ १९ ॥

ये भावयन्त्यमृतवाहिभिर्गुणै-

॥ २० ॥ कर्माणि मया कृतं तदा तदा ॥ २० ॥

ते लक्षयन्ति ननु मातरलक्षणीयां

॥ २१ ॥ कर्माणि मया कृतं तदा तदा ॥ २१ ॥

यः स्फाटिकाक्षगुणपुस्तककुण्डिकाद्या

॥ २२ ॥ कर्माणि मया कृतं तदा तदा ॥ २२ ॥

पद्मासनां च हृदये भवतीमुपास्ते
 मातः स विश्वकवितार्किकचक्रवर्ती ॥ १४ ॥
 वर्हावतंसयुतवर्वरकेशपाशां
 गुञ्जावलीकृतघनस्तनहारशोभाम् ।
 श्यामां प्रवालवदनां सुकुमारहस्तां
 त्वामेव नौमि शवरी शवरस्य जायाम् ॥ १५ ॥
 अर्धेन किं नवलताललितेन मुग्धे
 क्रीतं विभो. परुषमर्धमिदं त्वयेति ।
 आलीजनस्य परिहासवचांसि मन्ये
 मन्दस्मितेन तव देवि जडीभवन्ति ॥ १६ ॥
 ब्रह्माण्डबुद्बुदकदम्बकसंकुलोऽयं
 मायोदधिर्विविधदुःखतरङ्गमालः ।
 आश्चर्यमन्व झटिति प्रलयं प्रयाति
 त्वद्भयानसंततिमहावडवामुखाग्रौ ॥ १७ ॥
 दाक्षायणीति कुटिलेति गुहारणीति
 कात्यायनीति कमलेति कलावतीति ।
 एका सती भगवती परमार्थतोऽपि
 संदृश्यसे बहुविधा ननु नर्तकीव ॥ १८ ॥
 आनन्दलक्षणमनाहतनाम्नि देशे
 नादात्मना परिणतं तव रूपमीशे ।
 प्रत्यङ्मुखेन मनसा परिचीयमानं
 शंसन्ति नेत्रसलिलैः पुलकैश्च घन्याः ॥ १९ ॥
 त्वं चन्द्रिका शशिनि तिग्मरुचौ रुचिस्त्वं
 त्वं चेतनासि पुरुषे पवने बलं त्वम् ।
 त्वं स्वादुतासि सलिले शिखिनि त्वनृप्मा
 निःसारमेव निखिलं त्वद्वत्ते यदि स्यात् ॥ २० ॥

ज्योतिर्गते पादेवे च तेन च ॥ १८ ॥

स्ते पयसोऽपि तन्मययोगे च ॥ १९ ॥

अङ्गावे च तन्मयो यत्तन्निगम्ये

तन्मये एव न च केचन तन्मयोऽपि ॥ २० ॥

संकोचमिच्छन्तः । यत्तन्मिच्छन्तः तन्मयो

वाचकं तन्मयो तन्मयो तन्मयो ॥ २१ ॥

मन्त्रा विनामयुग्माणि यत्तन्मयो

तन्मयो तन्मयो तन्मयो तन्मयो ॥ २२ ॥

भोगाय देवि मन्त्राणि क्रतुना यत्तन्मयो

भूक्तिकरीकृतमग्ने तन्मयो तन्मयो ॥

विन्तामणिना यत्तन्मयो तन्मयो

कल्याणमोषन एव तन्मयो तन्मयो ॥ २३ ॥

हर्तुं लभेव भवसि तन्मयो तन्मयो

संसारतापमग्निः दयया पशूनाम् ।

वैकर्तनी तिरणसंहतिरेव शक्ता

धर्मं निजं शमयितुं निजयैव वृष्ट्या ॥ २४ ॥

शक्तिः शरीरमधिदैवतमन्तरात्मा

ज्ञानं क्रिया करणमासनजालमिच्छा ।

ऐश्वर्यमायतनमावरणानि च त्वं

किं तन्न यद्भवसि देवि शशाङ्कमौलेः ॥ २५ ॥

भूमौ निवृत्तिरुदिता पयसि प्रतिष्ठा

विद्यानले मरुति शान्तिरतीतशान्तिः ।

व्योमीति याः किल कलाः कलयन्ति विभ्रं

तासां हि दूरतरमम्व पद त्वदीयम् ॥ २६ ॥

यावत्पदं पदसरोजयुगं त्वदीयं

नाङ्गीकरोति हृदयेषु जगच्छरण्ये ।

तावद्विकल्पजटिलाः कुटिलप्रकारा-

स्तर्कग्रहाः समयिनां प्रलयं न यान्ति ॥ २७ ॥

यद्देवयानपितृयानविहारमेके

कृत्वा मनः करणमण्डलसार्वभौमम् ।

याने निवेश्य तव कारणपञ्चकस्य

पर्वाणि पार्वति नयन्ति निजासनत्वम् ॥ २८ ॥

स्थूलानु मूर्तिषु महीप्रमुत्तानु शंभोः

कस्याश्चनापि तव वैभवमन्व यस्याः ।

पत्या गिरानपि न शक्यत एव वक्तुं

साप्ति लुप्ता किल मयेति तितिक्षितव्यम् ॥ २९ ॥

कालाग्निकोटिरुचिमन्व षडध्वशुद्धा-

वाप्लावनेषु भवतीममृतौघवृष्टिम् ।

श्यानां घनस्तनतटां सकलीकृतौ च

ध्यायन्त एव जगतां गुरवो भवन्ति ॥ ३० ॥

विद्यां परां कतिचिदन्वरमन्व केचि-

दानन्दमेव कतिचित्कतिचिच्च मायाम् ।

त्वां विश्वमाहुरपरे वयमाननामः

साक्षादपारकरुणां गुरुमूर्तिमेव ॥ ३१ ॥

कुवलयदलनीलं वर्वरस्निग्धकेशं

पृथुतरकुचभारक्रान्तक्रान्तावलग्नम् ।

किमिह बहुभिरुचैस्त्वत्स्वरूपं परं नः

सकलजननि मातः संततं संनिषत्तान् ॥ ३२ ॥

इति पञ्चस्तव्यामन्दात्स्ववक्ष्युर्गः ।

सकलजननीस्त्ववः ।

अजानन्तो यान्ति क्षयमवशनन्योन्यकलहै-

रमी मायाग्रन्थौ तव परिलुडन्तः समयिनः ।

जगन्मातर्जन्मज्वरमयतमःकौमुदि वयं

नमस्ते कुर्वाणाः शरणमुपयामो भगवतीम् ॥ १ ॥

वचस्तर्कागम्यस्वरसपरमानन्दविभव-

प्रबोधाकाराय द्युतितुलितनीलोत्पलरुचे ।

शिवस्याराध्याय स्तनभरविनम्राय सततं

नमस्तस्मै कस्मैचन भवतु मुग्धाय महसे ॥ २ ॥

अनाद्यन्ताभेदप्रणयरसिकापि प्रणयिनी

शिवस्यासीर्यत्त्व परिणयविधौ देवि गृहिणी ।

सवित्री भूतानामपि यदुदभू शैलतनया

तदेतत्संसारप्रणयनमहानाटकसुखम् ॥ ३ ॥

ब्रुवन्त्येके तत्त्वं भगवति सदन्ये विदुरस-

त्परे मातः प्राहुस्तव सदसदन्ये सुकवयः ।

परे नैतत्सर्वं समभिदधते देवि सुधिय-

स्तदेतत्त्वन्मायाविलसितमशेषं ननु शिवे ॥ ४ ॥

लुठद्बुद्धाहारस्तनभरनमन्मध्यलतिका-

मुदञ्चद्धर्मांभ.कणगुणितनीलोत्पलरुचम् ।

शिवं पार्थत्राणप्रवणमृगयाकारगुणितं

शिवामन्वग्यान्तीं शबरमहमन्वेमि शबरीम् ॥ ५ ॥

मिथः केशाकेशिप्रधननिधनास्तर्कघटना

बहुश्रद्धाभक्तिप्रणयविषयाः शास्त्रविधयः ।

प्रसीद प्रत्यक्षीभव गिरिसुते देहि शरणं

निरालम्बं चेतः परिलुठति पारिप्लवमिदम् ॥ ६ ॥

शुनां वा वहेर्वा खगपरिपदो वा यदशनं

कदा केन केति क्वचिदपि न कश्चित्कलयति ।

अमुष्मिन्विश्वासं विजहिहि ममाहाय वपुषि

प्रपद्येथाश्चेतः सकलजननीमेव शरणम् ॥ ७ ॥

तडित्कोटिज्योतिद्युतिदलितपङ्कग्रन्थिगहनं

प्रविष्टं स्वाधारं पुनरपि सुधावृष्टिवपुषा ।

किमप्यष्टत्रिंशत्किरणसकलीभूतमनिशं

भजे धाम श्यामं कुचभरनतं वर्वरंकचम् ॥ ८ ॥

चतुष्पन्नान्तःपङ्कदलभगपुटान्तस्त्रिवलय-

स्फुरद्विद्युद्बहिद्युमणिनियताभद्युतियुते ।

पङ्कतं भित्त्वादौ दशदलमथ द्वादशदलं

कलसं च द्युलं गतवति नमस्ते गिरिसुते ॥ ९ ॥

कुलं केचित्प्राहुर्वपुरकुलमन्ये तव बुधाः

परे तत्संभेदं समभिदधते कौलमपरे ।

चतुर्णामप्येषामुपरि किमपि प्राहुरपरे

महामाये तत्त्वं तव कथममी निश्चिनुमहे ॥ १० ॥

पङ्कधारण्यानीं प्रलयरविकोटिप्रतिरुचा

रुचा भस्मीकृत्य स्वपदकमलप्रहृगिरिसाम् ।

वितन्वान शैवं किमपि वपुरिन्दीवररुचिः

कुचाभ्यामानम्रस्तव पुरुषकारो विजयते ॥ ११ ॥

प्रकाशानन्दाभ्यामविदितचरीं मध्यपदवीं

प्रविश्यैतद्वृन्दं रविशशिसमाख्यं कवलयन् ।

प्रविश्योर्ध्वं नादं लयदहनभस्मीकृतकुलः

प्रसादात्ते जन्तुः शिवमकुलमन्त्रं प्रविशति ॥ १२ ॥

मनुष्यास्तिर्यञ्चो मरुत इति लोकत्रयमिदं

भवाम्भोधौ भग्नं त्रिगुणलहरीकोटिलुठितम् ।

कटाक्षश्चेदत्र कचन तव मातः करुणया

शरीरी सद्योऽयं व्रजति परमानन्दतनुताम् ॥ १३ ॥

प्रियङ्गुश्यामाङ्गीमरुणतरवास कितलयां

सनुन्मीलन्मुक्ताफलवहल्लनेपथ्यनुभगान् ।

स्तनद्वन्द्वस्फारस्तत्रकनमितां कल्पलतिकां

सकृद्ध्यायन्तस्त्वां दधति शिनचिन्तामणिपद्मम् ॥ १४ ॥

पडाधारावर्तैरपरिमितमन्त्रोर्मिपटलै-

र्लसन्मुद्राफेनैर्वहुविधचलद्दैवतज्यैः ।

क्रमस्रोतोभिस्त्वं वहसि परनादामृतनदी

भवानि प्रत्यग्रा शिवचिदमृताब्धिप्रणयिनी ॥ १५ ॥

महीपाथोवहिश्वसनवियदात्मेन्दुरविभि-

र्वर्षुभिर्ग्रस्ताशैरपि तव कियानम्व महिमा ।

अमून्यालोक्यन्ते भगवति न कुत्राप्यणुतमा-

मवस्थां प्राप्तानि त्वयि तु परमव्योमवपुषि ॥ १६ ॥

कलां माया प्रज्ञा समयमनुभूति समरसं

गुरुं पारम्पर्यं विनयमुपदेशं शिवकथाम् ।

प्रमाणं निर्वाणं प्रकृतिमतिभूर्ति परगुहां

विधि विद्यामाहुः सकलजननीमेव मुनयः ॥ १७ ॥

प्रलीने शब्दौघे तदनु विरते विन्दुविभवे

ततस्तत्त्वे चाष्टध्वनिवपुरुपाधिन्युपगते ।

श्रिते शाक्ते पर्वण्यनुकलितचिन्मात्रगहनां

स्वसंवित्तिं योगी रसयति शिवाख्यां परतनुम् ॥ १८ ॥

परानन्दाकारां निरवधिशिवैश्वर्यवपुषं

निराकारां ज्ञानप्रकृतिमपरिच्छिन्नकरुणाम् ।

सवित्रीं लोकानां निरतिशयधामास्पदपदां

भवो वा मोक्षो वा भवतु भवतीमेव भजताम् ॥ १९ ॥

जगत्काये कृत्वा तदपि हृदये तच्च पुरुषे

पुमांसं विन्दुस्थं तमपि वियदाख्ये च गहने ।

तदेतज्ज्ञानाख्ये तदपि परमानन्दगहने

महाव्योमाकारे त्वदनुभवशीलो विजयते ॥ २० ॥

विधे वेधे विधे विविधसमये वेदगुलिके

विचित्रे विश्वाद्ये विनयसुलभे वेदजननि ।

शिवाज्ञे शूलस्थे शिवपदवदान्ये शिवनिधे

शिवे मातर्मखं त्वयि वितर भक्तिं निरुपमाम् ॥ २१ ॥

विधेर्मुण्डं हत्वा यदकुरुत पात्रं करतले

हरिं शूलप्रोतं यदगमयदंसाभरणताम् ।

अलं चक्रे कण्ठं यदपि गरलेनाम्ब गिरिशः

शिवस्थायाः शक्तेस्तदिदमखिलं ते विलसितम् ॥ २२ ॥

विरिञ्चयाख्या मातः सृजसि हरिसंज्ञा त्वमवसि

त्रिलोकीं रुद्राख्या हरसि विदधासीश्वर दशाम् ।

भवन्ती नादाख्या विहरसि च पाशौघदलनी

त्वमेवैकानेका भवसि कृतिभेदैर्गिरिसुते ॥ २३ ॥

मुनीना चेतोभिः प्रमृदितकपायैरपि मना-

गगक्यं संस्पृष्टुं चकितचकितैरम्ब सततम् ।

श्रुतीनां मूर्धानः प्रकृतिकठिनाः कोमलतरे

कथं ते विन्दन्ते पदकिसलये पार्वति पदम् ॥ २४ ॥

तडिद्वल्लीं नित्याममृतसरितं पाररहितां

मलोत्तीर्णां ज्योत्स्नां प्रकृतिमगुणग्रन्थिगहनान् ।

गिरां दूरां विद्यामविनतकुचां विश्वजननी-

मपर्यन्तां लक्ष्मीमभिदधति सन्तो भगवतीम् ॥ २५ ॥

शरीरं क्षित्यम्ब प्रभृतिरचितं केवलमिदं

सुखं दुःखं चायं कलयति पुमांश्चेतन इति ।

स्फुटं जानानोऽपि प्रभवति न देही रहयितुं

शरीराहंकारं तव समयवाह्यो गिरिसुते ॥ २६ ॥

पिता माता आता सुहृदनुचरः सन्न गृहिणी

वपुः क्षेत्रं मित्रं धनमपि यदा मां विजहति ।

तदा मे विनशना मया भगवतोऽन्तःतमम्

महाज्योतिषे मानमेव कर्मणा मोर्निषकरी ॥ २७ ॥

सुता दधम्यानी चित्तं गच्छन्मात्मानं मुदम्

सन्तोषं तं हित्वा गच्छन् मित्रिणा नमः स्तुतिना ।

अनामन्ना अभोग्यमपि जक्तिर्भोगिनी

निवाहाज्जायामीत्यहं नमिन्नेति नमः क ॥ २८ ॥

कणास्तनीतीना गतिगजिज्जानुपभवाय

परं ब्रह्म दृष्टं तत्र नियतमानन्दकणिका ।

शिवादि क्षित्यन्य निवलयन्तो गर्भमुद्वे

तवास्ते भक्तस्य स्फुरति तदि चित्तं भगवति ॥ २९ ॥

पुरः पश्चादन्तर्बहिःपरिमेय परिमित

परं स्थूलं सूक्ष्मं सकुलमकुल गुणममुहम् ।

दवीयो नेदीयः सदमदिति विश्व भगवती

सदा पश्यन्त्याख्या वहमि भुवनक्षोभजननीम् ॥ ३० ॥

प्रविश्य त्वन्मार्गं सहजदयया देशिकदृशा

पडध्वध्वान्तौघच्छिदुरगणनातीतकरुणाम् ।

परामाज्ञाकारां सपदि शिवयन्ती शिवतनुं

स्वमात्मानं धन्याश्चिरमुपलभन्ते भगवतीम् ॥ ३१ ॥

मयूखाः पूष्णीव ज्वलन इव तद्दीप्तिकणिकाः

पयोधौ कल्लोलाः प्रतिहतमहिम्नीव पृथतः ।

उदेत्योदेत्याम्ब त्वयि सह निजैः सात्त्विकगुणै-

र्भजन्ते तत्त्वौघाः प्रशममनुकल्पं परवशाः ॥ ३२ ॥

विधुर्विष्णुर्ब्रह्मा प्रकृतिरणुरात्मा दिनकरः

स्वभावो जैनेन्द्रः सुगतमुनिराकाशमनिलः ।

शिवः शक्तिश्चेति श्रुतिविषयतां तामुपगतां

विकल्पैरेभिस्त्वामभिदधति सन्तो भगवतीम् ॥ ३३ ॥

शिवस्त्वं शक्तिस्त्वं त्वमसि समयं त्वं ममयिनी

त्वमात्मा त्व दीक्षा त्वमयमणिमादिर्गुणगणः ।

अविद्या त्वं विद्या त्वममि निखिलं त्वं किमपरं

पृथक्त्वत्त्व त्वत्तो भगवति न वीक्षामह इमे ॥ ३४ ॥

त्वया यो जानीते रचयति भवत्यैव सततं

त्वयैवेच्छत्यन्व त्वमसि निखिला यस्य तनवः ।

गता सान्यं शंभोर्वहति परमं व्योम भवती

तथाप्येवं हित्वा विहरति शिवस्येति किमिदम् ॥ ३५ ॥

असंख्यैः प्राचीनैर्जननि जननैः कर्मविलया-

त्कृते जन्मन्यन्ते गुरुवपुषमानाय गिरिशम् ।

अवाप्याज्ञां शैवीं क्रमतनुरपि त्वा विदितवा-

नयेयं त्वत्पूजास्तुतिविरचनैरेव दिवसान् ॥ ३६ ॥

यत्पद्मं कमलमुदितं तस्य या कर्णिकाख्या

योनिस्तस्याः प्रथितमुदरे यत्तदोकारपीठम् ।

तस्मिन्नन्तः कुचभरनतां कुण्डलीतः प्रवृत्तां

व्यामाकारा सकलजननीं संतत भावयामि ॥ ३७ ॥

भुवि पयसि कृशानौ मारुते स्वे शशाङ्के

सवितरि यजमानेऽप्यष्टधा शक्तिरेका ।

वहति कुचभरान्यां यावनम्रापि विश्वं

सकलजननि सा त्वं पाहि मामित्यवश्यम् ॥ ३८ ॥

इति पञ्चस्तवी सकलजननीस्तवः पञ्चमः ।

इति पञ्चस्तवी समाप्ता ।

श्रीदामोदरगुप्तविरचितं

कुट्टनीमतम् ।

स जयति संकल्पभवो रतिमुखगतपत्रचुम्बनभ्रमरः ।
 यस्यानुरक्तललनानयनान्तविलोकनं वसतिः ॥ १ ॥
 अवधीर्य दोषनिचयं गुणलेशे संनिवेश्य मतिमार्याः ।
 कुट्टन्या मतमेतद्दामोदरगुप्तविरचितं शृणुत ॥ २ ॥
 अस्ति खलु निखिलभूतलभूषणभूता विभूतिगुणयुक्ता ।
 मुक्ताभियुक्तजनता नगरी वाराणसीनाम ॥ ३ ॥
 अनुभवतामपि यस्यामुपभोगान्कामतः शरीरवताम् ।
 शशधरखण्डविभूषितदेहलयः किल न दुष्प्राप ॥ ४ ॥

१. अयं दामोदरगुप्तकविः कश्मीरमहीपतेर्जयापीडस्य मन्त्रिप्रवर आसीत्. 'स दा-
 मोदरगुप्ताख्यं कुट्टनीमतकारिणम् । कविं कविं षलिरिव धुर्यं धीसत्त्विं व्यधात् ॥'
 (४।४९५) इति राजतरङ्गिणी. आसंश्च तत्सभायामन्येऽपि महाविद्वांसो महाकवयश्च
 स्वयं च जयापीडनृपतिः पण्डित आसीत्. 'क्षीराभिघाच्छब्दविद्योपाध्यायात्संभृतश्रुतः
 बुधैः सह ययौ वृद्धिं स जयापीडपण्डितः ॥' (४।४८८) इति, 'देशान्तरादागम्य
 व्याचक्षाणः क्षमापतिः । प्रावर्तयत विच्छिन्न महाभाष्यं स्वमण्डले ॥' (४।४८७) इति,
 'अवस्थावेदकास्तत्र ग्रयिताः पृथिवीभुजा । आर्द्रान्तःकरणैः श्लोकाः स्मर्यन्तेऽद्यापि
 सूरिभिः ॥' (४।५४८) इति, 'विद्वान्दीनारलक्षेण प्रत्यहं कृतवेतनः । भट्टोऽभूदुद्भट-
 तस्य भूमिभर्तुः सभापतिः ॥' (४।४९४) इति, 'मनोरथं शङ्खदत्तश्चटकः सधि-
 मास्तथा । बभूवुः कवयस्तस्य वामनाद्याश्च मन्त्रिणः ॥' (४।४९६) इति च राजतर-
 ङ्गिणी. स जयापीडमहीपतिः ७५५ मितारिखिस्तवत्सरादारभ्य ७८६ मितवत्सर
 पर्यन्तं कश्मीरवसुंधरां वुभोज. अयं ग्रन्थस्तु लुप्तप्राय एवासीत् पूर्वतरे वर्षे डॉक्टर
 पीटर्सनेनैक तालपत्रलिखितमेतत्पुस्तकं खम्भातनगरादधिगतम्. पूर्ववर्षे च जीर्ण
 पुस्तकद्वयमस्माभिरप्यधिगतम्. किं त्वेतानि त्रीण्यपि पुस्तकान्यसमाप्तान्यशुद्धानि च
 सन्ति. संपूर्णस्य शुद्धस्य च पुस्तकस्य लाभे निराशा वयमस्यातिदुर्लभप्राचीनमनोहरग्र-
 न्थस्य मूलच्छेदो मा भूदिति तादृशस्यैव मुद्रणं कर्तुं प्रवृत्ताः स्मः. आशास्महे च विद्व-
 लस्याप्यस्य ग्रन्थस्य खण्डेन्दोरिव विलोकनं मनागपि मनोविनोदावहं भविष्यति स
 दयानाम्. २. 'शम्भलीमतम्' इति पूर्वोक्ततालपत्रपुस्तके नाम वर्तते. शम्भली कुट्टनी
 च पर्यायशब्दौ.

चन्द्रविभूषितेना भूतिरना मन्त्रे रंगपरिदागः ।
 चारित्र्योऽपि मन्त्रां पद्मपद्मिनुगन्तुं गान्ता ॥ ९ ॥
 अतिशुद्धसुगन्धैतनशिरारनर्हृत्प्रमथननशित्वाभिः ।
 गलरितमिदं विराजति यत्र नमो धननन्नीभिः ॥ १० ॥
 अदिरतनन्तरदत्ताचरणतन्त्राकम्पराणिनम् ।
 स्तलकमलवतीलक्ष्मी विभर्ति दसुधान्तं यत्र ॥ ११ ॥
 यत्र च रमणीभूषणरवधिरितमकलज्जुगोभागे ।
 शिष्याणामाचार्यैर्नायकं वार्यते पठनाम् ॥ १२ ॥
 दिव्यधराधरभूरिदं वा राजति भक्तदारणोपेता ।
 देहुलनिशीधदतीव प्रोज्ज्वलार्धिण्योपशोभिता वा च ॥ १३ ॥
 यैतिगणगुणसमुपेता या नित्यं छन्दसामिव प्रचितिः ।
 वनपद्मिनिव सलाला तुरप्फलेनेव देहुलगन्धर्वा ॥ १४ ॥
 तारागणोऽहुलीनः प्रियदर्पो यत्र कौशिकैः मततम् ।
 गये वृत्तैश्च्यवनं परगृहरोधस्तर्धक्षेपु ॥ १५ ॥
 मूलभृतो ध्यानस्याः (१) पदवेदिषु यत्र धर्तुवादित्वम् ।
 सुरतेर्ध्वंवालाक्रमणं दानच्छेदो मदच्युतौ करिणाम् ॥ १६ ॥
 तीव्रकरत्वं भानोरविवेको यत्र मिमसुहृदानाम् (१) ।
 योगिषु दण्डग्रहणं संधिच्छेदः प्रगृह्येषु ॥ १७ ॥

१. चन्द्र स्वर्ग भूषणविशेषो वा, (पक्षे) हिमाद्रिः. २. भूतिरंश्वर्य भस्त्र च.
 ३. भुजगा. पिशा; (पक्षे) सर्पाः. ४. मत्तवारणः प्रासादवीथीना वरणक, (पक्षे)
 नतगज. ५. कृष्णपक्षरात्रिरिव. ६. शिष्यानि गृहानि, (पक्षे) नक्षत्राणि ७. य-
 त्तिगणः सन्धातिसमूहः; (पक्षे) यति पाठविच्छेदस्थलम्, गणाध्यायी मगणाया,
 तद्वर्णेन समुपेता. ८. संप्रकाश सगृहा वा, (पक्षे) सट्टक्षा सट्टक्षविशेषा वा ९. सगा-
 न्ता लाभा च. १०. अहुलीनः, न भूमिलीनः, आकाशस्थित इति यावत्; (पक्षे) अस-
 त्तलोत्पन्न. ११. दोषा रात्रिः; (पक्षे) दुर्गुणा. १२. उत्का. १३. चारित्र्यभङ्ग, (पक्षे)
 छन्दोभङ्ग. १४. कटापदकीलयायाम्. १५. वैवाकरपेषु १६. धातवो भूवादयः; (पक्षे)
 पारदादीनां धावन्तराणामर्ध्यापधप्रक्षेपेण ये कल्पधातव सपादयन्ति ते धातुवादिनः. ते
 च प्रायो वयका भवन्तीति तात्पर्यम् १७. नारीणाम्; (पक्षे) दुर्बलस्य. १८. संधिच्छेद-
 र्थागृह्यत संधिभेदनम्, (पक्षे) संधिप्रगृह्यौ व्याकरणप्रसिद्धौ

छन्दः पद्मागमिभौ मृगौ गङ्गायां तर्जयन्ति ॥ १५ ॥
 नीपायां पश्चिमातो दिग्गमिन्नेत्यर्थात् ॥ १६ ॥
 अनुस्वारान्नामना म कश्चिन्नस्वरो न वेदे ॥ १७ ॥
 रमणीयवने गङ्गां गार्ग्यं काव्यरूपे न ॥ १८ ॥
 गङ्गासुपानतीर्णा नैमाज्यत्राणि वृत्तिवन्ते ॥ १९ ॥
 नमस्तप्रह्लादगणिना नन्वी गानेत् मृतकलेश ॥ २० ॥
 मन्दननाभिगमा विदेवाती नाकपादिनीजुषा ॥ २१ ॥
 अमगननीन गान्या निगृह्य निर्मिता जगति ॥ २२ ॥
 तस्या रागपनितनुगिरि शिखरिणा नृप्यजो ह्यजननी ॥ २३ ॥
 आकृष्टेश्वरहृदया प्रालेयनगाभिगजनने ॥ २४ ॥
 संसक्तभोगिनेत्रा मन्दरभङ्गणीभृतो यथा मूर्ति ॥ २५ ॥
 उपरि गता शूलानामन्धामुरगात्रलेसेन ॥ २६ ॥
 समुवास वाररामा मानसवमते शरीरिणी शक्ति ॥ २७ ॥
 निःशेषवेशयोषिद्विभूषणं मालती नाम ॥ २८ ॥ (विशेषकम्)
 पेशलवचसां वसतिर्लीलानामालयः स्थितिः प्रेम्णः ॥ २९ ॥
 भूमिः परिहासानामावसथो वक्त्रकवितानाम् ॥ ३० ॥
 सा शुश्राव कदाचिद्वैवलालयपृष्ठदेशमधिरूढा ॥ ३१ ॥
 केनापि गीर्यमानां प्रसङ्गपतितामिमामार्याम् ॥ ३२ ॥
 यौवनसौन्दर्यमदं दूरेणापास्य वारवनिताभिः ॥ ३३ ॥
 यत्नेन वेदितव्याः कामुकहृदयार्जनोपायाः ॥ ३४ ॥

१. छन्दःशास्त्रे गुर्वक्षरव्यञ्जकरेता वक्त्रा क्रियते. २. प्रसङ्गा सुरा. ३. तापिच्छपृष्ठ
 (पक्षे) तिलकम्. ४. नन्दन मनोहारि वनम्; (पक्षे) तन्नामक वनम्. ५. विनुधा' प
 ण्डिता देवाश्च. ६. गङ्गा ७. विले आमत इति विलासिनः सर्पाः; (पक्षे) विलसन
 शीला भोगिनः. श्लेषे चवयोरभेदः ८. पार्वतीव. ९. संसक्तानि भोगिना कामिना नै
 त्राणि लोचनानि यस्याम्; (मन्दराचलपक्षे तु) संसक्त भोगिरूपं सर्पदप नेत्र मन्थना
 उज्ज्वलस्याम् १०. शूलानां पण्यस्त्रीणाम्; (पक्षे) त्रिशूलानाम्. अन्धकामुरशरीर महादे
 वेन शूलोपरि स्थापितमिति पुराणम् ११. 'वक्त्रकविकानाम्' इति पाठान्तरम्
 १२. 'देवालया' इति पा०. १३. 'गायमानाम्' इति पा०.

श्रुत्वाथ विपुलजघना मनसीदं मालती चकार चिरम् ।
 अतिसंप्रतनुपदिष्टं सुहृदेवानेन साधुना पठता ॥ २४ ॥
 तद्गत्वा पृच्छामो विकैरालां कलितसकलसंसाराम् ।
 यस्याः कामिजनौघो दिवानिशं द्वारमध्यास्ते ॥ २५ ॥
 इति मनसि सा निवेश्य द्रुततरमवतीर्य वैश्मनः शिखरात् ।
 विकैरालाभवनवरं परिजनपरिवारिता प्रययौ ॥ २६ ॥
 अथ विरलोनतदशनां निम्नहनुं स्थूलचिपिटनासाग्राम् ।
 उत्वणचूचुकलक्षितशुष्ककुचस्थानशिथिलकृत्तितनुम् ॥ २७ ॥
 गन्भीरारक्तदृशं निर्भूषणलन्वकर्णपॉलीं च ।
 कतिपयपाण्डुरचिकुरां प्रकटशिरोसंततायतग्रीवाम् ॥ २८ ॥
 सितघौतवसनयुगलां विविधौषधिमणिसनाथगलसूत्राम् ।
 तन्वीमङ्गुलिमूले तपनीयमयीं च वालिकां दधतीम् ॥ २९ ॥
 गणिकागणर्परिकरितां कामिजनोपायनप्रसक्तदृशम् ।
 आसन्ध्यामासीनां विलोकयामास विकरालाम् ॥ ३० ॥ (कुलकम्)
 अथ सा विषाय दूरात्क्षितिमण्डललीनमौलिना प्रणतिम् ।
 परिपृष्टकुशलवार्ता समनुज्ञातासनं भेजे ॥ ३१ ॥
 अथ विरचितहस्तपुटा सप्रश्रयमासनं समुत्सृज्य ।
 इदमूचे विकरालमवतरमासाद्य मालती वचनम् ॥ ३२ ॥
 विदधासि हरिमकौस्तुभमहरिं हरिमगजनाथममरेन्द्रम् ।
 अद्रविणं द्रविणपतिं नियतं मतिगोचरे पतितम् ॥ ३३ ॥
 अयमेव बुद्धिविभवं हृतविभवस्ते पटच्चरावरणः ।
 कामुकलोकः कथयति सन्नागारेषु भुञ्जान् ॥ ३४ ॥
 उपसंहृतान्यकर्मा धनवर्मा नर्मदाङ्घ्रियुगलस्य ।
 सकलसमर्पितसंपद्यदुपेतः पादपीठत्वम् ॥ ३५ ॥

१. 'तद्गताम्' इति पा०. २. 'विकरालीम्' इति पा०. ३. 'विकरालीभवन्-' इति
 पा०. ४. 'पॉली' इति पा०. ५. 'संततायत-' इति पा०. ६. 'परिकलिताम्' इति
 पा०. ७. आसन्ध्यां वैत्रासने इत्यर्थः.

मनुष्यगतो नगरस्त गागरस्तन्म मध्यम पुन ।

प्रीणाति मदनगेना पिपाय पितृमन्दिर्गं गिन्म ॥ ३६ ॥

गल्लीलार्पितनरणी मज्जगी भद्रपुचनगर्गिह ।

परितोषं व्रजति परं मृदु मृदन्पाणियुगलेन ॥ ३७ ॥

गन्धिःशेषितविभवो दीक्षितभवदेनपुत्रशुभदेवः ।

निर्भर्त्सितोऽपि नोऽशति केशवरोनागृहद्वारम् ॥ ३८ ॥

अन्या अपि कामिजनं साधारण्योपितो यदाक्रम्य ।

विदधति कर्पटशेषं विलसितमेतत्तवोपदेशानाम् ॥ ३९ ॥ (कुलकम्)

हीनान्वयजन्मानो गुणहीना रोगिणो निराकृतयः ।

उपसेविता मयापि प्रकटीकृतरागमौष्ठवं पुरुषाः ॥ ४० ॥

मातः किं विदधामो हतधातुर्वामताभियोगेन ।

नासादयाम दृश्यं निजतनुपण्यप्रसारकेणापि ॥ ४१ ॥

तत्कुरु मातरनुग्रहमभिघत्स्व ममापि देहिनो भोग्यान् ।

तेषां च वेशचेष्टितमनसिजशरजालपातनोपायान् ॥ ४२ ॥

इति गिरमुदीरयन्तीं सप्रेमामृश्य पाणिना पृष्ठे ।

रुचिरवचो विकराला रुचिराकृतिमालतीमूचे ॥ ४३ ॥ (कुलकम्)

अयमेव दृश्यमानसरनिर्गतधूमवर्तिकाकारः ।

चिकुरभरस्तव सुन्दरि कामिजनं किंकरीकुरुते ॥ ४४ ॥

अयमेव ते कृशोदरि मन्दोलसितभ्रुविभ्रमाधारः ।

अधरीकरोति धीरान्मधुरस्मितसुभगवीक्षितविशेषः ॥ ४५ ॥

इयमेव दशनकान्ती रतिकान्ताकूतमतितरां कुरुते ।

श्रुतिपथमप्युपयाता नियतं तव कामिना मनसि ॥ ४६ ॥

इयमेव दशनपङ्क्ती रुचिराचिरकान्तिदामसमकान्तिः ।

उत्पादयति नितान्तं तव मन्मथदाहवेदनां पुंसाम् ॥ ४७ ॥

इदमेव समुल्लपितं लीलावतिविजितपरभृतध्वनितम् ।

तव निःशेषभुजंगव्याकर्षणसिद्धमन्त्र उच्चरितः ॥ ४८ ॥

इदमेव मकरकेतननिकेतनं स्तनयुगं तवामोगि ।
 भोगवति भोगसाधनमपरो गायत्रहो व्यर्थः ॥ ४९ ॥
 इदमेव बाहुयुगलं नृणालतनुसुन्दरं तवामोगि ।
 वरस न जनयति नदनं कनकाङ्गदभूषणं सुतनु ॥ ५० ॥
 जयमेव मध्यदेशे कंदर्पादेशकरणचतुरस्त्रे ।
 प्रहृष्टोऽपि शरीरवतो दक्षर्मी प्रापयति मन्मथावस्थान् ॥ ५१ ॥
 इयमेव रोमराजि संकल्पजचापयष्टिगुणशोभान् ।
 दधनी विदधाति तव स्मरसायकशल्यविकृवान्यूनः ॥ ५२ ॥
 इदमेव च पृथुजघनं कलधौतशिलातलाभिरमणीयम् ।
 तव तरणि वशीकरणं यतिसंयतिनाशकारि करभोरु ॥ ५३ ॥
 इदमेव तवोरुगं रम्भास्तम्भोपनं मनोहारि ।
 यद्गुन्दरि नाभिमतं नदनज्वरशान्तये कस्य ॥ ५४ ॥
 यौदनवल्ग्वरोले कनकलताविभ्रमं सुवृत्तमिदम् ।
 जटाशृङ्गं नेच्छति कामण्यलप्राप्तये क इह ॥ ५५ ॥
 निर्जित्वाटिनरागं विजितस्थलकनकलिनीविलासमिदम् ।
 तव तरणि चरणयुगलं कस्य न मानसमलंकुरुते ॥ ५६ ॥
 ऐषयति वारणेन्द्रं हंसं हसति प्रयातमिदमेव ।
 तव रीणानि ललितं सूनां हृदयानि नभाति ॥ ५७ ॥
 तदपि यदि ते शुभ्रहृत्कवधानं संविधाय तनुमध्ये ।
 लङ्कार्य कथयामि स्तुतिविभवानुसारेण ॥ ५८ ॥
 स्त्रीशूर लज्जामयं नृपमेवकमलसुखनतियत्नात् ।
 स्मरनिगमनिविडुतां यदि संपदगीहसे सुतनु ॥ ५९ ॥
 प्रहृष्टज्जाले तव प्रभुः पितरि नित्यकटकले ।
 भृशुद्विग्लान्ताग्राह्यो भवति निजमेव ॥ ६० ॥
 इदं तव चरणमिति देवचरणं च केचित् वैद ।
 निरुद्धं नृप च नृप मिदं नृपनिग्लान्ताग्राह्ये ॥ ६१ ॥

सुमनोगालां कण्ठात्सादरचेता ददाति नर्तनम् ।
 अपनीय सताम्बूलामनवसरे साधुवादं च ॥ ८३ ॥
 भुजपतनमात्रसंस्थितिलालितोद्धतनपार्श्वनलितानि ।
 अनयेव निर्मितानि स्थानकगुह्यश्च चातुरश्रं च ॥ ८४ ॥
 प्रविभक्तैर्भावसरैरभिनयभक्त्या परिक्रमैश्चित्रैः ।
 रम्भामप्यतिशेते किमुतेतरनर्तकीलोकम् ॥ ८५ ॥
 इत्यपसारकविरतादविरतमुच्छलितकण्ठमत्युच्चैः ।
 वर्णयति भाविताऽमा लक्षितपदमात्रया पातम् ॥ ८६ ॥
 प्रायेण भट्टतनयो भवतीदृशवेपचेष्टितो भद्रे ।
 तं मदनवाशुरान्तः पातयसि यथा तथा ब्रूमः ॥ ८७ ॥
 चतुरा प्रागल्भ्यवती परचित्तज्ञानकौशलोपेता ।
 योज्या तस्मिन्द्विती वक्रोक्तिविभूषिता प्रयत्नेन ॥ ८८ ॥
 समुपेत्य तयावसरे ताम्बूलं सुमनसश्च दत्त्वेत्थम् ।
 अभिधातव्यः सुन्दरि मकरध्वजदीपकैर्वचनैः ॥ ८९ ॥
 जन्मसहस्रोपचितैः पुण्यचयैरद्य फलितमस्माकम् ।
 यस्त्वं नयनानन्दन नयनावसरं समेतोऽसि ॥ ९० ॥
 चादुक्रममनुरागं प्रणयरूपौ विरहजनितशोकार्तिम् ।
 प्रकटयति वाररमणी नटीव शिक्षाभियोगेन ॥ ९१ ॥
 प्रवयसि यौवनशालिनि हीनकुले सत्कुलप्रसूते च ।
 रोगवति दृढशरीरे समचित्ता योगिनश्च गणिकाश्च ॥ ९२ ॥
 उपचरिताप्यतिमात्रं पण्यवधूः क्षीणसंपदः पुंसः ।
 पातयति दृशं व्रजतः स्पृहया परिधानमात्रेऽपि ॥ ९३ ॥
 ईत्थं दृढतरवासितमनसां पुंसामसांप्रतं पुरतः ।
 वेशविलासवतीनामशरीरशरव्यथाकथनम् ॥ ९४ ॥ (कुलकम्)

१. 'चातुरदम्यश्च' इति, 'चातुरस्य च' इति च पा०. २. 'अभिनव' इति पा०.
 ३. 'यातम्' इति पा०. ४. 'इदम्' इति पा०. ५. 'चादुक्ति साधुराग' इति पा०.
 ६. 'विदधाति' इति पा०. ७. 'गणिका च' इति पा०. ८. 'युक्तम्' इति पा०. ९.
 'कुरुते' इति पा०.

केवलमगणितनामप्रदपरिव्यक्तभीरुताभरणा ।
 मुग्धरयति मा मुग्धाता दग्धवनी मेन कथयामि ॥ ९९ ॥
 दग्धमभिहितमार्गं मालत्या, कुन्तुमचापवाणेन ।
 चरमं रमणीयाय नौचनविषयं त्वया भोजता ॥ १०० ॥
 क्षणमुत्कण्ठकिनाक्षी क्षणमुन्मण्णदाहयेदनायता ।
 क्षणमुपजातोत्कण्ठा ग्वेदार्द्रवपु, क्षणं भवति ॥ १०१ ॥
 दूरविभाषितफाग्या मुहुरज्जितभीरभावमत्युधैः ।
 रोदिति गायति एष्यति मुह्यति च नग्निनी भवति ॥ १०२ ॥
 पतति मुहुः पर्यङ्गे मुहुरङ्गे परिजनस्य मुहुर्यनौ ।
 किसलयकल्पिततल्पे मुहुरग्गसि मुहुरनज्ञसंतप्ता ॥ १०३ ॥
 महिषीव पद्मदिग्धा हंसीव मृणालवलयपरिवारा ।
 सुभग मयूरीवासौ भुजंगविद्वेषिणी जाता ॥ १०४ ॥
 कदलीचम्पकचन्दनपद्मेरुहनीरधनसारम् ।
 सुन्दर शशधरकान्तं नो शान्त्यै मदनहुतभुजस्तस्या ॥ १०५ ॥
 अपसारय धनसारं कुरु हारं दूर एव किं कमलैः ।
 बलमलमालि मृणालैरिति वदति दिवानिशं बाला ॥ १०६ ॥
 संकल्पैरुपनीतं त्वामन्तिकमुल्लसन्मनोवृत्तिः ।
 दृढमालिङ्गति पश्चात्त्वभुजापीडेन याति वैलक्ष्यम् ॥ १०७ ॥
 कुसुमामोदी पवन, पिककूजितभृङ्गसार्थरसितानि ।
 इयमियती सामग्री घटिता विधिनैव तद्विनाशाय ॥ १०८ ॥

१. 'ददम्' इत्याचार्या काव्यप्रकाशे दशमोहासेऽतिशयोक्तिप्रकरण उदाहृतास्ति तत्र
 काव्यप्रकाशटीकाकाराणां प्रायो भ्रम एव जातः. मालतीमाधवस्थामिमां जानन्कमला-
 रम्भो व्याख्यातवान्. 'मालत्या.' इत्यस्य स्थाने 'माल्याः' इति पाठ कल्पयित्वा माल-
 तीमाधवस्थामिमां कलयन्महेश्वरो व्याख्याति स. एवमन्येऽपि २. 'भ्रजता' इति
 पा०. ३. 'मुहुरविभाषितदास्या' इति पा०. ४. 'रोदिति गायति च पुनः पुनश्च मौनाव-
 म्बिनी भवति' इति पा०. ५. भुजगाः सर्पा विद्याध. ६. 'धनसारा.' इति पा०.
 ७. 'कान्ती' इति पा०. ८. उदाहृतेयमार्या काव्यप्रकाशस्याष्टमनवमोहासयोः. ९. 'दैवेन'
 इति पा०.

चक्रे नैव ना नीता रजामय मकरकुन्दा ॥ १०१ ॥
 गोपानन नेलवने भवति पि नभनयना न म ॥ १०२ ॥
 नो गतन्ति यथार्थानि नैवनिर्माणा गिर ॥ १०३ ॥
 मातृत्वा गुणैर्जं भूय चरन्ता तयापि कनयापि ॥ १०४ ॥
 शास्त्रा व्यक्तो नूनं चन्द्रानो कोपम मत्त परिधय ।
 'संगृह्य सा मुगाची विषमजा निर्मिता तेन ॥ १०५ ॥
 उपहसति मिग्मिनाया लावणं येन मततज्जनेन ।
 न द्रवतामुपनीतं भोगीन्द्रनिमूषणस्य देहार्थम् ॥ १०६ ॥
 जगभरविम्बार्थगता लायामिद गैहिकेयवद्वन्द्वम् ।
 अलिपटलनीलकृत्स्निलामलकावलिमन्दिता ॥ १०७ ॥
 सरसिजमश्चिरशोभं निभ्रमरदितं न मण्डलीं जन्तेन ।
 केन समेतु समलं हृदयप्रिय मालतीवदनम् ॥ ११० ॥
 अलिरुपरि तद्दीक्षणयोर्भ्रान्तिता सौगन्ध्यगूणितविशेषः ।
 निपतति कर्णाम्बुरुहे निर्गुणताप्यवसरे साध्वी ॥ १११ ॥
 विभाणेऽरुणिमानं सट्जं जितबन्धुजीवरुचिमभरे ।
 यदलक्तकविन्यसनं तत्तस्या मण्डनक्रीडा ॥ ११२ ॥
 निवमिदं यदि कृशता तस्या बलिपरिगृहीतमध्यस्य ।
 अथवा नो विधिविहिता महताप्यपनीयते तनुता ॥ ११३ ॥
 आस्तामपरस्तावत्तस्याः स्मरर्वेसतिपृथुतरनितम्बः ।
 श्लथयति कपिलमुनेरपि दृक्पथपतितः समाधानम् ॥ ११४ ॥
 तस्या रम्भावपुपो रम्भोपममूरुयुगलमवलोक्य ।
 मकरध्वजोऽपि सहसा निजसायकलक्ष्यतां याति ॥ ११५ ॥
 जघनभरालसयाता नैयाता सा विलोचनावसरम् ।
 तिष्ठति तेन मनोहर ईशरजन्मा ब्रह्मचर्येण ॥ ११६ ॥

'आपत्पतितोद्धृतये' इति पा०. २. 'सहस्र सा सुमध्या विश्वसृजा निर्मिता जगनि
 ०. ३. 'निहिता' इति पा०. ४. 'वसति.' इति पा०. ५. 'नो याता' इति
 ६. कार्तिकेयः.

यदि कथमपि मधुमथन. पश्यति तानसमवाणसर्वस्वम् ।
 तदसारभारभूतामिव लक्ष्मीमुरसि विनिहितां मनुते ॥ ११७ ॥
 यदि पतति सा कथंचिद्वीक्षणविषये हरस्य तदवश्यम् ।
 त्रिभुवनमशिवं कुरुते वामेतरदेहभागमासाद्य ॥ ११८ ॥
 सौन्दर्यं तत्तादृशमशेषयोपिद्विलक्षणं सृजतः ।
 यन्निष्पन्नं धातुस्तन्मन्ये काकतालीयम् ॥ ११९ ॥
 सहजविलासनिवासं तस्या वपुरनभिवीक्षमाणस्य ।
 मन्ये नाकाधिपतेः सहस्रमपि चक्षुषां विफलम् ॥ १२० ॥
 शिथिलयतु कुलुमचापं क्षिपतु शरान्त्राणधौ मनोजन्मा ।
 संसारसारभूता विचरति भुवि मालती यावत् ॥ १२१ ॥
 वात्स्यायनमदनोदयदत्तकविटपुत्रराजपुत्राद्यैः ।
 उल्लपितं यत्किञ्चित्तस्या हृदयदेशमध्यास्ते ॥ १२२ ॥
 भरतविशाखिलदन्तिलवृक्षायुर्वेदचित्रतूत्रेषु ।
 पत्रच्छेदविधाने अमकर्मणि पुस्ततूदशास्त्रेषु ॥ १२३ ॥
 गानोद्यवादनविधौ नृत्ते गीते च कौशलं तस्या ।
 अभिधातुं यदि शक्तो वदनसहस्रेण भोगिनामीशः ॥ १२४ ॥ (कुलकम्)
 परिगलदालोलांशुकमपयन्त्रणमुरसि मालती रभसात् ।
 निपतति नापुण्यवतां रतिलालसमानसा रहसि ॥ १२५ ॥
 रतिरसरभसान्फलनचलवलयनिनादमिश्रितं तस्याः ।
 तत्कालोचितर्मणितं श्रुतिपथमुपयाति नाल्यपुण्यस्य ॥ १२६ ॥
 इत्थमभिधीयमान शुभमध्ये यदि भवेदुदासीनः ।
 एवं ततोऽभिधेयः संदर्शितकोपया द्यूत्या ॥ १२७ ॥
 किं सौभाग्यमदोऽयं यौवनलीलाभिरूपतादर्प ।
 सहजप्रेमोपननां मालतिकां न बहु मन्यसे येन ॥ १२८ ॥

१. 'तदसारभूतमेव स लक्ष्मीवपुरसि विनिहित मनुते' इति पा०. २. 'दिव्यम्'
 इति पा०. ३. 'वात्स्यायनादयः कानशास्त्रकाराः'. ४. 'विप्रपुत्रेषु' इति पा०. ५. 'उपति'
 इति पा०. ६. 'मणितं रतिकूजितम्'. 'मणितम्' इति 'रणितम्' इति च पा०.

भ मगपनि सा कृ नीना-विष्णवः । अन्वेष्टिनः पणान् ।
 सा भवन्ते अन्वति कृष्णान्निवेशिनः निगन्तुमम् ॥ १२९ ॥
 कम ननी तीव्रम नौ तदभर्मानं अंशुजिर्गमं अशिषेया ।
 सा न क्षयि पशुकल्पे य इमिगता तेन मे कृतता ॥ १३० ॥
 अमरगमं कठिनं दुर्भटमग्निगमाश्रिता राक्षिर्म् ।
 गन्धुपेति वाच्यपदवी मौलनिका तत्किमाश्चर्यम् ॥ १३१ ॥
 अमना कः सलु श्योमो मदत्पलातयोप गनि पौष्ट्यः ।
 रा-नीनामपि सरसां परिहरति गुणाङ्किं धातुः ॥ १३२ ॥
 मौनं कर्मिणमि रोदं निमृगमुक्तोऽमि गन्मया सुभम ।
 यूना हि रक्ततरुणीगुल्फभित्तपशुमाभरणम् ॥ १३३ ॥
 चन्द्रमसेव ज्योत्स्ना कंसासुरैरिणेन वनमाश्र ।
 कुमुमशरासनलतिका कुमुमाफग्नलभेने ॥ १३४ ॥
 मदलीला हलिनेन सनयुगलेनेव हारलता ।
 रम्यापि सा गुगात्री रम्यतरा भवतु संगता भवता ॥ १३५ ॥
 किं ब्रह्मा यदि यूनामुपरि विभातुं समीहसे चरणम् ।
 तत्कुरु रमणीरत्नं प्रेमोज्ज्वलसंगतं तूर्णम् ॥ १३६ ॥
 अथ तद्वचनश्रवणप्रविजृम्भितमदनभट्टदायादः ।
 उपचरणीयः सुन्दरि निजवसतिमुपागतस्त्वयाप्येवम् ॥ १३७ ॥
 दूरादभ्युत्थानं प्रणमनमात्मासनप्रदानं च ।
 प्रविधेयमञ्चलेन प्रस्फोटनमङ्घ्रियुगलस्य ॥ १३८ ॥
 ईपदयलप्रकटितकक्षोदरत्राहुमूलकुचयुगलम् ।
 संदर्श्य शटिति यास्यसि नायकदृग्गोचरात्तूर्णम् ॥ १३९ ॥
 अथ पर्यङ्कसनाथं दीपोज्ज्वलकुमुमधूपगन्धाढ्यम् ।
 विततवितानकरम्यं प्रवेशितो वासकागारम् ॥ १४० ॥

१. 'शलमम्' इति पा०. २. 'मालनीनाम लताविशेषः'. ३. 'मा-
 ४. 'हारलतिका च' इति पा०. ५. 'घातुगात्री' इति पा०. ६. 'धवणात्मा
 मितमदन-' इति पा०. प्रविजृम्भितमदनश्चासी भट्टदायादो भट्टमुतः. ७. 'उचमा
 इति पा०. ८. 'दृग्गोचरा तूर्णम्' इति पा०. ९. 'वासकागारम्' इति पा०

भात्रा ते गुरुजघने सादरमवतारणादिकं कृत्वा ।

अभिनन्दनीय एभिर्वचनविशेषैः प्रयत्नेन ॥ १४१ ॥ (कुलकम्)

अथाग्निप. समृद्धाः परितुष्टा इष्टदेवता अथ ।

कल्याणालंकारो यदलंकृतवानिदं वेदम ॥ १४२ ॥

अनुरूपपात्रघटनं कुर्वाणस्याद्य कुसुमवाणस्य ।

सुचिराद्वत संजात ईरासनाकर्षणश्रम. नफल ॥ १४३ ॥

विन्यस्य शिरसि चरणं नुभगा गणिकाजनस्य सकलस्य ।

सौभाग्यैव जयन्ती सप्रति वत्सा समुत्क्षिपतु ॥ १४४ ॥

दुहितर एव क्षाण्या धिग्लोक पुत्रजन्मसत्तुष्टम् ।

जामातर आप्यन्ते भवाहना यदग्निसवन्धात् ॥ १४५ ॥

दृढपरिचया गुणज्ञा भवद्विधा भानदा यदपि ।

तदपि हृदयाभिनन्दन द्रुहितृप्तेषां देक्ष्ये ॥ १४६ ॥

सहजप्रेमोपनता ग्वस्ता त्वयि गाल्ती तथा कार्यम् ।

न यथा भवति वराही त्वत्प्रियवज्जना मुक्ता वदति ॥ १४७ ॥

मृदुधोतभूषितान्नरमग्राम्य मण्डन च चित्राया ।

परिपीतधूपदति. रतन्यति रम्यन्तिने. लुतनु ॥ १४८ ॥

संस्तुते सतीते मन्त्राद्यनं सत्पुत्रं च पश्यन्ती ।

अथैतदुक्तं ॥ १९ ॥ (उक्तं)

नानिरे गित्याताया पञ्चगव्यं च दत्तवर्तमान ।
अभिषेकं चोपनिषत्सु चोपनिषत्सु चोपनिषत्सु च

श्रीगुरुभ्यो नमः शिवाय ॥ १५० ॥
श्रीगुरुभ्यो नमः शिवाय ॥ १५० ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

2000年12月15日

1. 凡在本行工作的员工，均须遵守本行各项规章制度。
 2. 本行员工应具备良好的职业道德，诚实守信，勤勉尽责。
 3. 本行员工应遵守国家的法律法规，不得从事任何违法活动。
 4. 本行员工应保守本行的商业秘密，不得泄露给他人。
 5. 本行员工应遵守本行的考勤制度，按时上下班。
 6. 本行员工应遵守本行的着装规定，保持仪容整洁。
 7. 本行员工应遵守本行的安全规定，确保人身和财产安全。
 8. 本行员工应遵守本行的保密规定，不得泄露客户信息。
 9. 本行员工应遵守本行的廉洁规定，不得收受贿赂。
 10. 本行员工应遵守本行的其他各项规章制度。

पारब्धे मुरन्निगौ कगरनिननिनपोनिमंगेमा ।
 अपजद्धमर्पयिष्यमि निशोजं पनि गात्राणि ॥ १९२ ॥
 गात्राणां कति हन्ति यद्धष्टं यच्च निश्रितं गात्रम् ।
 तत्तत्पमाणीयं मागेमं दोहनीयं च ॥ १९३ ॥
 यजे मय गहुकृनिमामर्दं निनिभकण्ठरमितानि ।
 नेसनिमिस्सने च सीत्कृतिगाघातेपूज्यणं कणिनम् ॥ १९४ ॥

इत्यायासधारान्मुनन्ती पुलकदन्तुरशरीरा ।

स्विद्यत्संकलावयवा प्रकरिष्यमि रागमृद्वये पुंगाम् ॥ १९५ ॥ (युग्मम्)

परभृतलावकहंसकपारावतनुरगहृदयनि रानिनम् ।
 अनुकार्यमुचिनकाले कलकण्ठि रुतैम्वया रसनः ॥ १९६ ॥
 भा भा नागत्तिपीउय मुत्र क्षणमदय नो समर्थाम्मि ।
 इति गद्गदास्फुटाक्षरमभिधातव्यस्त्वया कामी ॥ १९७ ॥
 अनुबन्धमानुकूल्यं वामत्वं प्रौढतामसामर्थ्यम् ।
 सुरतेषु दर्शयिष्यसि कामुकभावं स्वयं बुद्ध्वा ॥ १९८ ॥
 असमञ्जसमश्लीलं दूरोज्जितधैर्यमविनयप्रसरम् ।
 व्यवहारमाचरिष्यसि वृद्धिमुपेते रसावेगे ॥ १९९ ॥
 अविचेतितनखरक्षतिरामीलितलोचना निरुत्साहा ।
 नायककार्यसंभासौ स्यास्यमि शिथिलीकृतावयवा ॥ २०० ॥
 झगिति नितम्बावरणं निःसहतनुतां स्मितं सवैलक्ष्यम् ।
 खेदालसां च दृष्टिं जनयिष्यसि मोहनच्छेदे ॥ २०१ ॥
 वृत्ते रताभियोगे स्पृष्ट्वा सलिलं विविक्तभूभागे ।
 प्रक्षाल्य पाणिपादं स्थित्वा क्षणमासने समूह्य कचान् ॥ २०२ ॥

१. चित्तयोनि कामः. २. 'सयोगा' इति पा०. ३. 'नखरक्षतेषु सीत्कृतम्' इति
 पा०. ४. 'सर्वावयवा प्रचरिष्यसि रागमृद्वये' इति पा०. ५. 'नि श्रितम्' इति पा०
 ६. 'प्रौढभावसामर्थ्यम्' इति पा०. ७. 'स्फुटम्' इति पा०. ८. 'रतावसरे' इति पा०
 ९. 'आवेदित' इति पा०. १०. 'समार्थ' इति पा०. ११. मोहन सुरतम् १२ 'वि
 कृष्टभूभागे' इति पा०. १३. 'समार्थ' इति पा०.

पुष्करैर्दनवासा शय्यामोरुह्य दर्शितप्रणया ।

ति वक्ष्यसि तं रमणं दृढतरमालिङ्गच रमसतः कण्ठे ॥ १६३ ॥ (युग्मम्)

भैरवमुत नूनमिष्टा तैव जाया यदनुरक्तहृदयस्य ।

जनयति परितुष्टिमलं नापररामापरिष्वज्ज ॥ १६४ ॥

सफलं तस्या जन्म स्पृहणीया सैव सकलललनानाम् ।

गौरी तथैव महिता सुभगंकरणं तपस्यया चरितम् ॥ १६५ ॥

सैवैका गुणवसतिस्तस्या एवान्वयः संदा श्लाघ्य ।

यस्याः शुभशतभाजः पाणिग्रहणं त्वया विहितम् ॥ १६६ ॥

तिष्ठतु सा पुण्यवती वंशद्वयभूषणं वरारोहा ।

या नापयाति भवतो लक्ष्मीरिव नरकवैरिणो हृदयात् ॥ १६७ ॥

तयसि कुवलयनिभे कौतुकमात्रेण लोचने यानु ।

ता अपि सत्यं तुन्दर हंषोच्छलिता न मान्ति गात्रेषु ॥ १६८ ॥ (संदानितकम्)

तनुरपि नाधप्रणय प्रायो सुखरीकरोति लघुमनस ।

स्वार्थनिवेशितचित्ता करोमि तेऽभ्यर्थना तेन ॥ १६९ ॥

तीव्रस्मरतारुण्याच्छाफलतः कौतुकेन घूर्णया दा ।

नशान्यमंपदा वा दत्त्वा वा कौशलात्मभावात् ॥ १७० ॥

योऽयं प्रेमलवाशः प्रदर्शितोऽल्लानु जीवनोपपत्तय ।

बाधा नात्र विधेया गणिकाजनर्भावमन्यथा दृष्ट्वा ॥ १७१ ॥ (युग्मम्)

देनं रेतः क्रोधः शाठ्यं दाक्षिण्यमार्ज्यं गीरा ।

एतानि सन्ति तान्यपि जीवल्लोपनीतानि ॥ १७२ ॥

निर्व्याजलघुत्वप्रवृत्तप्रेमानिभूतदण्डागार ।

वपितदिग्दाक्षगणां गणितानां तुल्यताः प्रज्ञा ॥ १७३ ॥

१. 'दण्ड' इति पाठः. २. 'दाक्षिण्य' इति पाठः. ३. 'गणितानां' इति पाठः.
४. 'जिवा' इति पाठः. ५. 'दण्ड' इति पाठः. ६. 'दाक्षिण्य' इति पाठः. ७. 'गणितानां' इति पाठः.
८. 'दण्ड' इति पाठः. ९. 'दाक्षिण्य' इति पाठः. १०. 'गणितानां' इति पाठः.
११. 'दण्ड' इति पाठः. १२. 'दाक्षिण्य' इति पाठः. १३. 'गणितानां' इति पाठः.

[illegible]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

• 1977 1978 1979 1980 1981 1982 1983 1984 1985 1986 1987 1988 1989 1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677 2678 2679 2680 2681 2682 2683 2684 2685 2686 2687 2688 2689 2690 2691 2692 2693 2694 2695 2696 2697 2698 2699 2700 2701 2702 2703 2704 2705 2706 2707 2708 2709 2710 2711 2712 2713 2714 2715 2716 2717 2718 2719 2720 2721 2722 2723 2724 2725 2726 2727 2728 2729 2730 2731 2732 2733 2734 2735 2736 2737 2738 2739 2740 2741 2742 2743 2744 2745 2746 2747 2748 2749 2750 2751 2752 2753 2754 2755 2756 2757 2758 2759 2760 2761 2762 2763 2764 2765 2766 2767 2768 2769 2770 2771 2772 2773 2774 2775 2776 2777 2778 2779 2780 2781 2782 2783 2784 2785 2786 2787 2788 2789 2790 2791 2792 2793 2794 27

[illegible]

प्रमाणित कि, यह सच है कि

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १ ॥

අනුමාන කිරීමට හේතු වන්නේ, මුහුදු මට්ටම ඉහළ යාම හේතු වනුයේ, ග්ලැසියර් වලින් වැඩි වීම නිසා බැවිනි.

ने श्रीकृष्णाय नमः ॥ १७७ ॥

[illegible]

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောရေးရာ ဦးစီးဌာန၊ ရန်ကုန်မြို့၊

સાંસ્કૃતિક અને સામાજિક સંસ્થાઓના સહયોગથી

Five different definitions of μ are used here:

[illegible][illegible]

સિદ્ધિપાઠેરના સુભાષીદેવગીરના પુત્ર ॥ ૧૮૩ ॥

॥ अथ तस्मिन् विधानेन कृतं कर्म ॥

सद्वै मन्त्र यन्त्राणां यन्त्राणां यन्त्राणां यन्त्राणां ॥ १/३ ॥

रात्रौ चतुर्विंशतिवर्षाणि कर्मकानिभ्यः ॥ १८९

विश्वरूपान्तरिणः । तस्मात्तु योऽपि विदुः सः ॥ १५ ॥

निजतनुहान्तावितानि वदन्ममगात्रास्तय यन्त्र ॥

यत्र नितम्बवतीनां निजलङ्घनान्तांशतश्चित्राणितः ।

शायलयात पायकलाक, स्वकलत्रममगिगाल्कण्टाम्

यत्र च कुलमाह्वानामत्यन्तं वचास पाणिपाद च ।

स्वच्छत्वमाशयं च व्यालालत्वविशालनत्रं च ॥ १८५ ॥

१. 'न्यग्रोभट्टः' २. 'अस्तीकृतम्' इति पा० ३. 'निचयध' इति पा० ४ 'रम-
णीभिः' इति पा० ५. 'शुद्ध' इति पा०. ६ धर्मे.. ७. 'निहितये' इति, 'निहतये' इति च
पा०. ८. निचलनयनांशु' इति पा०. ९. 'आशयेयु' इति पा०.

स्तनजघनचिकुरभारे घनता जीवेशसहजरागे च ।
 कुलदेवतार्चनविधौ बलिशोभा मध्यभागे च ॥ १८६ ॥
 गम्भीरता स्वभावे चेतोभववाणतूणनाभौ च ।
 विस्तीर्णता नितम्बे गुरुजनपूजानुरक्तचित्ते च ॥ १८७ ॥
 हरिणायतेक्षणानां विच्छित्तिः कोपहरणमंतेषु ।
 कुटिलत्वमलकपङ्क्तौ बालानां कामचेष्टितं यत्र ॥ १८८ ॥
 संयमनमिन्द्रियाणामिनोपघातग्रहस्तमिनस्य ।
 स्तब्धत्वं तालतरौ हारलतास्तरलसंगता यस्मिन् ॥ १८९ ॥
 भुजगा पररन्ध्रदृशः स्वण्ड्यन्ते प्रियतमाधरा यत्र ।
 सूचीव्यथानुभूतिर्नृत्याभ्यासप्रवृत्तानाम् ॥ १९० ॥
 नतवपुरप्यतिसरला मन्थरगमनापि नर्मदा यस्मिन् ।
 गुरुजनगात्ररतापि स्वभावनुभगाङ्गनाजनता ॥ १९१ ॥
 तस्मिन्मखरातपूतं पुरुहूत इव द्विजन्मनां प्रवरः ।
 गुरुरिव विद्यावसतिर्वसति स्म पुरंदरो नाम्ना ॥ १९२ ॥
 धर्मात्मजस्य सत्यं त्रिपुररिपोर्विजितकुनुमचापत्वम् ।
 हरिणाभिपङ्क्तजमुवो नियतेन्द्रियतां जहास यः सततम् ॥ १९३ ॥
 न्यकृतवृष इति गर्वे याचक इति कौस्तुभाभरणे ।
 पीडितवमुधामुत इति कपिले न बभूव यस्य बहुमानः ॥ १९४ ॥
 मार्गानुगतौ लुब्धो यः प्राणिवपुर्विनाशविमुखोऽपि ।
 परिहृतपरदारोऽपि स्वाकाङ्क्षितगुरुजनप्रमदः ॥ १९५ ॥
 यस्यान्वये महीयसि सरसीव समस्तमस्त्वनिजवसतौ ।
 सच्चरितजन्मभूमौ विनिवारितकल्मसप्रसरे ॥ १९६ ॥

१. 'पीनपयोधरभारे' इति पा०. २. 'रागेष्ट' इति पा०. ३. 'मध्यरेते च' इति
 पा०. ४. 'अब्धेष्ट' इति पा०. ५. 'सूची तु हीवन्ध्वेऽप्यङ्गिजन्मिनान्दारे' इति
 मेदिनी. ६. 'प्रथमः' इति पा०. ७. 'चरितेन पङ्क्तजमुवो जिह्वेन्द्रियम्' इति पा०.
 ८. 'मार्गानुगतौ' इति पा०; (५६) मार्गस्य सङ्गन्तारस्य लुब्धो व्यापः

सज्जनगोष्ठीनिरतः काव्यकथाकनकनिकपपापाप ।

प्रणयिजनकल्पवृक्षो लक्ष्मीलीलाविहारभूमिश्च ॥ २०८ ॥

जलधिरिव तुहिनभासः सहवृद्धिपरिक्षयः सुहृत्तत्त्व ।

सकलोपधाविगुद्धो बभूव गणपालितो नाम्ना ॥ २०९ ॥

तेन समं स कदाचित्तिष्ठन् रहसि प्रसङ्गतः पतिताम् ।

केनापि गीयमानानमृणोदार्यामिमां सहसा ॥ २१० ॥

‘देशान्तरेषु वेपत्वभावभणितानि ये न बुध्यन्ते ।

समुपासते न च गुरुन्विषाणविकेलास्त उक्षाणः ॥ २११ ॥’

आकर्ण्यार्थं तनूचे वचनमिदं सुन्दरः सुहृन्मुख्यम् ।

शोभनमेतद्गीतं गुणपालितं साधुनानेन ॥ २१२ ॥

साधूनामाचरितं खलचेष्टां विविधलोकहेवाकान् ।

नर्म विदग्धैर्विहितं कुलटाजनवक्रकथितानि ॥ २१३ ॥

गुल्गूदगास्तत्त्वं विटवृत्तं धूर्तवञ्जनोपायान् ।

चारिधिपरिखा पृथ्वी जानाति परिभ्रमन्पुरुषः ॥ २१४ ॥ (युगलकम्)

अत उज्जित्य गृहस्थितिसुखलेशं विविधलभपरिणामे ।

स्थापय गमनारम्भे वयस्य हृदयं मया सहितः ॥ २१५ ॥

इत्थं निगदितवन्तं सुहृदुत्तरलाभलालसात्मानम् ।

जचे सुन्दरसेनं लज्जित इव सहचरो वचनम् ॥ २१६ ॥

अन्यर्थनानुबन्धो लज्जाकर एव नादृशां किं तु ।

आकर्ण्य कैथयामः पथिकानां यानि दुःखानि ॥ २१७ ॥

कर्षटकावृतमूर्तिर्दूराध्वपरिश्रमावसितशक्तिः ।

पांशुत्करधूनरितो दिनावसाने प्रतिश्रयाकाङ्क्षी ॥ २१८ ॥

मातर्मगिनि दया कुरु मा मैवं निमुरा भव तवापि ।

कार्यवशेन गृहेभ्यो निर्यान्ति आतरश्च पुत्राश्च ॥ २१९ ॥

१. ‘कथामार’ इति पा०. २. ‘रसिता’ इति पा०. ३. ‘अग्लिप्यन्ति’ इति पा०. ४. ‘गुरोदगास्तत्त्वं’ इति पा०. ५. ‘लज्जित’ इति पा०. ६. ‘लाभरत्नानि’ इति पा०. ७. ‘कथयामि च’ इति पा०.

पितृतर्पणपराङ्मुखाः संजन्मणं न जीवन्ति च ।

वृद्धं मेगलितानां वृद्धकृते नो गताभिर्ममै ॥ १९७ ॥

श्रुतिभेदेषु विवाहो नो गिर्याभिगमन्नुना कश्चिन् ।

तेजमिता हविर्गुणि न शर्मकरेणु भूमिरेणु ॥ १९८ ॥

जरतामेन रराजनं ज्ञानामेना रम्भुरणम् ।

यजनामेव संमिद्वन्निरेणाजिन एव कृष्णमपर्कः ॥ १९९ ॥

तस्याभूत्सकलकलोल्लासितपद्मद्वयस्य गुत एकः ।

नामा मुन्दरसेनः कन इव वैनसामभीक्ष्ण्य ॥ २०० ॥

पशुपतिनयनहुताशनभासितमनभार्यं यं वपुष्मन्तम् ।

अपरमिव कुसुमचापं रतिरतगे निर्ममे धात्रा ॥ २०१ ॥

तिष्ठन्तु तावदन्याः कुलललना यस्य रूपमवलोक्य ।

सापि महामुनिद्वयिता कृच्छ्रेण ररश्च चारित्र्यम् ॥ २०२ ॥

कलधौतफैलकशोभां विभ्राणं यस्य पृथुतर वक्षः ।

दृष्ट्वा चिराय लक्ष्मीर्हरिहृदये तु स्थिति 'मेने ॥ २०३ ॥

कथमार्द्रता दिनकृत शशिशकलैरथ कृतः कथं व्यथकः ।

इत्थं यमीक्षमाणो निर्णयमगमन्न कामिनीसार्थः ॥ २०४ ॥

यो जग्राह हिमांशोः प्रसन्नमूर्तित्वमचलतः स्थैर्यम् ।

जलधरत उन्नतत्वं गाम्भीर्यं यादसां पत्युः ॥ २०५ ॥

यो विनयस्य निवासो वैदग्ध्यस्याश्रयः स्थितेः स्थानम् ।

प्रियंवाचामायतनं निकेतनं साधुचरितस्य ॥ २०६ ॥

यो मदनः प्रमदानां तुहिनकरः साधुकुमुदखण्डस्य ।

निकपोपलो गुणानां मार्गतारुः पथिकलोकस्य ॥ २०७ ॥

१. गण्डकाख्यप्राणिविशेषशृङ्गनिर्मितपात्रेण पितृतर्पणं कुर्वन्ति २. 'विभागजति
तमन्यूनाम्' इति पा०. ३. 'पठताम्' इति पा०. ४. एषसां युद्धानां चाभिलाष
५. वृहस्पतेः पुत्रः कचः. ६. अरुन्धत्यनसूया वा. ७. 'शकलशोभाम्' इति पा०
८. 'मनुते' इति पा०. ९. 'कथमीदृश्यादि न कृतः' इति पा०. १०. 'प्रियवचसाम्'
इति पा०.

किं वैयमुत्पाद्य गृहं प्रातर्गन्तार ईदृगेव राताम् ।

भवति निवासो यस्मिन्निज इव पथिकाः प्रयान्ति विश्रामम् ॥ २२० ॥

अथ रजनीं नयामो यथाकथंचित्तवाश्रमे मातः ।

अस्तं गतो विवस्वान्वद संप्रति कुत्र गच्छाम् ॥ २२१ ॥

इति बहुविधदीनवचाः प्रतिगेहद्वारदेशमधितिष्ठन् ।

निर्भर्त्स्यते वराको गृहिणीभिरिदं वदन्तीभिः ॥ २२२ ॥

न स्थित इह गेहपतिः किं रटसि वृथा प्रयाहि देवकुलम् ।

कथितेऽपि नापगच्छति पश्य मनुष्यस्य निर्बन्धम् ॥ २२३ ॥

अथ यदि कथंचिदपरः पुनः पुनर्याचितो गृहस्वामी ।

निर्दिशति सावधीरणमत्र स्वपिहीति जीर्णगृहकोणे ॥ २२४ ॥

तत्र कलहायमाना तिष्ठति गृहिणी विभावरीं संकलाम् ।

अज्ञाताय किमर्थं वासो दत्तस्त्वयेति सह भर्त्रा ॥ २२५ ॥

ईदृगयं सरलात्मा किं कुर्मो भगिनि तावको भर्ता ।

स्थास्यसि गेहेऽवहिता भ्रमन्ति खलु वञ्चका एवम् ॥ २२६ ॥

इति भोजनादियाच्चां बुद्धौ विनिधाय निकटवर्तिनो गेहात् ।

नारीजनः समेत्य ब्रूते तामाप्तभावेन ॥ २२७ ॥ (युग्मम्)

गृहशतमधिकमटित्वा कलमकुलत्थाणुचणमसूरादि ।

एकीभूतं भुङ्क्ते क्षुधोपतप्तोऽध्वगो भैक्षम् ॥ २२८ ॥

परवशमशनं वसुधा शयनीयं सुरनिकेतनं सद्यः ।

पथिकस्य विधिः कृतवानुपधानकमिष्टिकाखण्डम् ॥ २२९ ॥

इति निगदितवति तस्मिन्सुन्दरसेनस्य चोत्तरावसरे ।

इयमुपगीता गीतिः केनापि कथाप्रसङ्गेन ॥ २३० ॥

‘निजवरभवनं सुरगृहमुर्वीतलमतिमनोहरं शयनम् ।

कदशनममृतमभीप्सितकार्यैकनिविष्टचेतसां पुंसाम् ॥ २३१ ॥’

१. ‘स्वयम्’ इति पा०. २. ‘इह गृहे वसतिम्’ इति पा०. ३. ‘यथाकथंचित्त्वाश्रमे मातः’ इति पा०. ४. ‘शीर्ण’ इति पा०. ५. ‘ग्रहरम्’ इति पा०. ६. ‘भोजनादि’ इति पा०. ७. ‘निकटवर्तिगृहात्’ इति पा०. ८. ‘नारी समभ्युपेता’ इति पा०.

अवलम्ब्य निरवलम्बनमम्बरमार्गं पतंगतुरगाणाम् ।

अयमवनिधरो गन्ये विश्रान्त्यै वेभसा निहितः ॥ २४३ ॥

इममाश्रित्य हिमांशोरोपगम्य संनिर्गम्ययाताः ।

प्रत्यासत्तिः प्रभुणा प्रायोऽनुग्राहकवशेन ॥ २४४ ॥

सेक्तुमिवाशाकरिणो विसृजत्ययमवनिभरणपरिस्तिन्नान् ।

निर्जरसलिलकणौघान्भवति हि गौहार्दमेकैकार्याणाम् ॥ २४५ ॥

हारीताहितशोभो मुदितशुको व्यासयोगरमणीयः ।

विश्रान्तभरद्वाजः समतामयमेति मुनिनिवासस्य ॥ २४६ ॥

अस्मिन्नि.सङ्गा अपि परलोकप्राप्त्युपायकृतयताः ।

गन्धवहभोजना अपि न हिमकाः फलभुजोऽपि न प्लवगाः ॥ २४७ ॥

शुभकर्मकरता अपि पदकर्मण्यायता अपि स्ववशाः ।

अनभिमतरौद्रचरिताः श्रितप्रिया अपि वसन्ति शमनिरता २४८ (कुलकम्)

मूर्तिरिव शिशिररश्मेर्हरिणवती सप्तपत्तकृतशोभा ।

सरणिरिव चण्डभासः पलाशिनी यातुधानजायेव ॥ २४९ ॥

सोत्कण्ठेव समदना वासकसज्जेव कृततिलकशोभा ।

बहुर्हरिपीलुसनाथा नरनाथद्वारभूमिरिव ॥ २५० ॥

अर्जुनवाणव्रातैः कुरुनाथवरूथिनीव संच्छन्ना ।

ऋक्षसहस्रोपचिता लक्ष्मीरिव गगनदेशस्य ॥ २५१ ॥

ध्वजिनीव दानवानां मिष्टैकसमधिष्ठिता^(१) त्रियामेव ।

उद्यातरोहिणीका रम्येयमुपत्यका भाति ॥ २५२ ॥ (कुलकम्)

१. 'अवगम्य' इति पा०. २. 'सनिधानम्' इति पा०. ३. यतोऽयमप्यवनिधरो इति भावः. ४. हारीतशुकभरद्वाजाः पक्षिविशेषाः, व्यासो विस्तारः; (पक्षे) हारीतशुकव्यासभरद्वाजाख्या मुनयः प्रतिष्ठा एव. ५. 'नि.शङ्का' इति पा०. ६. 'फलभुजोऽपि शमनिरताः' इति पा०. ७. इयमार्या पुस्तकान्तरे नास्ति. ८. सूर्यस्य वाहनभूतैः सप्ताश्वैः कृतशोभा, (पक्षे) सप्तपत्रो वृक्षविशेषः. ९. सूर्यस्य. 'चण्डभातो' इति पा०. १०. हरिरश्वः, पीलुर्हस्ती; (पक्षे) हरिर्वानरः, पीलुर्वृक्षविशेषः. ११. अर्जुनवाणौ वृक्षविशेषौ तत्समूहैः. १२. ऋक्षाणि नक्षत्राणि; (पक्षे) ऋक्षा भद्रकाः. १३. 'स्रष्टाङ्क-' इति, 'अक्षाङ्क-' इति च पा०.

एति दर्शयति ययन्ते मुन्दरसंने न पश्यन्ति प्रीत्या ।
 न्यप्रन्तारोपगता गीतिरियं केनचिद्वीता ॥ २५३ ॥
 'अतिरागिननागपृष्ठं पृष्ठं ये नार्जुदम्य पश्यन्ति ।
 दनुविषयपग्निभ्रमणं मन्ये क्रेशाय केवलं तेषाम् ॥ २५४ ॥
 आयर्ष्यं च न वभापे मत्तात्मनानेन युक्तमुपगीतम् ।
 शित्तरिशिः पश्यामो ययग्य रम्य समारुह ॥ २५५ ॥
 अथ गिरिवग्मारुहो विलोकयन्विविधविवुधभवनानि ।
 वापीरुपानभुवः सरागि सरित्प्रचार विन्मेरः ॥ २५६ ॥
 अचिरागामिध विषनां ज्योत्नामिव कुमुदवन्धुना विकलाम् ।
 रतिमिव गन्मथरहिता श्रियमिव हरिवक्षसः पतिताम् ॥ २५७ ॥
 हस्तबोलकं विधातुः^(१) सारं सकलस्य जन्तुजातस्य ।
 दृष्टान्तं रम्याणां शम्भं संकल्पजन्मनो जैत्रम् ॥ २५८ ॥
 विरसितकुसुमसमृद्धिः शृङ्गारसापगैककलहंसीम् ।
 लीलापटववर्द्धां व्रतिनामवधानवर्मणां भल्लीम् ॥ २५९ ॥
 विचरन्नुपवनमण्डपपुष्पप्रकराभिरामभूपृष्ठे ।
 रममाणा सह मख्या ललनामालोकयामास ॥ २६० ॥ (कुलकम्)
 अवलोकयतस्तस्य स्वरसायकवेध्यतामुपगतम्य ।
 इन्दुर्मभवन्मनसि चिरं विस्रयभाराभिभूयमानम्य ॥ २६१ ॥
 केदं खलु विश्वसृज कौशलमत्यद्भुतं जातम् ।
 येन विरुद्धानामपि घटितैकत्र स्थितिस्तथाहीयम् ॥ २६२ ॥
 ललितवपुर्निर्दोषां स्फुरदुज्ज्वलतारकाभिरामा च ।
 निर्वाच्यवदनकमला जितवीणा 'कणितवाणी' च ॥ २६३ ॥

१ 'जातविन्मेरः' इति पा०. २. 'हस्तोच्चयो' इति, 'अस्तौच्चये' इति च पा०.
 ३. 'अरम्' इति पा०. ४. 'विलसित-' इति पा०. ५. 'शृङ्गारसरोवरैक-' इति पा०.
 ६ 'पुष्प' इति पा०. ७ 'द्वयम्' इति पा०. ८. 'आसीत्' इति पा०. ९. 'भावा-
 भिभूतस्य' इति पा०. १०. 'समुपजातम्' इति पा०. ११. 'अनिर्दोषा' इति पा०.
 १२ 'कणितवाणी' इति पा०.

प्रकटितमिदमं निगमिशोभा विनयविरागम् ॥
 उत्ततपयोवराता शर्मन्नुक्तमवराता च ॥ २३४ ॥
 अभिमतमुगनापमिनिगमिनन्निर्भरणमुगना ॥
 अस्तिनिपुञ्जानदेजा विनयमजगीर्ण विनयशोभा च ॥ २३५ ॥
 आनिर्भवन्नुगमे तस्मिन्नेव विनयेना मत्तमा ।
 सापि वभूव मृगाक्षी हस्तमना कुमुदनापम् ॥ २३६ ॥
 तरुमूलमोषिनाया विष्मन्मकन्यान्मकर्मणः गपति ।
 तस्या गात्रलतायामकुम्भित गतिरैकैर्भागेः ॥ २३७ ॥
 सैवोपनगराद्विद्वन्मिमाक्षे क्षणे स्मर संमागित्य ।
 तां व्यथयितुमारम्भे प्रेमोहि कृत्वा करोति सन्तु गर्भे ॥ २३८ ॥
 गात्रसिरासंभिन्य प्रस्वेदजल निनिर्गयो तस्या ।
 अन्तर्ज्वलितमनोभनद्व्यभुजा दग्गमानेभ्य ॥ २३९ ॥
 कुसुमशरजालपतिता मुहुर्मुहुर्विन्दन्ती विवृतानि ।
 अनिमेषं पश्यन्ती मत्स्यवधूमनुचकार सा तन्वी ॥ २४० ॥
 स्तब्धतनुं सोत्कम्पा पुलकवती स्वेदिनी सनि श्रामाम् ।
 विदधे तामसमशरः क्रीडति हि शठो विजिष्टमासाद्य ॥ २४१ ॥
 उच्छ्वासैरुल्लसन् कुचयुगले सौष्ठवं विलंसितानि ।
 अभिलषितेन प्रेम्णा स्निग्धं वचनं मनोहारि ॥ २४२ ॥
 अनुरक्त्या वैचनरुचिं वचसि च गमने च साध्वसस्खलनम् ।
 तस्या मदनः कुर्वन्नुपनिन्ये चारुतामैवधिमम् ॥ २४३ ॥ (युग्मम्)
 पार्श्वगतेऽपि प्रेयसि कामशरासारताड्यमानापि ।
 न शशाक साभिधातुं चित्तगतं प्रणयभङ्गतो भीर्ता ॥ २४४ ॥
 अथ विदितचित्तवृत्तिः सक्तदृशं प्रियतमे समाकृष्य ।
 मदनेन दह्यमाना विहसितविशदं जगाद तामाली ॥ २४५ ॥

१. 'कलावदाता' इति पा०. २. 'चरणरचनशोभा च' इति पा०. ३. 'आसितायाः'
 इति पा०. ४. 'प्राप्य' इति पा०. ५. 'प्रभवन्नन्यम्' इति पा०. ६. 'गात्रसरसेन्ध-
 नेभ्यः' इति पा०. ७. 'विलासानाम्' इति पा०. ८. 'स्निग्धत्व चक्षुषो' इति पा०.
 ९. 'वदनरुचिम्' इति पा०. १०. 'अधिकाम्' इति पा०. ११. 'भीत्या' इति पा०.

अयि हारलते संहर हरकुं कृतिदग्धदेहसंक्षोभम् ।
सद्भावजानुरक्तिर्नहि रम्या पत्न्यनारीणाम् ॥ २७६ ॥
अयधीरय धनविफलं गुरु गौरवमकृतासंपद. पुंसः ।
अस्मादृशां हि गुण्ये धनमिदं रूपनिर्माणम् ॥ २७७ ॥
अभिरामेऽभिनिवेशं विदधाना विविधताभनिरपेक्षा ।
उपहस्यमे सुमध्ये विदग्धवाराज्जनावारैः ॥ २७८ ॥
येषां श्लाघ्यं यौवनमभिगुप्ततागुपगतो विधिर्येषाम् ।
फलितं येषां सुकृतैर्जीवितसुखितार्थिता येषाम् ॥ २७९ ॥
तेऽवश्यं स्वयमेव त्वामनुवधन्ति मदनशरभिजाः ।
नहि भधुलिहः कृशोदरि मृग्यन्ते चूतमज्जर्या ॥ २८० ॥ (युगलकम्)
इति गदितवतीमाली कामशरासारभिन्नसर्वाङ्गी ।
अव्यक्तस्खलिताक्षरमूचे कृच्छ्रेण हारलता ॥ २८१ ॥
सखि कुरु तावद्यतं पैटुतरमतिवेदनाप्रतीकारे ।
क्रोडीकृता विपत्त्या न भवन्त्युपदेशयोग्या हि ॥ २८२ ॥
अस्त्रायत्त. प्रेयान्मृदुपवनः सुरभिमास उद्यानम् ।
इयती खलु सामग्री भवति क्षीणायुषामेव ॥ २८३ ॥
मत्वा मदनाशीविषविषवेगाकुलितविग्रहामालीम् ।
समुपेत्य शशिप्रभया पौरंदरिरभिदधे कृतप्रणतिः ॥ २८४ ॥
/ यदि नाम रुणद्धि गिरं गणिकाभावोपजनितवैलक्ष्यम् ।
तदपि कथनीयमेव स्निग्धापदि नहि निरूप्यते युक्तम् ॥ २८५ ॥
एतावति संसारे परिगणिता एव ते सुजनाः ।
आपन्नपरित्राणे व्याकुलमनसः स्फुरन्ति ये बुद्धौ ॥ २८६ ॥

१. 'पत्न्यम्' इति पा०. २. 'विनिवेशम्' इति पा०. ३. 'भधुलेहाः सुन्दरि' इति
०. ४. 'सिद्धमर्वाङ्गी' इति पा०. ५. 'बहुमतम्' इति पा०. ६. 'इयमित्यती' इति
०. ७. सुन्दरसेन इत्यर्थः. ८. 'कथितव्यम्' इति पा०. ९. 'सुजन्मानः' इति
०. १०. 'आपत्तु परित्राणव्याकुल-' इति, 'आपन्नपरित्राणे कोमल-' इति न पा०.

यस्मिन्नेव मुहूर्ते यदवधि दृष्टोऽसि मे सख्या ।
 तत एवारभ्य गता विधेयतां दग्धमदनस्य ॥ २८७ ॥
 रोमोद्गमसंनहनं भित्त्वान्तर्विग्रहं परापतिताः ।
 तस्या मानससंभवकोदण्डविनिर्गता इषवः ॥ २८८ ॥
 किं वा वदतु वराकी कुत्र समाश्वसितु यातु कं शरणम् ।
 पीडयति भृशं यस्मान्नित्यं शुचिदक्षिणो मृदुः पवनः ॥ २८९ ॥
 वचसि गते गद्गदतामुज्झितमौनव्रताश्विराय पिकाः ।
 हृष्टा व्यथयन्ति सर्वा जातावसरा निर्गलं विरुतैः ॥ २९० ॥
 स्खलिताकुलिते गमने तन्वङ्ग्या अगणितश्रमा हंसाः ।
 सुचिरालब्धावसराः कुर्वन्ति गतागतानि परितुष्टाः ॥ २९१ ॥
 उष्णोच्छ्वसितसमीपे विदह्यमानोऽपि मधुकरस्तस्याः ।
 अलककुसुमं न मुञ्चति कृच्छ्रेष्वपि दुस्त्यजा विषयाः ॥ २९२ ॥
 नो वारयति तथा मां सांप्रतमिति कथयतीव मधुलेहः ।
 निःसहवपुषः कर्णे श्रुतिपूरकपुष्पसंगतो गुञ्जन् ॥ २९३ ॥
 प्रशिथिलभुजलतिकायास्तस्याः पतितस्य हेमकटकस्य ।
 यत्प्रापणं पृथिव्यास्तस्मिन्खलु मुक्तहस्तता हेतु ॥ २९४ ॥
 रशनागुणेन विगलितमेकपदे तन्नितम्बतश्चित्रम् ।
 पतनाय नियतमथवा निषेवणं गुरुकलत्रस्य ॥ २९५ ॥
 अङ्गीकृत्य मनोभवमुरसि तथा लालितोऽपि हतहारः ।
 तापयति सर्वा तत्क्षणमन्तर्भिन्नात्कुतः कुशलम् ॥ २९६ ॥
 वक्षसि तत्स्वेदजलं कज्जलमलिनाश्रुवारिणा मिश्रम् ।
 कुचतटपतितं तस्याः प्रयागसंभेदसलिलमनुकुरुते ॥ २९७ ॥
 पिकरुतमलयसमीरणसुमनःस्मरभृङ्गदहनपरिकलिता ।
 पञ्चतपश्चरति भवत्परिरम्भणसौख्यलम्पटा वाला ॥ २९८ ॥

१. 'अस्मिन्' इति पा०. २. 'मुहूर्ते चक्षुर्विषयोऽसि मम सख्या' इति पा०.
 ३. 'तस्याम्' इति पा०. ४. 'किं विदधातु' इति पा०. ५. 'यस्या नित्यशुचिर्द
 क्षिण पवनः' इति पा०. ६. 'परपुष्टाः' इति पा०. ७. 'यथा' इति पा०. ८. 'य-
 स्मिन्' इति पा०. ९. 'भिन्नार्जवः' इति पा०. १०. संभेदो नदीसंगम इत्यर्थः.

न परापतति वराकी दग्धीं यावन्मनोभवावस्थाम् ।
 त्रायस्व सुभग तावच्छरणागतरक्षणव्रतं महताम् ॥ २९९ ॥
 अथ तद्वचसि कृतादरमुद्भूतमनोभवं समवधार्य ।
 अवगीतिभीतचेता ऊचे गुणपालितं सुहृदम् ॥ ३०० ॥
 यद्यपि मारप्रसरो दुर्वारः प्राणिनां नवे वयसि ।
 चिन्त्यं तदपि विवेकिभिरवसानं वारयोपितां प्रेम्णः ॥ ३०१ ॥
 वारस्त्रीणां विभ्रमरागप्रेमाभिलाषमदनरुजः ।
 सहवृद्धिक्षयभाजः प्रख्याताः संपदः सुहृदः ॥ ३०२ ॥
 ताभिरवदातजन्मा कैरोति सङ्गं कथं यासाम् ।
 क्षणदृष्टोऽपि प्रणयी रूढप्रणयोऽपि जन्मनोऽपूर्वः ॥ ३०३ ॥
 प्रद्युम्नः प्रद्युम्नो विरूपकः खलु विरूपकः सततम् ।
 लुङ्गिन्धः लुङ्गिन्धो रूक्षो रूक्षस्तु गणिकानाम् ॥ ३०४ ॥
 यासां जघनावरणं परमौतुकवृद्धये न तु त्रपया ।
 उज्ज्वलवेपथो रचना कामिजनावृद्धये न तु स्थितये ॥ ३०५ ॥
 नांसरसाम्बवहारः पुरुषावृत्तिपीडया न तु रष्टया ।
 आलेख्यादौ व्यमनं वैदग्ध्यख्यातये न तु विनोर्दाय ॥ ३०६ ॥
 रागोऽधरे न चेन्मम सरलत्वं भुजलतासु न प्रकृतौ ।
 कुचभारेषु समुन्निराचरणे नाभिनन्दिते नञि ॥ ३०७ ॥
 जघनस्थलेषु गौरवमावृष्टधनेषु नो कुलीनेषु ।
 अलसत्वं गगनदिधौ नो मानददधनभियोमेष्टु ॥ ३०८ ॥
 वर्षविशेषापेक्षा प्रनाधने नो रतिप्रबन्धेषु ।
 ओष्ठे भेदनामज्ञो नो पुरुषविशेषनभोगे ॥ ३०९ ॥
 वा बालेऽपि सरिता गृहेऽपि निहितगन्तव्यवेगा ।
 हृदिऽपि जलन्तरा सायन्त्या दीर्घावेष्टेति ॥ ३१० ॥

१. नित्यमस्मिन् २. लोके-विशेषतः ३. ५. ६. ७. ८. ९. १०. ११. १२. १३. १४. १५. १६. १७. १८. १९. २०. २१. २२. २३. २४. २५. २६. २७. २८. २९. ३०. ३१. ३२. ३३. ३४. ३५. ३६. ३७. ३८. ३९. ४०. ४१. ४२. ४३. ४४. ४५. ४६. ४७. ४८. ४९. ५०. ५१. ५२. ५३. ५४. ५५. ५६. ५७. ५८. ५९. ६०. ६१. ६२. ६३. ६४. ६५. ६६. ६७. ६८. ६९. ७०. ७१. ७२. ७३. ७४. ७५. ७६. ७७. ७८. ७९. ८०. ८१. ८२. ८३. ८४. ८५. ८६. ८७. ८८. ८९. ९०. ९१. ९२. ९३. ९४. ९५. ९६. ९७. ९८. ९९. १००.

सेनाम्बुभोगिनिता मे नारीना विभक्तिवाचनमथा ।
 आभिः कञ्चोपपन्नो वज्रोपपन्नमङ्गलितान् ॥ ३११ ॥
 जेधननपत्त पनार्तो मग्गुत्तम जवकनेत्तमगाथ ।
 सर्वज्ञार्थिणश्चा तममर्षित्तरारेणाथ ॥ ३१२ ॥
 न कुलसमुत्पन्ना अपि भेदेमर्जनपदेनाभिजाः ।
 कन्दर्परीषिका अपि मत्तिना मेत्तमङ्गेन ॥ ३१३ ॥
 उज्जितवृषयोगा अपि मत्तिमये नग्गिजेपनिग्गेणा ।
 कृष्णौकाभिस्ता अपि हिण्णकञ्जिपुत्तिता मन्नाम् ॥ ३१४ ॥
 मेरुमहीभरभुव इव हिण्णुरुपमात्तमगेत्तिननिम्भा ।
 नीतय इव भूमिभृता गुपरिहत्तानर्थमयोगा ॥ ३१५ ॥
 बहुमित्रकरनिदारणलब्धान्मुदयाः सरोरुहिण्य इव ।
 डाकिन्य इव च रक्तव्याकर्षणकौशलोपेताः ॥ ३१६ ॥

प्रतिपुरुषं संनिहिताः कृत्यपरा विविधैकरणकोपचिताः ।
 बहुलार्थग्राहिण्यः प्रकृतय इव दुर्महा गणिकाः ॥ ३१७ ॥ (अर्थचतुष्टयमत्र,
 सादरमांकृत्य चिरं कुसुमस्तवकं च नरविशेषं च ।
 रिक्तीकर्तुं निपुणाः क्षुद्राः क्षुद्राश्च चुम्बन्ति ॥ ३१८ ॥
 परमार्थकठोरा अपि विषयगतं लोहेकं मनुष्यं च ।
 चुम्बकपापाणशिला रूपाजीवाश्च कर्षन्ति ॥ ३१९ ॥
 पुरुषाक्रान्ताः सततं कृत्रिमशृङ्गाररागरमणीयाः ।
 आहन्यमानजघनाः करेणवो वारयोषाश्च ॥ ३२० ॥
 उचितगुणोत्क्षिप्ता अपि पुरतोऽपि निवेशिते सुवर्णलेखे ।
 शगिति पतन्ति मुखेन प्रकटप्रमदा यैथा च तुलाः ॥ ३२१ ॥

१. 'अनार्द्रता' इति पा०. २. जघनचपला आर्या, छन्दोभेद इत्यर्थः ३. 'भुजगद
 शनकृतवेदनाभिजाः' इति पा०. ४. हिरण्य सुवर्णम्, कशिपुस्त्वन्नमाच्छादनमित्यर्थः
 ५. 'विविधविकरणोपेताः' इति पा०. ६. 'अर्थचतुष्टयवाचिनीयमार्या' इति पा०
 ७. 'आहिण्य' इति पा०. ८. मधुमक्षिका इत्यर्थः. ९. वेर्या इत्यर्थः १०. लोह-
 मिव पुरुषम्. ११. 'चये' इति पा०. १२. 'कलाधिकाश्च तुला' इति पा०.

१. 'अनादता' इति पा०. २. जघनचपला आया, छन्दोमद इत्यर्थः
 ३. 'आ' इति पा०. ४. 'हिरण्य' इति पा०. ५. 'हिरण्य' इति पा०. ६. 'अद्वयव्यवस्थानि' इति पा०. ७. 'अद्वयव्यवस्थानि' इति पा०. ८. 'अद्वयव्यवस्थानि' इति पा०. ९. 'अद्वयव्यवस्थानि' इति पा०. १०. 'अद्वयव्यवस्थानि' इति पा०. ११. 'अद्वयव्यवस्थानि' इति पा०. १२. 'अद्वयव्यवस्थानि' इति पा०.

सोदायकणीपचित्ता न चार्द्धता निजनिवसमानसश्च ।
 आविष्कृतवैपयवो वज्रोपलसपरकठिनश्च ॥ ३११ ॥
 वृषनचपला अनार्याः परमृतयः कृतकनैत्ररगाश्च ।
 सर्वज्ञापूर्णादक्षा असमर्पितद्वन्द्वद्वेजाश्च ॥ ३१२ ॥
 न कृतसमरपथा अपि भूजगदशून्यसुखदनाभिभोजः ।
 कदपुर्दीपिका अपि रहिताः खेदमसङ्गत ॥ ३१३ ॥
 उज्ज्वलवृषयोगा अपि रतिमये नरविशेषनिरपेक्षः ।
 कौलीकापिरता अपि हिरण्यकशिपुप्रियाः सततम् ॥ ३१४ ॥
 महेमद्वीपरम्व इव किमुकपसद्वेसविचित्रनिनन्त्राः ।
 नीलय इव भूमिभूता सुपरिदेवानश्वसंयोगाः ॥ ३१५ ॥
 बहुमित्रभक्तविदारणालम्बायुदयाः सरोरुहिण्य इव ।
 जाकिन्त्य इव च रक्तव्याकपुष्पाकौशोलीपूताः ॥ ३१६ ॥
 प्रतिपुष्टं संनिहिताः कल्पपरा विविधकरणाकोपचित्राः ।
 बहुलाश्व्याहिण्यः मकलय इव दृश्यन्ते गणिकाः ॥ ३१७ ॥ (कृष्ण-
 सादरमङ्गलैश्च चिरं किमुमल्लवकं च नरविशेषं च ।
 रिक्तीकृतं निगुणाः क्षुद्राः क्षुद्राश्च चन्द्रानि ॥ ३१८ ॥
 परमाशुकरा अपि विषयगतं लोहेकं मयैव च ।
 चन्द्रकपापाण्डिता रूपाजीवाश्च कथं न ॥ ३१९ ॥
 पुष्पकाकान्ताः सततं कृत्रिमशृङ्गाररामरमणीयाः ।
 आदैन्यममनजघनाः करोणा वारयोगाश्च ॥ ३२० ॥
 उचितगुणोपिधिया अपि पुरतोऽपि निवसिते सुवर्णालये
 क्षान्ति पतन्ति सुखेन मकटममदा शूना च विलाः ॥

सुमनः कुङ्कुमवासः सज्जीकुरु किमिति तिष्ठसि विचिन्तः ।
 अद्य तव दयितिकायाः किञ्जल्कक नर्तनावसरः ॥ ३४५ ॥
 यदि नाम पञ्चदिवसांस्त्वयि कुरुते प्रेम धनलवं दृष्ट्वा ।
 तदपि न रौगवती सा कंदर्पक किं वृथा गर्वः ॥ ३४६ ॥
 जीवन्नेव विलासक परिहर दूरेण मूढ हरिसेनाम् ।
 बद्धवेशस्तस्यां व्यापृतपुत्रो महाविषमः ॥ ३४७ ॥
 केसरया क्षणदत्तं कृत्वांशुकमुपरि कामिजालस्य ।
 स्तब्धग्रीवं भ्रमतश्चन्द्रोदय पश्य माहात्म्यम् ॥ ३४८ ॥
 कौमारकं विहेन्तुं रतिसमये मदनसेनायाः ।
 इच्छामि किं तु तस्या मात्रातीव प्रसारितं वदनम् ॥ ३४९ ॥
 विभ्रम कियतस्तपसः फलमेतद्यदुपभुज्यते मदिरा ।
 स्वकरेण पीतशेषा मदघूर्णित मदनसेनया दत्ता ॥ ३५० ॥
 कुदलयमालानिलयो लीलोदय किमिति संप्रति त्यक्तः ।
 किं विदधामस्तस्मिन्भ्रातर्दास्या विना मूल्यम् ॥ ३५१ ॥
 मुषिताशेषविभूतेरिन्दीवरकस्य यामिनी याति ।
 संवाहयतः संप्रति मञ्जीरक तिलकमञ्जरीचरणौ ॥ ३५२ ॥
 अद्यापि बालभावं निखिलं न जहाति बालिका तदपि ।
 प्रौढिज्ञा मकरन्दक सकलां ललनामधः पुरुते ॥ ३५३ ॥
 उल्ले गत्वा वक्ष्यसि तं निर्दयचित्तनर्तनान्तर्यम् ।
 हारा सुकुमारतनुः किमियं संमर्ददाग्निता भवताम् ॥ ३५४ ॥
 निःसारोऽभिनिवेशः शुकशावपपाटने सुरतदेवि ।
 तिष्ठति बहिरपविष्ट प्रतीक्षमाणस्तव पेशार् ॥ ३५५ ॥
 वीणावादनखिला पतितारो दासभवनपर्यङ्गे ।
 उत्थापयतां स्परितं स्मरतीता भर आनन्द ॥ ३५६ ॥

युगः कुटुम्बवासः सञ्जीकृतं किमिति विवक्षितं ।
 यद्यपि तत्र द्योतिकथाः किञ्चिदपि नानुवर्तन्ते ॥ ३४५ ॥
 यदि नाम पञ्चदिवसांस्तत्रापि कुतश्चैव प्रमथनञ्च दृष्टम् ।
 तदपि न रूपावती सा कन्दर्पक किं वृथा गतम् ॥ ३४६ ॥
 जीवन्व विवक्षितं परिहरं दूरेण मूढं हरिसेनम् ।
 पदविशालत्वाद् व्यापृत्युजो महाविधमः ॥ ३४७ ॥
 कर्मरथा धृष्टदं क्लेशादिकमुपरि कानिजालम् ।
 लब्ध्वापि अमरक्षन्द्वादयः पश्य माहन्त्यम् ॥ ३४८ ॥
 कुम्भारकं विवक्षितं रतिसेनये मदनसेनायाः ।
 इच्छामि किं तु तस्या मायावीर्यं प्रसारितं वदन्म् ॥ ३४९ ॥
 विधमं किञ्चिदपि फलमप्युपयुज्यते नास्ति ।
 लक्षणे पीनशेषा मदनसेनया दत्ता ॥ ३५० ॥
 कुटुम्बमाजानितयो जीवन्व किमिति संशयि लम् ।
 किं विदधानलक्षितमभावदत्ता विना मूलम् ॥ ३५१ ॥
 सुपुत्रोपायमूर्तिरिदं वीरकल्य यानि गति ।
 संशयः संशयः किञ्चिदपि विवक्षितं विवक्षितम् ॥ ३५२ ॥
 लब्ध्वापि लब्ध्वापि न लब्ध्वापि न लब्ध्वापि न लब्ध्वापि ।
 मूर्तिरिदं मदनसेनया दत्ता ॥ ३५३ ॥
 सुपुत्रोपायमूर्तिरिदं वीरकल्य यानि गति ।
 सुपुत्रोपायमूर्तिरिदं वीरकल्य यानि गति ॥ ३५४ ॥
 सुपुत्रोपायमूर्तिरिदं वीरकल्य यानि गति ।
 सुपुत्रोपायमूर्तिरिदं वीरकल्य यानि गति ॥ ३५५ ॥
 सुपुत्रोपायमूर्तिरिदं वीरकल्य यानि गति ।
 सुपुत्रोपायमूर्तिरिदं वीरकल्य यानि गति ॥ ३५६ ॥
 सुपुत्रोपायमूर्तिरिदं वीरकल्य यानि गति ।
 सुपुत्रोपायमूर्तिरिदं वीरकल्य यानि गति ॥ ३५७ ॥
 सुपुत्रोपायमूर्तिरिदं वीरकल्य यानि गति ।
 सुपुत्रोपायमूर्तिरिदं वीरकल्य यानि गति ॥ ३५८ ॥
 सुपुत्रोपायमूर्तिरिदं वीरकल्य यानि गति ।
 सुपुत्रोपायमूर्तिरिदं वीरकल्य यानि गति ॥ ३५९ ॥
 सुपुत्रोपायमूर्तिरिदं वीरकल्य यानि गति ।
 सुपुत्रोपायमूर्तिरिदं वीरकल्य यानि गति ॥ ३६० ॥

विभनः कुटुम्बवासः सज्जीकृतं किमिति विवक्षितं ।
 यद्यपि तत्र दक्षिणिकायाः क्रान्तिक कर्तव्यावसरः ॥ ३४५ ॥
 यदि नाम पञ्चादिवसोत्सवाय कृते प्रेम धनलव दद्यात् ।
 तदापि न रोगवती सा कंदर्पक किं वृथा गतुं ॥ ३४६ ॥
 जीवनेव विजलसक पारिहरं देहेण भूतं हरिमेवाम् ।
 यदावेदोत्सवायां व्याघ्रवपुजो महाविषम ॥ ३४७ ॥
 कर्मरया क्षणद्वयं कृतवञ्चिकसिपारे कामिजालस्य ।
 लोभयतीव अमनश्चन्द्रोदय पश्य माहान्ध्रम् ॥ ३४८ ॥
 कामादक विवृणु रतिममेव मदनेमेनाया ।
 इच्छाति किं तु तस्या माजालीव प्रसारितं वदनम् ॥ ३४९ ॥
 विभनः किमवलम्ब्यः फलभूतवदुपसृज्यते मदिता ।
 लकरोण पीतशेषा मदवर्णित मदनेनया दत्ता ॥ ३५० ॥
 कुवलयमालालिनयो लीलादय किमिति संश्रुति लयक ।
 किं विदयामलालिनाभवावर्तुत्या विना भूत्यम् ॥ ३५१ ॥
 सुपुलाशीपाविभूतिरन्दीवरकस्य यामिनी यानि ।
 संवादयतः संश्रुति मञ्जीरक तिलकमञ्जीवरणी ॥ ३५२ ॥
 यथापि बालमात्र निजिजलं न जहाति बालिका वदति ।
 प्रीतिर्या मकरन्दक सकला ललनामय कुरते ॥ ३५३ ॥
 कुजे गत्या वदयति तं निर्दयविचनवर्तमानाप्रियम् ।
 रसा मुकुमारवत्, मित्रिय संवदकारिता भवन्त्यम् ॥ ३५४ ॥
 निःसारीऽनिनिवेशः मुक्तगोचकपाठेन सुरनदीव ।
 निवृत्ति पारितोष्य प्रदीक्षामायाव भूयते ॥ ३५५ ॥
 वृत्तिपादवन्निरिषा पतिगतिं वाचनमपनयते ।
 उदयपयसा पतिवत् स्मरति नय भवन्त्यम् ॥ ३५६ ॥

1

1

4

4

2

4

4

सुविहितसुविचरसंस्कारवर्तमाना मृगान्य तन्मया ।

इदमभिधेयजगत् सुन्दरान् शुभावसरं ॥ ३६९ ॥

प्रपदयान् किं वदतिः स्मरणीयवचनवाङ्मयैः ।

इदमालो हारला जीवनमस्यान्वदायम् ॥ ३७० ॥

निर्वृत्तकालविशदं सहजमनुभवमणीयम् ।

कालान्तरान्तरैरपरिहृतं यावु यौवनं युवयोः ॥ ३७१ ॥

निर्दयमपि परवञ्जं सख्यपन्यवसिनावरम् ।

उपवीयमानरान् सततं संयाद्वयस्वरम् ॥ ३७२ ॥

इति दत्तविधायनमन्त्रिणी परिचये वदङ्गु ।

विषमविचरसो वश्ये कुत्रियुधः सुतराम् ॥ ३७३ ॥ (विशेषकम्)

पदमन्दनमयी चरमगुल्फं यत्प्रयागुरास ।

यद्यौवनगिरानं यच्च फलं जीवितव्यम् ॥ ३७४ ॥

अविनय एव विभूषणमङ्गिलाचरणैव वडुमान ।

निःशङ्कैव सौख्यवनवसिनिरेव गौरवाधानम् ॥ ३७५ ॥

केशमहामनोज्ञह उपकारजाडनं मुदं दंश ।

नखविचित्रमनन्तदयो दृढदेहिनीपीडनं समुत्सृज्यः ॥ ३७६ ॥

विशाललोलं सुन्दरमवयवविनयेयनिःस्पृहो मर्दु ।

अन्यः प्रवेद्यनिष्कलितैरपरिच्युतां यतिम् ॥ ३७७ ॥

पदमङ्गिरैव 'विहितं रान्तिरि वीरिणश्चतुर्धनवान् ।

धनगिरिश्च निम्नलिखं मृगरैरिव प्रकाशमानवान् ॥ ३७८ ॥

अभ्यासोऽप्यसं यत्नं प्रदूषनकार्यं विप्रेक उपधात ।

द्वेषमयिनी यत्निखलितं प्रत्युतं तन्माम् ॥ ३७९ ॥ (उत्तरम्)

प्रारम्भ एव तान्त्रिकवित्तो यतिनि मनविचो यतिम् ।

तस्य विविधावस्था वृत्तियस्याः प्रयत्नम् ॥ ३८० ॥

१. अन्तर्यामिनी ॥ ३८०. २. अन्तर्यामिनी ॥ ३८०. ३. अन्तर्यामिनी ॥ ३८०. ४. अन्तर्यामिनी ॥ ३८०. ५. अन्तर्यामिनी ॥ ३८०. ६. अन्तर्यामिनी ॥ ३८०. ७. अन्तर्यामिनी ॥ ३८०. ८. अन्तर्यामिनी ॥ ३८०. ९. अन्तर्यामिनी ॥ ३८०. १०. अन्तर्यामिनी ॥ ३८०.

၁၂။ ပြီး, နှစ်ချစ်ချစ်, ၁၀။ ၁၂။ ပြီး, ပျော်ပျော်, ၈။ ၁၃။ ပြီး, ဆွေး
 ၁၂။, ၆။ ၁၄။ ပြီး, ချစ်ချစ်ချစ်, ၄။ ၁၅။ ပြီး, နှစ်ချစ်ချစ်, ၃။ ၁၆။ ပြီး, နှစ်ချစ်
 ၁၇။ ၁၈။ ပြီး, နှစ်ချစ်ချစ်, ၃။ ၁၉။ ပြီး, နှစ်ချစ်ချစ်, ၃။ ၂၀။ ပြီး, နှစ်ချစ်, ၆။

॥ ६४६ ॥ श्री गुरुभ्यो नमः ॥

अविद्वयः अमकठिनी दुर्लभप्रापित्वा ततो विप्रः ।

॥ १०६ ॥ प्रहस्यते ह प्रहस्यते प्रहस्यते ॥ १०६ ॥

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

॥ ०४६ ॥ निरुद्धा विप्रमुखा विप्रमुखा विप्रमुखा विप्रमुखा

मरिचनमृदुलिङ्गा विज्ञानमग्नौ ॥१॥

[illegible]

। ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

॥ ३८८ ॥

1. የጥቅም ሆኖ የሚያገለግል

॥ ७८६ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 84

|| 378 || Դմիտրի Բաղդեբեկեանի Էջերից-ը Եւ ԲՁ

It is not a new thing for the people of the world to be in a state of confusion and to be in a state of confusion.

[illegible]

የገንዘብ ምንጭ ለማግኘት ለሚችሉት ሰዎች ማሳሰቢያ

[illegible][illegible]

|| १२४ || अङ्गुलीयः प्रोक्तः शिवः शङ्करः शङ्करः

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 84

|| ६८४ || श्रीगणेशाय नमः ॥

[illegible][illegible][illegible]

नेत्राविरतिः क्षणमात्रं न च शक्तिर्वृद्धिरित्यवैतः ।
 क्वलमलमद्याहं कदाप्येता वृद्धिपुत्रेण ॥ ३९३ ॥

मद्यदोदादिभ्योकारि मृतकल्प तत्पमगममायाः ।

अविरोधितनिद्रया सुषुप्तं मे यामिनी याता ॥ ३९४ ॥

सुकुमारसम्पत्तयः प्रदोलवचनः सवकपरिहोसः ।

कुशलवचनं समीचीनं मम सखि मनीषाकारः ॥ ३९५ ॥

पुलकान्कान्तिनी पराङ्मुखो मुक्तमन्दनः प्राम ।

मधुवचना निवरी नि वेदः खेदसहितसंक्षिप्तः ॥ ३९६ ॥

मृदुलिखितनङ्गीकृत्यपाननिद्रः क्षणक्षणाकाङ्क्षी ।

प्रानोषितः प्रहृष्टो निष्प्रतिपत्तिः स्थितोऽद्य सखि मयजः ॥ ३९७ ॥ (कुलकम्)

श्रुत्वा सखि कौटुकमेकं प्रानीताककामिना यदद्य कवम् ।

पुरतस्तस्मात्तिलवाक्षी सुवति मूर्ध्नि मुक्ताम्बु ॥ ३९८ ॥

अविदितवद्वेषमद्वेष्टे. शठालमकाङ्क्षितवदम्यवोऽस्माभिः ।

मयुर्मेवो राजसुखादपि भावजित्त्वन्मनावेषः ॥ ३९९ ॥

प्रियमखिल लोकमममं नगरमनुष्णं हठेन नीतास्मि ।

यत्र तु नो कदाचिद्विष्णोर्धृष्टाभूतं कृतोऽन्यायः ॥ ४०० ॥

आकृष्टान्ता अपत्रं प्रवसि यथा विविचिता नरोत्तमजयः ।

मन्यं तयोपयुक्ता कृतवित् कदापि दासिष्यामि न ॥ ४०१ ॥

अधरे विन्दुः कण्ठे मणिमाला खनयितुं योऽर्हतिरुक्तम् ।

तत्र मयवतिनं कृतवित् कुम्भमायुधयोगावृष्टव रणायनम् ॥ ४०२ ॥

रतिः प्रवृत्तयसि गिरौ निर्वृत्तयसि गिरौ नृपतिराजम् ।

सोऽपि यथासिक्तमप्यपि निर्वृत्तयसि निर्वृत्तयसि कर्तव्यम् ॥ ४०३ ॥

१. ३९३ गी. पा. २. मयवतिनं कृतवित्. ३. मयवतिनं कृतवित्. ४. मयवतिनं कृतवित्. ५. मयवतिनं कृतवित्. ६. मयवतिनं कृतवित्. ७. मयवतिनं कृतवित्. ८. मयवतिनं कृतवित्. ९. मयवतिनं कृतवित्. १०. मयवतिनं कृतवित्. ११. मयवतिनं कृतवित्. १२. मयवतिनं कृतवित्. १३. मयवतिनं कृतवित्. १४. मयवतिनं कृतवित्. १५. मयवतिनं कृतवित्. १६. मयवतिनं कृतवित्. १७. मयवतिनं कृतवित्. १८. मयवतिनं कृतवित्. १९. मयवतिनं कृतवित्. २०. मयवतिनं कृतवित्. २१. मयवतिनं कृतवित्. २२. मयवतिनं कृतवित्. २३. मयवतिनं कृतवित्. २४. मयवतिनं कृतवित्. २५. मयवतिनं कृतवित्. २६. मयवतिनं कृतवित्. २७. मयवतिनं कृतवित्. २८. मयवतिनं कृतवित्. २९. मयवतिनं कृतवित्. ३०. मयवतिनं कृतवित्. ३१. मयवतिनं कृतवित्. ३२. मयवतिनं कृतवित्. ३३. मयवतिनं कृतवित्. ३४. मयवतिनं कृतवित्. ३५. मयवतिनं कृतवित्. ३६. मयवतिनं कृतवित्. ३७. मयवतिनं कृतवित्. ३८. मयवतिनं कृतवित्. ३९. मयवतिनं कृतवित्. ४०. मयवतिनं कृतवित्. ४१. मयवतिनं कृतवित्. ४२. मयवतिनं कृतवित्. ४३. मयवतिनं कृतवित्. ४४. मयवतिनं कृतवित्. ४५. मयवतिनं कृतवित्. ४६. मयवतिनं कृतवित्. ४७. मयवतिनं कृतवित्. ४८. मयवतिनं कृतवित्. ४९. मयवतिनं कृतवित्. ५०. मयवतिनं कृतवित्. ५१. मयवतिनं कृतवित्. ५२. मयवतिनं कृतवित्. ५३. मयवतिनं कृतवित्. ५४. मयवतिनं कृतवित्. ५५. मयवतिनं कृतवित्. ५६. मयवतिनं कृतवित्. ५७. मयवतिनं कृतवित्. ५८. मयवतिनं कृतवित्. ५९. मयवतिनं कृतवित्. ६०. मयवतिनं कृतवित्. ६१. मयवतिनं कृतवित्. ६२. मयवतिनं कृतवित्. ६३. मयवतिनं कृतवित्. ६४. मयवतिनं कृतवित्. ६५. मयवतिनं कृतवित्. ६६. मयवतिनं कृतवित्. ६७. मयवतिनं कृतवित्. ६८. मयवतिनं कृतवित्. ६९. मयवतिनं कृतवित्. ७०. मयवतिनं कृतवित्. ७१. मयवतिनं कृतवित्. ७२. मयवतिनं कृतवित्. ७३. मयवतिनं कृतवित्. ७४. मयवतिनं कृतवित्. ७५. मयवतिनं कृतवित्. ७६. मयवतिनं कृतवित्. ७७. मयवतिनं कृतवित्. ७८. मयवतिनं कृतवित्. ७९. मयवतिनं कृतवित्. ८०. मयवतिनं कृतवित्. ८१. मयवतिनं कृतवित्. ८२. मयवतिनं कृतवित्. ८३. मयवतिनं कृतवित्. ८४. मयवतिनं कृतवित्. ८५. मयवतिनं कृतवित्. ८६. मयवतिनं कृतवित्. ८७. मयवतिनं कृतवित्. ८८. मयवतिनं कृतवित्. ८९. मयवतिनं कृतवित्. ९०. मयवतिनं कृतवित्. ९१. मयवतिनं कृतवित्. ९२. मयवतिनं कृतवित्. ९३. मयवतिनं कृतवित्. ९४. मयवतिनं कृतवित्. ९५. मयवतिनं कृतवित्. ९६. मयवतिनं कृतवित्. ९७. मयवतिनं कृतवित्. ९८. मयवतिनं कृतवित्. ९९. मयवतिनं कृतवित्. १००. मयवतिनं कृतवित्.

निर्वृणो निर्वृणो मुदिते मुदितो ममाकुलकुलिते ।

प्रतिवृत्तसमा कान्ता संकटे केवलं भूता ॥ ४४० ॥

यावद्वाङ्मनसि तन्मया वायव्यामसहो विरुद्धसंघर्षा ।

विनाशितकुशलं पुण्यवतामव जायते जाया ॥ ४४१ ॥

मयावृत्तमलं.....संवलयावलि

हृदयेऽप्यनुवन्धो यन्म विषाकोऽधवीकारः ॥ ४४२ ॥ (संज्ञानितकम्)

एतत् परमिदित्यसि प्रणयकेषां शोकादिवेन नमोति वा ।

मुदति न तन्मया वाङ्मनसि तन्मया वायव्यामसहो विरुद्धसंघर्षा ॥ ४४३ ॥

तव हृदये हृदयमिदं विन्यस्तं न्यासपात्रं कथम् ।

यथायथा विषयं स्थानमयो यथा न स्यात् ॥ ४४४ ॥

अथ विरतवचोदितं वाप्यमराजितवचोदितयोगम् ।

इति कथमपि हरेत्तत्ता संमिश्रितवचोभाषणीयम् ॥ ४४५ ॥

अभिहितकुलोत्पन्ना देहाप्युत्पत्तिविषका शोकावरोधः ।

काहे कथानीवा क भवन् श्लेषणीयवन्मयाः ॥ ४४६ ॥

यत्त्वं विषयविलोकनकुर्वन्कुलदागतावोऽसि विज्ञानम् ।

इत्यतो विवसन्निजान्मम परान्ममुत्तकलम् ॥ ४४७ ॥

मुदितवा दन्तुवन स्वदेवोवसति कलत्रमनुकूलम् ।

अप्युद्वेगपरिचित आर्या प्रविषय क. परित्यजति ॥ ४४८ ॥

वाचनपण्यलक्षणादिति भवति कौचित्क भवनाम् ।

यत्त्वं मुदितवतीत तस्य स्यात् निजा तया ॥ ४४९ ॥

ते भवन्ति परित्यजिता वन्ति न स वानवसिम्भम् ।

नो हृदये कलत्रो ररति क्षमाभ्यां भवता ॥ ४५० ॥

रज्यवतो यन्महत् प्रणयार्थमायुः प्रणयवर्तिनम् ।

प्रतिफलं तव मया न्यायविरुद्धं विरचितो मया ॥ ४५१ ॥

इतिप्रमाणं मया हे प्रमदितिविषयं हृदयम् ।

मुदितवती नव हृदये प्रविन्यमनोऽप्यवति ॥ ४५२ ॥

१. ४५२. ४५३. ४५४. ४५५. ४५६. ४५७. ४५८. ४५९. ४६०. ४६१. ४६२. ४६३. ४६४. ४६५. ४६६. ४६७. ४६८. ४६९. ४७०.

निर्विण्णे निर्विण्णा सुदिते सुदिता ममाकुलाकुलिते ।

प्रतिविन्वसमा कान्ता संकुद्धे केवलं भीता ॥ ४४० ॥

चावद्वाञ्छितपुरतव्यायामसहाविरुद्धसंपर्का ।

वित्तानुवृत्तिकुशला पुण्यवतामेव जायते जाया ॥ ४४१ ॥

मद्गच्छेन्नल.....संवलयावलि ।

दृष्टोऽप्यनुदग्धो यस्य विपाकोऽप्रतीकार ॥ ४४२ ॥ (संदानितकम्)

परपं यदभिहितासि प्रणयरुपाशङ्कितेन नर्मणि वा ।

सुगति न तत्स्मरणीयं दुर्भाषणकीर्तनोद्धाते ॥ ४४३ ॥

तत्र हृदये हृदयनिद विन्यस्तं न्यासपालनं कष्टम् ।

यत्नाद्यथा विधेयं स्थानभ्रंशो यथा न स्यात् ॥ ४४४ ॥

अथ विरतवचोदयितं दाप्पभराश्लिष्टवर्णपद्मयोगम् ।

इति कथमपि हारलता संनृच्छितवर्णभारतीमूचे ॥ ४४५ ॥

अविशुद्धकुलोत्पन्ना देहार्पणजीविका गठाचरणा ।

बाहं रूपार्जीवा क भवन्तः श्लाघनीयजन्मगुणाः ॥ ४४६ ॥

यत्त्वं विषयविलोकनकुतूहलादागतोऽसि विश्रान्त ।

इयतो दिवसानलिलतन्मन परजन्मलुकृतफलम् ॥ ४४७ ॥

सुरमेवा वन्धुजनं स्वदेशवसति कलत्रमनुकूलम् ।

अनुप्राप्तदृष्टपरिचित आन्या प्रविधाय क परित्यजति ॥ ४४८ ॥

यौवननापलमेतद्यन्मादृशि भवति कौतुकं भवताम् ।

यत्तु सुखमनवगीतं तन्म्य स्थानं निजा दारा ॥ ४४९ ॥

ने नष्टा परिहाताला वक्रगिरः स वामनात्मनय ।

ने हृदये कर्नल्यो रहसि क्षेमाधिना भवता ॥ ४५० ॥

तत्पदतो यन्महतः प्रणवाद्धानाधु यत्तदाचरितम् ।

प्रतिहृतं तत्र नया नाथाऽल्लिरेष विगचिनो मूर्ध्नि ॥ ४५१ ॥

सुनंचग मार्गा रेरे दन्तिर्विन्मृलं हृदयम् ।

सुनंचग्नित तत्र सुहृदा भवितव्यमनोऽप्रमत्तेन ॥ ४५२ ॥

॥ ४५३ ॥ इति निर्विण्णे नमः । इति कुट्टनीमतम् ।

अगणितराहचरन्वचमो दुर्गमनमहाभिगमनगुणम् ।
मनुचणितम् पिपुर्गदि परमानन्दम् वचनम् ॥ ४२८ ॥

निजवंशवीपभूतः कृतचरितान्कृतो महामताः ।

मुन्दर संपति तानः स्पष्टो दुष्पुत्रदोषेण ॥ ४२९ ॥

पुत्राभासः श्रेयान् कुमुदता पुत्रिणः कुलीनम् ।

अन्तस्तापयति भृशं मचरितकथापमज्ञेन ॥ ४३० ॥

सांव्यवहारित एव प्रागो लोके गुणः गुरान्वितः ।

येन तु गुतेन जननी वन्त्यान् आपने म पापीयान् ॥ ४३१ ॥

विफलं शास्त्रज्ञान गुरुगृहमेनापि नोपहास्य ।

नियतिवशीकृतमनसो न्याय्यं पन्थानमुत्सृजतः ॥ ४३२ ॥

जीवन्नेव मृतोऽमौ यम् जनो वीक्ष्य वदनमन्योन्यम् ।

कृतमुखमौ दूरात्करोति निर्दशमद्गुल्या ॥ ४३३ ॥

नोपनिहन्तुं विषया शक्याः सत्य तथापि निपुणधियः ।

अभिधेयतां न गच्छन्त्यपवादविशेषिताभिधानस्य ॥ ४३४ ॥

गुरुपरिचर्या जाया गुणोन्नता म्लिग्धबन्धुसंपर्कः ।

ब्राह्मे कर्मणि सक्तिर्लोकद्वयसाधनं सुधियाम् ॥ ४३५ ॥

सुलभा तस्य विभूतिस्तस्य गुणा यान्ति जगति विस्तारम् ।

बहु मनुते तं सुजनस्तस्मै स्पृहयन्ति वान्धवाः सततम् ॥ ४३६ ॥

नासादयति य एकः सत्सेवितमार्गतः परिस्खलनम् ।

मण्डयति चान्ववायं स निवासः शर्मनानशेषाणाम् ॥ ४३७ ॥ (युग्म

स भवति विनयाधारो युक्तायुक्ते विवेकिता तस्य ।

वृद्धोपदेशवाचः श्रवणोदरपूरणं सदा यस्य ॥ ४३८ ॥

प्राक्तनकर्मविपाकः क्षुद्रासु शरीरिणां यदासक्तिः ।

आयतनं तु सुखानां संसारभुवां कुलोद्धता दाराः ॥ ४३९ ॥

अगणितसहस्रवचसो दुर्व्यसनमहाविषमशयुषसि ।

मन्युव्यथितस्य प्रियुयति परमवलम्बनं वचनम् ॥ ४१८ ॥

निजवशदीप्युतः केवचरितालंकेतो महासत्त्वः ।

सुन्दरं संमतिं तातः स्पष्टो दुःपुत्रदोषेण ॥ ४१९ ॥

पुत्राभावः श्रेयस्य कस्यवा पुत्रिणः कुलीनस्य ।

अन्तस्त्रिपयति भूयो सच्चरितकथामसङ्केत ॥ ४२० ॥

साव्यवहारित एव मया लोके गुणः सुखानिवृतः ।

येन तु सुतेन जननी वन्द्यात्वं शेषते स पापीयान् ॥ ४२१ ॥

विकलं शालिजानं गुहेयुहसंवापि नोपकाराय ।

निवृत्तिवशीकृतमनसो न्याय्यं पन्थानमुत्सृजत ॥ ४२२ ॥

जीवन्नेव मृतोऽसौ यस्य जना वीक्ष्य वदन्ममन्योन्यम् ।

कृतसुखमृद्धो दुःखकारोति निर्दशमङ्गुल्या ॥ ४२३ ॥

नोपनिवेष्टुं विषया शक्याः सत्त्वं तथ्यापि निपुणविद्युः ।

अभिमुखतां न गच्छन्त्यपवादविशेषविवाग्भयानस्य ॥ ४२४ ॥

गुहेपरिचर्या ज्ञाया गुणोन्नता विम्वन्नुसंपर्कः ।

शाले कर्मणि सत्तिकलोककव्यसाधनं सिद्धियाम् ॥ ४२५ ॥

सुखमा तस्य विभूतिवत्स्य गुणा यानि जगति विस्तारम् ।

वदु मनुते तं सुजनसंज्ञे स्पृष्टयन्ति वान्धवाः सततम् ॥ ४२६ ॥

नासादयति य एकः सत्सवितमर्षीतः परितस्तलनम् ।

मण्डयति चान्दवाद्यं स निवासः शोभायामशेषाणाम् ॥ ४२७ ॥ (जुमान्)

स भवति विनयाधारी युक्तयुक्त विवेकिता तस्य ।

दुर्दोषदूशवाचः श्रवणोदरपर्यणं सदा यस्तु ॥ ४२८ ॥

प्राक्तनकर्मविषयकः क्षुद्रसि शरीरिणा यदासक्तिः ।

आयतनं तु सुखानां संसारसिधा कुलोद्भवा दाराः ॥ ४२९ ॥

१. प्रतिद्वयमाया शार्दूलपरपदव्यादिषु. २. 'अहम्' इति पा०. ३. 'कुलोद्भवा' इति पा०.

हृदयद्वय एकत्वं यावे यदोर्विद्योगाजं केयम् ।

अयमवतोरपरेण प्रसङ्गतः पठ्यते पद्या ॥ ४५३ ॥

अन्योन्याभ्यां चैव प्रितसद्वैवक्षेदेपयशोवदस्य ।

विच्छेदकरोर्मुख्यधृष्टिर्भावां वा परिच्छेदः ॥ ४५४ ॥

अथ तच्छब्दव्यापनान्तरमस्त्रिगुणं दक्षितिके ब्रजामीति ।

अभिप्राय याति सुन्दरसेनेऽपि विपरीतवर्गीयम् ॥ ४५५ ॥

वदशोखलान्त्रिभुजां शसितोष्णसमीरञ्जिष्यदधदलम् ।

पयसां विभ्राणां तन्माग्राविलोकनानिमेषदृशम् ॥ ४५६ ॥

लोलयमनवृणीतिवृक्कवकण्ठसूयणविशेषम् ।

गलदंश्चिरिर्पूणां पतितं संश्लिङ्गितः सहाङ्गलताम् ॥ ४५७ ॥

कन्दधानामिव हृदयं रक्तदितितरकरेण कुचयुगांश्चक्षिणा ।

परिशोषितां विलासैकस्मिन्ना जीवलोककरोत्यैः ॥ ४५८ ॥

अङ्गीकृतां विपत्त्या वशीकृता समेषद्वैवर्षयम् ।

हारलतामपि त्रिकामनतः परिक्रम्यमाणमस्त्रि ॥ ४५९ ॥

भा मा तवद्यात क्षणमेकं यावदेव त्रिकरेणः ।

वनयुत्सेनं तिर्यहितं इत्यभिपदधर्ता जह्नु प्राणा ॥ ४६० ॥ (कुलकम्)

अथ वर्तमानं समुपेतं पप्रच्छ पुरंदरालम्ब पशिकम् ।

दृष्ट्वा शोकव्याधितां निवर्तमानां पराङ्मना भवता ॥ ४६१ ॥

स उवाच वदतरेष उभ्यां पतितो विनिश्चलपथवा ।

तिष्ठति पतितो नान्या नयनवमरं गतास्माकम् ॥ ४६२ ॥

इति तद्वचनाश्रितो विह्वलमूर्तिः पपात मृग्ये ।

उत्थापितश्च मुहुरा सोऽभिपदधे तेन शोकविकलेन ॥ ४६३ ॥

अथ कृतार्थानां तत्त्वमपि मुनिवज्रं समेतं याति ।

समकालमेव मुक्तां पापेन मयामिमिश्रं दारजता ॥ ४६४ ॥

इति इति इति इति इति इति इति इति इति इति ।

उच्छिन्ना विच्छिन्ना विच्छिन्ना विच्छिन्ना विच्छिन्ना ॥ ४६५ ॥

किलकिञ्चित् गच्छ वनं मोहयितव्यमशेषमप्यवतम् ।
 कुडनीमवम् ॥ ४६६ ॥
 ललितमनसाधीर्मानं विह्वलस्त गान्धर्वं विधत्ते कापि ।
 शम्भुपतिवन्धुविभूषितं यातायामनकस्तान् ॥ ४६७ ॥
 विनिवृत्त्य यापि दृश्यं मर्दिरुहोत्पन्नकवञ्जमगणाम् ।
 भवति पराक्वन्तस्तथा । सधर्मावर्तनमात्रमुपकारः ॥ ४६८ ॥
 गन्तव्यं तमुद्देशं यत्किञ्चित् पञ्चमावसायता ।
 विह्वलपञ्चकण्ठं विवृणुते सविह्वलं धृतिमूर्तिः ॥ ४६९ ॥
 एते वयं निवृत्ता मुखं कथं देहि कोपने वाचम् ।
 ललितं किञ्चित् निवृत्तिं भूमिमतले रेणुलपितव्येति ॥ ४७० ॥
 विनिवृत्त्या दृष्टौ कलादृष्टानिपत्यं विधत्ते अभवदने ।
 ललितमनसाधौ न मृदुलि संयोगः ॥ ४७१ ॥
 नाकापिपतिपुत्रोत्तरिभिमतिवत् त्वयि विदं प्रयातायाम् ।
 सत्त्वपि दृश्यं पञ्च निरायुधं साधनं मतनः ॥ ४७२ ॥
 वञ्चकदत्ता वन्द्या दृष्टपदादौ जनेषु यो रुहः ।
 अपनतिऽसौ निरुणं त्वया प्रिये जीवमोक्षेण ॥ ४७३ ॥
 पशुं सज्जनं पञ्चकण्ठकनन्दनो मर्दोभिनः ।
 दृश्यं वत्स स्थाप्य न मनसापि वामलोचनोन्मा ॥ ४७४ ॥
 गन्तव्यमपि विनियमपि दृष्टः सह समालोच्य ।
 ऐतिहासिकं पञ्चकण्ठं वन्द्या वन्द्या ॥ ४७५ ॥
 अत्र लोकापत्तौ सा मुनि वत्समनोत्तमं त्वया विना शून्यम् ।
 विह्वलं विदं न विनिवृत्तमनस्तान् प्रिया मयता ॥ ४७६ ॥
 गन्तव्यमपि दृष्टः सह समालोच्य ।
 ऐतिहासिकं पञ्चकण्ठं वन्द्या वन्द्या ॥ ४७७ ॥
 अत्र लोकापत्तौ सा मुनि वत्समनोत्तमं त्वया विना शून्यम् ।
 विह्वलं विदं न विनिवृत्तमनस्तान् प्रिया मयता ॥ ४७८ ॥

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

न च लभ एक एव प्रवर्तते कारणं मनुष्येषु ।

वाणादयोऽपि (१) तासां वैशेषिकशोखवैदिभिः कथिताः ॥ ४९२ ॥

का वा विभृतिरासा सुन्दरसेनावया तपस्विन्या ।

यादिरहकुलिशोभिना मुमोच या जीवित क्षणार्धेन ॥ ४९३ ॥

उवमतकेणप्रकेतिः पुलकादिकस्यैवतान्मयवतशोकिः ।

स्फुटसंनिहितैरविषया वा निवायते केन शृङ्गारः ॥ ४९४ ॥

अन्तःकरणविकारं गुरुपरिजननसंकटेऽपि कुलटनाम् ।

जानन्ति तदभिमुक्ता मृगङ्गापात्रमधुरदहन ॥ ४९५ ॥

अन्या विद्वेष प्रतिगृहेमविवाचितवतकुलकलङ्कजनोद्वाहः ।

रागोपरकहेदया याति तद्विगतं मज्जल्लभाम ॥ ४९६ ॥

अप्रमानः पतिविहितो गुरुपरिकरतीव्रता गृहे वीर्यम् ।

शीलक्षत्रय यासा तामसामतिरामतोऽन्यनरसक्तिः ॥ ४९७ ॥

या पश्यच्चलितवृत्ता भवुश्चरणोज्ज्वलतराः प्रमदाः ।

ता अपि रागविमुक्तानिष्ठान्त्यैवित्यममोत्रेण ॥ ४९८ ॥

तस्मादात्मामिगमनविविधविगमिष विधायते केन ।

निजपरपरवयसौणां रागाधीनं तु हेदयानवदहाम् ॥ ४९९ ॥

एवमिदमदहनैरेषपपुचुचुल्लेख्यैशैवार्कस्यैः ।

अन्यैरपि चादृष्टैरावाञ्जितमानसं गम्यम् ॥ ५०० ॥

विहितरागपरवोधं किञ्चित्तकदीवधमं दाहयते ।

उत्पादितवैशेषिककथा परित्यज्य एवं निशेषाम् ॥ ५०१ ॥

विपटितविपनिमुदहत्या तिलोक्त्य ककुभः सुदीर्घनिःश्वसम् ।

वक्तव्यमिति भवत्या रजनि खले कं मनालासि ॥ ५०२ ॥

अथवा विप्रेन कथं दृष्ट्याकिसमस्य रतिरसप्रसरम् ।

नरेनविहितवसुधो न विद्वद्यायादित् वल्लभात्म ॥ ५०३ ॥

१. 'वि. म. र. वि. पा. ०. २. 'द. यति' इति पा. ०. ३. 'आशाया' इति पा. ०. ४. 'अथवा' इति पा. ०.

चकद्विधैर्वाप्रयतमसंघटनसमयसंज्ञाया ।
 शोधिता विज्यमाना कुमुदिनि कि क्षीणपुष्पाणि ॥ ५०४ ॥
 विकसितमुत्तिममनोहरसंस्लानं कुसुममग्राभम् ।
 न करोति तथा पीडामास्रद्वितिविच्युतिं यथा शृङ्गः ॥ ५०५ ॥
 विज्ञापयाम्यतस्तथा रचितवृत्तिमिविधाय नतिम् ।
 परिचरकजनमन्त्र्य गणनीयाहं प्रसन्नम् ॥ ५०६ ॥ (युगमम्)
 अथ दीपितरत्नाङ्कुरपट्टितिवमार्गसंक्रमणचिह्नैः ।
 सुदृष्टिमिश्रितानुगतैरुपचारैः पातितस्त विद्यसे ॥ ५०७ ॥
 अवलोकितोऽसि उत्पट किमपि वदन्कणसंनिधौ निवसम् ।
 सुकटसेनानाध्या अथ मया जालमार्गेण ॥ ५०८ ॥
 मालत्या सह किंचित्पदमिदधासि सखे ममोति न विरोधः (३) ।
 यच्च चिरं विषयदया पश्यसि तां तत्र मे शङ्का ॥ ५०९ ॥
 स्वामिगता न वीक्षितुमनुवक्ष्य न याचितः प्रयत्नेन ।

आह्वय वद किमर्थं तान्मूर्खं आह्विता कमलदेवी ॥ ५१० ॥
 कञ्चिकमपकपुनस्त्या प्रकटीभवद्भङ्गकचपाश्वर्यम् ।

सामिनिवेशं दृष्टं भवता कि कुन्दमालया ॥ ५११ ॥
 परितोषेन गृहीता यद्यञ्चिकपञ्चिव त्वया रमा ।

आच्छिद्यपकान्ता कि त्वामवलोक्य पृष्ठतः सहसा ॥ ५१२ ॥
 विज्ञानेन त्वया किं कुसुमजला त्वं तु वर्णयस्वनिधौम् ।

नृत्यन्ती समुद्रो विस्फारितलोचनः पश्यन् ॥ ५१३ ॥
 कारणमत्र न वेदयदभ्युपन्यासं प्रतिदुःखस्तज्य ।

चक्रेण यदेति सदा माधवसेवागृहेभ्यो ॥ ५१४ ॥
 देति सैव्यपन्यासैरन्यैश्चाममूर्धोविधल्युकोपैः ।

प्रणयप्रमथैर्विहितै क्षामोदति गूढरगात् ॥ ५१५ ॥

पुंस्त्वान्वाप्यनकामो न स्त्री न पुमान्कल प्रमुखाभि ।
 अनुवदयिष्यदसितस्वया वृद्धः स्वार्थमनपेक्ष्य ॥ १२९ ॥
 बालीकरौकमतिनृनाथानुग्रहेण विख्यातः ।
 प्रत्याख्यातः स तथा रविदेवः किंकरत्नमकाङ्क्षम् ॥ १३० ॥
 किं कंदर्पकुटम्बे जातोऽसञ्चित वशीकरणयोगात् ।
 कामप्यवैति सिद्धिं येनाकल्पसि संकुमावन ॥ १३१ ॥
 बाल्ये तावदयोन्या पश्चादपि वृद्धमावप्यरिभूत ।
 ताकल्पे रमादत्ता यदि गणिका अमुव तादृशाम् ॥ १३२ ॥
 उपनय माण्डकमौतषदत्तितं मायकेन दहेन ।
 विद्वामि दीध्यागामाः स्व सुखं भूयसा साधुम् ॥ १३३ ॥ (अन्तःकुलकम्)
 आध्वजननिन्दितानां पापैकस्वप्रकाशकानारीणाम् ।
 एतवानेव गुणी यदभीष्टसमागमा निरावरेणः ॥ १३४ ॥
 नो धनलभो लभो लभः खलु वल्लभेन संयोगः ।
 भृक्षिगतादध्यासिन् अवति मनसः प्रसादय ॥ १३५ ॥
 गाढागुरगानिभं ताकल्पसुखाधेन संसिक्तम् ।
 न भवति सहृदयद्वयं विभवाजनसंभवा चित्ता ॥ १३६ ॥
 लभः स एव परमः पयसि तेन वृषासि ।
 विनिवश्य यदुत्सङ्गे निक्षिपात सुखे स तान्मूलम् ॥ १३७ ॥
 सुरतश्चमवारिकणान्परिमार्ष्टि निजञ्चिकेन गात्रेण ।
 यदुरसि निषाय वृक्षंलस्य न मूल्यं वसुधरा सकला ॥ १३८ ॥
 दिशिदिशितनिजदररतिमूर्ति सकमना अनन्यकलेभ्यः ।
 यदसौ चितनलकपयिरस्तेकृतं तेन गणिवक्ष्यम् ॥ १३९ ॥
 वदुक्त्रिभरसमास्त्वाहं कुर्वामा भूयकरीव विधियोगात् ।
 ईदृक्प्रप्रेषविशेषं लभते खलु येन भवति कृतकल्या ॥ १४० ॥

विधिविद्योगात्' इति पा०.

१. 'अहं' इति पा०. २. 'द्वेषादिरस्य' ३. 'संज्ञास्य' इति पा०. ४. 'भूयकरी'

1 1441422

महकदम्बकतनये याते वसति परेतनाथस्य ।
 चक्रे देहस्यानां रणदेवी वारयोगिनी सुख्या ॥ १५३ ॥
 अस्यामेव नगार्था द्रविणमृदात्कालसावित्रमशेषम् ।
 ग्रन्थाकुट्टा गणिका मिश्रात्मजनीलकण्ठाय ॥ १५४ ॥
 इयमपि विहितस्या मां मातृवचःकल्लिषता कं गता ।
 त्याक्त्वामरणं सर्वं परिवर्धितमन्युसंवेगा ॥ १५५ ॥
 उत्सृष्टालंकरणां परिशेषितमावृमुक्तपरिवारिणम् ।
 संतर्पयामि संभ्रति सर्वस्वेनापि हरिणाक्षीम् ॥ १५६ ॥
 गृहेन किं प्रयोजनमन्यैरपि वन्द्युदरपरिवारैः ।
 संसारमहकरणमेषा खलु मालवी मम हि ॥ १५७ ॥
 अमृतकरपत्रवैरिष घटिता या दृढतरं परितक्ता ।
 चेतो नयति समस्तं ब्रह्मण आनन्दरूपस्य ॥ १५८ ॥
 अविभूयदलममवक्षीमक्षतधीराद्य धृतरमया ।
 विमालितकुचमुमालद्वितिसिद्धिं मालवी धन्यम् ॥ १५९ ॥

निर्दयतरौष्ठिषण्डनसञ्जयद्वन्द्वं करमूर्च्छितं सुरते ।
 अहं हि वचस्तस्या अणुणमगो न शोषयन्ति ॥ १६० ॥
 स्मृतिजन्मजनिविवक्तिविवलितच्छत्रं करोति संसारम् ।
 अवद्वसुरतसंगपरिवमर्दसंक्षोभिता दयिता ॥ १६१ ॥
 गाढतराक्षिषवपुर्भजे कान्ता ममोदसंमोहम् ।
 क्षिप्रक्षीकृता तु किञ्चिद्विषयविकारं समुज्ज्वलित ॥ १६२ ॥
 सत्यन्या अपि सत्यं प्रकृतिविकर्मण्युज्ज्वला वैश्याः ।
 स्रष्टान्या तु निषत् विपरीतरतकियमाक्षी ॥ १६३ ॥
 तन्नीचाद्यविशेषाद्देहमनन्यजनमनसस्तथाः ।
 कुद्वितितरविचक्रसिपवसंघादंनौपुणं करोति केचम् ॥ १६४ ॥

१. दत्तदीपिका. २. 'महाभारत' इति पा०. ३. 'तु' गण' इति पा०. ४. 'यस्य'
 'मार्ग' इति पा०. ५. 'दयार्' इति पा०.

[illegible]

संनिहितकलत्राणामनुचितमिति बाह्यलोकासंबन्धनात् ।
 अन्यस्मिन्निर्दिष्टमिति विसृज्यामिष्टमालोचनम् ॥ १८९ ॥
 लोकेन हस्तमात्रां विभज्यां वाससी जलजित् ।
 रूपमदभिरुचिर्नन्ती वैलङ्ग्याद्विद्विषयेन नववदनम् ॥ १९० ॥
 पञ्चाचापगुह्यानां कण्टकदम्भाभिभवात्तलम् ।
 अस्मद्वेषः सारन्ती द्रष्टव्यमभिभवात्तिकां सुकर्मणः ॥ १९१ ॥
 इति पक्षमभिभूयानां मातरमवधीत्युत्पन्नमभ्यासम् ।
 धैर्यवता ब्रजन्ती विद्वान्विराडिषा सुखी सुमुमुक्षुः ॥ १९२ ॥ (महाकुलकम्)

एषा प्रपञ्चरचना यदि भवति त्वया पुरातन ।
 वणिगिनिर्दिष्टस्य वदयानि सदावसंचोदितो भवतीम् ॥ १९३ ॥

पूर्वं दृष्टव्यमपि मुक्ताहारस्य कंदराखिशोर् ।
 परित्यक्तविराजिता अन्यानि भूयते वैयत्युक्ते ॥ १९४ ॥

यत्न धनसमृद्धिर्भूयस्त्वन्वर्धयति मुक्तकं द्रवम् ।
 तत्संप्रदत्तं लिखितं श्रुत्वा विपुलिकां करोमि ते पुरतः ॥ १९५ ॥

एतावन्तं कालं नृपसरेऽत्यर्थात् मया त्वमसि ।
 त्रिकं शोडशानां संप्रतिमिति याचनं कियते ॥ १९६ ॥

एवंवादिन तस्मिन्किञ्चिज्ज्ञानवैभवं दृष्ट्वा ।
 प्रियपूर्वं प्राश्नयामां वामा वाच्यः सवैलङ्ग्यम् ॥ १९७ ॥
 हारलवैव विभुं मयस्तस्यापि न मूलम् ।
 शेषं ततो यदभ्यवादिष्यसिः परित्यज्यामि ॥ १९८ ॥

इयमपि कण्टकमयानां पूर्वसमा चैवदेदमभिभूयम् ।
 व्याशङ्कतेऽपि कालरहस्यादि योषितः प्रायः ॥ १९९ ॥
 अपरुशरीरे चाभिनि विजोषा भावनी मया गता ।
 भवतु निरामयदेहो जीवितनाथस्तव भनादेन ॥ २०० ॥

१. कृत्स्नं इति वाच्यमिति वाच्यं वक्तुं इति वाच्यं । 'कृत्स्नम्' इति वाच्यं । 'कृत्स्नम्' इति वाच्यं ।
 कुलं' इति वाच्यं । 'कृत्स्नम्' इति वाच्यं । 'कृत्स्नम्' इति वाच्यं ।

१. 'अनलसन्म' इति पा०. २. 'सवाह' इति पा०. ३. 'अविस्मय' इति पा०.
४. 'वृद्धिप' इति पा०. ५. 'अन्यस्मिन्प्रपत्तौ' इति पा०.

यत्किं वाच्यं प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता ॥ १८८ ॥
 किं प्रवृत्ता महिमा किमुवाच्यं प्रवृत्ता महिमा ॥ १८९ ॥
 तत्कालाय प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता ॥ १९० ॥
 प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता ॥ १९१ ॥
 प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता ॥ १९२ ॥
 प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता ॥ १९३ ॥
 प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता ॥ १९४ ॥
 प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता ॥ १९५ ॥
 प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता ॥ १९६ ॥
 प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता ॥ १९७ ॥
 प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता ॥ १९८ ॥
 प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता ॥ १९९ ॥
 प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता प्रवृत्ता ॥ २०० ॥

1 2

1 3

यत्नं कपटविराजितं शरीरं गन्धमयं ।

रतिरिदं यत्नं न विदुः । ३९ ॥

या यत्नं न विदुः । ३९ ॥

सह तान्तिर्युक्तं न तन्मयं । ३९ ॥

अपरेण न तन्मयं । ३९ ॥

कंदर्पशिरः । ३९ ॥

आसुप्तितानि यत्नं न विदुः । ३९ ॥

धर्मः परं न विदुः । ३९ ॥

कामनया यत्नं न विदुः । ३९ ॥

अर्थोऽनर्थवत् । ३९ ॥

यत्नं न धर्मवत् । ३९ ॥

स पुमान् संचरितवैः पृथुव्युक्तः । ३९ ॥

कामादिना हृतेन । ३९ ॥

वारिद्वहेन यौवनमधुधानं । ३९ ॥

अपगतकोपे रोगिणि यति । ३९ ॥

क्षुद्रामुकविरकाञ्च । ३९ ॥

यासां कथं पृथुः । ३९ ॥

दशानामनर्थमैव वृद्धयन्ते । ३९ ॥

केशाद्य दृग्भागा मानस्वित्तिगामनवित्यासः ।

गणिकाभिमतयववृद्धयमकृष्टयै । ३९ ॥

किं धृष्टयति भौमोऽपि ज्वलनं । ३९ ॥

यो दृष्टते न विरसं विरक्तदासीतिरुकारैः । ३९ ॥

गृहमेतदश्विराणां कान्तारं । ३९ ॥

कृतेवमिदं समुजया न मालती कामसवदानपरा । ३९ ॥

१. गुणवति सस्य' इति पा०. २. 'सत्त्वितवर्' इति पा०. ३. 'कामादिनि' इति पा०. ४. 'अमहेते' इति पा०. ५. 'यनवतामिच्छम्' इति पा०. ६. 'पृथुव्युक्ति' इति पा०.

मन्त्रं यथा यथा परापरं परस्परं अथ वक्ष्यः ॥ ६८३ ॥
 विकसितवदन्तः प्रियं प्रोक्तुं विवर्तयन्तः अस्मि ।
 यं यानि वृद्धवृद्धः परापरं परिचयित ॥ ६८४ ॥
 विवर्तयन्तः अस्मिन् वदन्तः अस्मिन् वदन्तः ॥ ६८५ ॥
 अस्मिन् वदन्तः अस्मिन् वदन्तः अस्मिन् वदन्तः ॥ ६८६ ॥
 परापरं परिचयितः यथा वदन्तः अस्मिन् वदन्तः ॥ ६८७ ॥
 यथा वदन्तः अस्मिन् वदन्तः अस्मिन् वदन्तः ॥ ६८८ ॥
 वदन्तः अस्मिन् वदन्तः अस्मिन् वदन्तः ॥ ६८९ ॥
 वदन्तः अस्मिन् वदन्तः अस्मिन् वदन्तः ॥ ६९० ॥
 वदन्तः अस्मिन् वदन्तः अस्मिन् वदन्तः ॥ ६९१ ॥
 वदन्तः अस्मिन् वदन्तः अस्मिन् वदन्तः ॥ ६९२ ॥
 वदन्तः अस्मिन् वदन्तः अस्मिन् वदन्तः ॥ ६९३ ॥
 वदन्तः अस्मिन् वदन्तः अस्मिन् वदन्तः ॥ ६९४ ॥
 वदन्तः अस्मिन् वदन्तः अस्मिन् वदन्तः ॥ ६९५ ॥
 वदन्तः अस्मिन् वदन्तः अस्मिन् वदन्तः ॥ ६९६ ॥
 वदन्तः अस्मिन् वदन्तः अस्मिन् वदन्तः ॥ ६९७ ॥
 वदन्तः अस्मिन् वदन्तः अस्मिन् वदन्तः ॥ ६९८ ॥
 वदन्तः अस्मिन् वदन्तः अस्मिन् वदन्तः ॥ ६९९ ॥
 वदन्तः अस्मिन् वदन्तः अस्मिन् वदन्तः ॥ ७०० ॥

वञ्चयति जन योऽसौ हरिर्निर्दोः सौर्वणिमानेन ।
 लिखति श्रुमं दशवृद्धया स निमज्जति तरलिकावरे ॥ ७२३ ॥
 गृह्णति गणपटने मम पश्यत एव मन्द मरिचश्रीम् ।
 अत आवयोरेवश्यं सा वृद्धयसि नोक्तमन्तरं भवति ॥ ७२४ ॥
 योऽयं गृहीतभूमिः कुमुदाकर्णा विवृतदण्डकाणयः ।
 लोकेषु सा योशादा कृतवसरो विजोक्तयन्पार्श्वे (३) ॥ ७२५ ॥
 कुर्वणा मौनघनसमुत्पादितसकलवैष्णवगीतिः ।
 हरिश्चासनं प्रपद्यति पुरातनकदर्युनापददोःन ॥ ७२६ ॥ (अनन्तशेषकम्)

क्षेणं पश्यति युक्त्या साक्षाद् वञ्चितान्यजनदृष्टिः ।
 कुमुद्विनि मम हृदयगतं भवितव्यं व्याजालिङ्गितेन ॥ ७२७ ॥
 पश्यत्यहदयमानो निरीक्षितो वीक्षते परां ककुभम् ।
 द्रष्टे किञ्चित्सहस्रहृमभियुक्तो भवति कलितव्यानः ॥ ७२८ ॥
 न जहाति समासजं नोत्सहेत पाशुगोचरे स्थितिम् ।

एष मनुष्यो मन्ये निष्कलितमः साभिजापञ्च ॥ ७२९ ॥ (अन्तर्गुणकम्)
 ते वीरा दिवसाः खलु त्रिपते नमं त्वया समं युयु ।

अयुनाचापार्णित्वं पाशुपताचापसंनधात् ॥ ७३० ॥
 अमसि युद्धं तावत्कुर्वणा युवतिपल्लवहृदयम् ।
 लोलिकद्वीसतया च द्रविणकुलं पाशिका विधाति ॥ ७३१ ॥
 एवं प्रकामवाग्यप्रसक्तविद्वीटिकाममाकीर्णम् ।

सेवाचविरूपरः सरतिवजनीकृतधर्मादेवकुलम् ॥ ७३२ ॥
 उत्थादितहरपूजां निष्ठुरयादृशकनियामते लोके ।

त्वरितनिर्गोत्रिस्थानिपुणमध्यमाप्रसमरतत्त्वसंपूर्णम् (३) ॥ ७३३ ॥
 अमोघविपुलननुक्तमशिमहाकाशयुगतिगाणः ।

श्रुतिप्रमुखवर्णिगजनह्रीकितवतान्वलकुमुदपदवासः ॥ ७३४ ॥

१. 'लिखति सौर्वणि' इति पा०. २. 'वदसि' इति पा०. ३. 'दण्डकोपा य.' इति पा०. ४. 'प्रपद्यन्' इति पा०. ५. 'समोक्तया' इति पा०. ६. 'वाचनया' इति पा०.

इदमपरममङ्गलम् पुनरितिसहस्रैर्विद्वज्जगत्पुनः ।

वृद्धिर्भूयति न हानिर्भूयते सौभाग्यक्रीडस्य ॥ ७४७ ॥

अपरं विस्मयजननं धवलत्वं नोपयाति यद्भवतः ।

ललनालौचनकवज्यदलविष्णु योवदितस्मापि (?) ॥ ७४८ ॥

इदमेव कामिनीनामकोऽनैकं वसति येन त्वम् ।

जनकः कुसुमाक्षतस्तनं न विधत्तेऽपि ॥ ७४९ ॥

किं वदसि ह्यथा गच्छेत्प्रियाऽहमिति योपि तां नरोधाया ।

काङ्क्षन्ति स्म सुरारिं पौड्यागोपीसहस्राणि ॥ ७५० ॥

कापुष्येन ययाचु मत्समये यो गच्छेद्द्वीकेशः ।

न स भवति समो भवता दानैकनिष्पण्णहृदयेन ॥ ७५१ ॥

भूमिभूतसिद्धिपरिस्थित उद्यतये सकलजीवलोकास्त ।

दृष्टः संतापदरो भूषवदासारदानदक्षस्त्वम् ॥ ७५२ ॥

वृद्धिर्भागी भद्रयुतः कुसुमिपरो गीतभूदकरुणहृदः ।

गङ्गाजलधराहः पूज्यदिशो केवलं तव समान ॥ ७५३ ॥

दृष्टवद्वारेण्यपि त्वमूर्धन्यमसौ विवेकितामसह ।

एकस्त्वं दीपशः कवीकरो येन कलिकाल ॥ ७५४ ॥

सुजातोऽपि गालिविमुखा वृषवज्रोऽपि न विषादितयुक्तः ।

उद्यतदाखोऽपि त्रिषौ कैथमसि संधासिक्तो जातः (?) ॥ ७५५ ॥

सन्मतिरारुहकभोगी युक्तवारहः स्थिरात्मता स्थाने (?) ।

नरदेव चित्रभूतवददोषगुणैस्त्वमग्राहिष्ठः ॥ ७५६ ॥

प्रकटितलघुयूयनं केता जवन्मवर्णस्य गौरवोपातिः ।

जवनवपला भूदया स पिङ्गलस्ते कथं वृत्त्यः ॥ ७५७ ॥

कस्य न जालिनीत्मा गालमञ्जो न मानसे भूधमः ।

भवति भवसागरं तत् केन द्रव्यवादिना सदृशः ॥ ७५८ ॥

तत्रापि वृद्धियोगस्त्वितिवापि पुकेष्युपगमणस्योक्तः ।

परिभाषा तत्रापि व्याकरणाद्यालितिरिच्यते तेन ॥ ७५९ ॥

गतिं भवति वैश्यागो वर्ज्य-मनुजजलतण्डुः ।

तत्रास्मानं कथयति जगत् न रदगुहकाम्नी ॥ ७९३ ॥

सविवादे परलोकं जगत्पति न जगति-विवादे ।

वैश्यागो जगत् न विद्व-गो दुर्यगतिं तत्रास्मान् ॥ ७९७ ॥

दुर्भृकरास्तेकालनमजिनी-कथ्यमाणयो-भयवर्जितम् ।

वृक्षमपि पतितं कल्पं सनजालिनं तदप्यगो-रदु-दम् ॥ ७९८ ॥

पथ्यः सास्तरणः पतिरुज्ज्वलो मनोहरं सदनम् ।

वृत्तयति गतिं कृषां चरितक्षणाचौर्यसुरतम् ॥ ७९९ ॥

सहसा संकटवन्मन्यवतिवर्तकतसमुल्लगनेनापि ।

अभिजितपतेनोर्द्ध्वकमनन्मन्यशुभकर्मणा कृतम् ॥ ८०० ॥

भीतिः किल निरतिशया वर्द्ध- (ः) परलोकचिन्तकमिदं ।

तस्यासि जन्मलाभो दृढयति सवयुरपसंयोगात् ॥ ८०१ ॥

भवदस्त्वप्यदुःफलमदृष्टाव्यवसायनिश्चयो येषाम् ।

ते शोककेशोरेण केष्वसुषुप्यान्तं पञ्चला मन्दः ॥ ८०२ ॥

किं प्रतिफलं भवेत्पतिरते पतिपातमागदुश्चरितम् ।

स्वावृष्टानव्यसनं किं वा तस्यादमयोनिहवकस्य ॥ ८०३ ॥

येन परस्त्रीषु युवा स्त्रीति शरीरं लवङ्गसंस्पृष्टम् ।

वस्यदाकान्तसुखं स्पृष्टयति ककुभं लवदीप्तिमता नमति ॥ ८०४ ॥

व्यापयति युग्मद्वयं लज्जामकमन्ममालिका जपति ।

एकान्ताकीर्तयैव तत्स्त्वदङ्कुरं सौख्यासिद्धिमभिकाङ्क्षते ॥ ८०५ ॥

(अन्तर्गुणलक्षम्)

उत्सृज्य सकलकामं निर्यन्त्रीवं विभो कथमन्भवेति ।

कुर्वते गृहभ्रमरय्यां यातायातौ शान्तावतम् ॥ ८०६ ॥

१. 'सकाश' इति पा०. २. उद्धृकमालिङ्गनविशेषो वास्त्रावनादिकामशाखप्रतिद्वं-
 ३. 'नीति' इति पा०. ४. 'शेड' इति पा०. ५. 'गतिव' इति पा०. ६. 'प्रपातस्त्ववतौ'
 भ्रमः' इत्यमरः. ७. 'स युवा' इति पा०. ८. 'उत्सृज्य' इति पा०. ९. 'अवति' इति पा०.

नीवीश्वरान्ते निरुधवी तं न याप्ति यामीति ।

निहृतास्फुटानिपातैः पङ्क्तयन्ती स्मरस्य कर्तव्यम् ॥ ८१९ ॥
नयवीचालेर्विनय (१) असमाने वाधुसर्वगात्राणि ।

संश्लिष्यतेऽन्यथा त्रिकं तस्यासुतं पुरतः ॥ ८२० ॥

(गायिकावचनमहाकलकम्)

न केतं तव रहसि पुरी या तो या विवृतकम्पया याचा (१) ।

गृहस्थाभिमतस्फुटितनिपादितं खञ्जगानिवृहेणम् ॥ ८२१ ॥

उपयानीकस्य मुखावन्त्यो निर्विशङ्कमार्गान्तरम् ।

सर्वविरागे न सुखं शिथिलाङ्गं रतिविमर्दविद्यान्तरम् ॥ ८२२ ॥

आत्मगृहदात्रीतं प्रच्छाद्य स्वादुभोजनं विजने ।

स्वकरोण मया दत्तं निवृत्तदेव्येन वीक्षितं भवतः ॥ ८२३ ॥

न कृताः चरित्ररक्षा न च मुक्तं मच्छरीरपथ्यन्तरम् ।

दृष्टदृष्टभयं कृत्वा किं वा करोमि दुर्जिता ॥ ८२४ ॥

अवयुञ्जनयवविरति (१) क्षैराब्जापं च मन्दसंचारम् ।

संमति मम पापयाः करिष्येतिवसुखा हसन्ति तत्त्वज्ञाः ॥ ८२५ ॥

यासांमासीत्सख्यं मया मम समवय कुलधीणम् ।

ता वारयन्ति ममः कुसुमाति रतिवधन्तरः ॥ ८२६ ॥

विभवादान्परिजनतः महेमाना मुहुरेवाप्यधोवदन्ता ।

तिष्ठामि निरभिमाना निजनिर्भरदोषदोषव्यात् ॥ ८२७ ॥

सद्भिर्विधीयमानं प्रसङ्गपतितं पतिव्रतास्तवन्तम् ।

हृदयेन द्रव्यमाना मूर्छा सीदामि श्रुतवन्ती ॥ ८२८ ॥

आसन्न उपविशन्ती मां दाक्षिण्यविषयमुपमममध्याः ।

अन्यान्यमीक्ष्यमाणानां संकुचन्ति मुञ्जानाः ॥ ८२९ ॥

प्रकटीकृतस्त्वयैवं क्षणमात्रमुत्सृज्यता गृहोपान्तम् ।

अस्मान्मुहुरेवां मध्ये प्रेमस्तिग्धाननुदरता ॥ ८३० ॥

१. 'खण्डन' इति पा०. २. 'सुशत.' इति पा०. ३. 'जीविताम्' इति पा०.

गृहकर्मकेतव्याणां प्रतिस्वभा सलिलकवृत्तिर्गाम् ।
 उपपत्तिकीति दृष्टान्तिजगामे पामर्यं प्राप्य ॥ ८७४ ॥
 केषुक्षिप्तपटप्रा नान्याल्लकषणिहितचरणगाः ।
 वलितधीष धीक्षितमुजमति आमवाप्तिनो मूढः ॥ ८७५ ॥
 लघोऽसि यत्र गात्रे कथमपि दैवेन देवयाञ्जगाम् ।
 अद्यापि तत्र मुञ्चति पुलकोदमकण्टकं वस्या. ॥ ८७६ ॥
 उच्चैर्वा कर्णसं प्रविष्ट्या शून्यवाटिकामाहृतम् ।
 दंकारितेन संज्ञा कृता तथा त्वं च वेदिसि नो मूर्खः ॥ ८७७ ॥
 आलिङ्गितमुसलयास्त्ययं निविष्टचेतसस्तथाः ।
 आवृत्त्या अमतिं पुरी जाताः खलु शालिकण्डने विभः ॥ ८७८ ॥
 त्वां लोष्टमालिङ्गिष्वन्तं पार्श्वस्थैः स्तब्धमानसामश्नुयम् ।
 गृहकर्मकेतव्यं स्वपत्या पश्यति सा दाररन्ध्रम् ॥ ८७९ ॥
 खलु मगनिनकटवर्तिन्यविचरितखेदया तथा सुभा ।
 मत्प्राप्तवगृहेत्वापि कृतः प्रसन्न सारगुरो लोकः ॥ ८८० ॥
 इति चतुरद्वितिकोदित उपविचरितसौभाग्यमार्गपूर्णास्य ।
 कामसहस्रोच्छसितं भवति मनो आन्याविभक्त्य ॥ ८८१ ॥
 विनिवर्ष्य तत्प्रवर्तितवन्त्याविकामं नरोत्तमार्जुन ।
 श्रीसिंहदेवदत्त सुतः समुवाच वचोऽथ नर्तकाचार्यम् ॥ ८८२ ॥
 नायकभूमौ भवतः कुर्यात्तथाः कोदलादयो मुनयः ।
 अपसरसः स्त्रीलस्ये गान्धर्वे कमलजन्मसन्तपः ॥ ८८३ ॥
 सिधिरस्वरमयानो प्रतिपादयन्पण्डितो मतस्तमुनिः ।
 यदि रजयति भवतो मूर्ध्नि दृष्टवान् कृत शक्तिः ॥ ८८४ ॥
 अन्धविषकं घृष्टत्वं मायेण हि क्षित्वाजीविनो भवति ।
 आश्रितनर्तकचरैर्विशेषतो विवितरङ्गस्य ॥ ८८५ ॥
 विप्रोपास्यायतस्त्वा नरेन्द्रनाथप्रज्जिह्वदशम् ।
 अवलोकयाम्येकं मा भवतु मम शर्मो वन्द्यः ॥ ८८६ ॥

कल्पयति वनेनमयं जयति मनोजन्मनो महिमा ॥ ८८० ॥

वदति स्म यानि तत्त्वं सपाणिक्लेशं मन्दसंचारम् ।

देव्यामुप पादलभ्यो कीडन्या वृष्टौ रसतः ॥ ८७९ ॥

स्तनभारारवनतस्त मदनोन्मुखस्त नास्ति वेदप्रेक्षा ।

अधुनपतनिर्युद्धं न च समदन्तिकां वाणीम् ॥ ८७८ ॥

चूर्तलताधामिस्मृत्तस्तनच्युतशेखरेन्द्रे श्लाघ्यम् ।

वृणीचित्रपदभ्युक्षैर्बुद्धन्याहन्तिहरे उच्छलितः ॥ ८७७ ॥

धूम्रिणा खरयसि मामिति कोपादिदं बाणवारमभिरामम् ।

स्तनमण्डले स्थितोऽहं त्वं पुनराकम्प कुञ्चितक्षिप्तः (ः) ॥ ८७६ ॥

करपीडनोपमदृव्यतिकरसमकदम्बमनोऽपि ।

निजगाढ निभुरमहो कीडितमनयोर्विलासिन्योः ॥ ८७५ ॥

चलितनयनवृष्टिः कौटुकदेवमानसो नरोधिपतिः (ः) ।

निदधानं वीरदशामायुधमज्ञा समीक्षित ॥ ८७४ ॥

दर्शितसरोजवर्तनगात्राभिमुख्ये शरक्षिप्तवज्र (ः) ।

वासवदत्तामहिले नृत्यन्त्या मविशतश्चेष्ट्यौ ॥ ८७३ ॥

अथ सहचरनिर्द्वन्द्वे मदद्यरुणघटितानिनयना (ः) ।

आयुगौघावृणामं मदनायुतिजापिका कुरुते ॥ ८७२ ॥

विव्यङ्गापारगिरा लज्जाना देवनमसकानाम् ।

अलज्जानोक्तिकज्जोषो निधतिः केन वायुते मसरम् ॥ ८७१ ॥

मम लज्जासेतो पर्ववसरेण कुलवर्षवदनात् ।

सीमन्तिन्या गायति हृष्टतमा सुमगमात्मानम् ॥ ८७० ॥

कीडन्या शमरहितं शूराकसलिलेन वाडितस्तण्डलः ।

इति गायन्ती रसादालिङ्गति मदवशाच्चरणी ॥ ८६९ ॥

अस्य वसनतः सततं लाणीनपीडजनसमा श्लेषात् ।

एतद्विषयं चैवमपि तु यथार्थं समाश्लेष्य ।
 मुखरतया कथयामां जडमिव समाश्लेष्योक्तिं किञ्चित् ॥ ९१६ ॥
 समाश्लेष्यः स महत्तमा सञ्जयति, प्रमाणपरिमितः ।
 यथाश्लेष्यं यथा अस्माकमस्मिन्निमित्तनिष्पाद्यः ॥ ९१७ ॥
 स्वार्थसामर्थ्यादपि कथयामां प्रमाणपरिमितः ।
 अत्रापि स्वार्थसामर्थ्यात् संप्रमाणपरिमितः ॥ ९१८ ॥
 गन्धसामर्थ्यात् संप्रमाणपरिमितः ॥ ९१९ ॥
 दृश्यसामर्थ्यात् संप्रमाणपरिमितः ॥ ९२० ॥
 अविमर्शसामर्थ्यात् संप्रमाणपरिमितः ॥ ९२१ ॥
 अविमर्शसामर्थ्यात् संप्रमाणपरिमितः ॥ ९२२ ॥
 अविमर्शसामर्थ्यात् संप्रमाणपरिमितः ॥ ९२३ ॥
 नवसुरैकपादं क्षितिपतिवज्रपादकथयामां ॥ ९२४ ॥
 ता अपि नादौ सर्वाः योभासदोद्देशादौ नापि ॥ ९२५ ॥
 आश्लेष्यसामर्थ्यात् संप्रमाणपरिमितः ॥ ९२६ ॥
 निष्पादसामर्थ्यात् संप्रमाणपरिमितः ॥ ९२७ ॥
 एवमपि कथयामां यथार्थं संप्रमाणपरिमितः ॥ ९२८ ॥
 पठति साधारण्यः स्थितिविषयसुप्रमाणं प्रसङ्गं ॥ ९२९ ॥
 संप्रमाणपरिमितः प्रमाणपरिमितः ॥ ९३० ॥
 आश्लेष्यसामर्थ्यात् संप्रमाणपरिमितः ॥ ९३१ ॥
 एतद्विषयं चैवमपि तु यथार्थं समाश्लेष्य ।

एतद्विषयं नृपुणमत्र तु भूमिभूता समीक्षितः ।
 सुखरतया कथयामो जडमिव सामाजिकोचितं किञ्चित् ॥ ९१६ ॥
 समीक्षयः स महत्तमा सद्योरेतिष्ठ, प्रमाणपरिमणौ ।
 यत्नाद्विलोक्य धृष्टो व्यक्तममसौख्यमिदं निष्पाद्यः ॥ ९१७ ॥
 स्वार्थसाराधिकृत्यक्रियदृष्टपरिष्कारिज्ञातो विविधवृत्तिः ।
 आदाय त्वममस्तुभूतिः संपादितः प्रयोगोऽयम् ॥ ९१८ ॥
 गन्धारीमधुरदोषं पारिवृद्धितानीति विविधमङ्गयुतम् ।
 दूर्ध्वोद्यते वैचित्र्यं तद्व्यवाहकलोकालः ॥ ९१९ ॥
 अविमक्तवद्यानस्य काकुपरस्फुरकटापदम् ।
 अभिरामाविश्रान्तं पठितं निरवधमपासु ॥ ९२० ॥
 नियमितदीपनगमनं द्रुतमव्यावृत्तिव तानलव्युत्कम् ।
 तमवस्थानोपयुक्तं तत्साम्यं सादृश्याविहितम् ॥ ९२१ ॥
 प्रकृतिविशेषावस्थामतिपादकवपरचनसामग्र्या ।
 अभिनयकरणी नीता सिद्धिद्वयसंपदाचारम् ॥ ९२२ ॥
 नवसुरैकपादद्वयं क्षितिपतिवर्णवर्णवोधाकाराणाम् ।
 ता अपि नाद्वे सर्वाः शोभामसंदोहसादृशं नासुः ॥ ९२३ ॥
 आश्लिष्टसंविधवन्धं सत्पात्रसुवर्णयोजितं सुतराम् ।
 निपुणपरीक्षकदृष्टं राजति रत्नावलीरत्नम् ॥ ९२४ ॥
 एवंविधमृणकयनं यमदादिविभक्तिवर्णयुतं पतये ।
 पठति सार्वभौम्यः स्मृतिविषयमुपपातां प्रसङ्गेन ॥ ९२५ ॥
 संश्रामादनपस्यतिः प्रेक्षाभिभवा सुभावनाभिरतिः ।
 आच्छादनाभिभोगः कुलविद्या राजपुत्राणाम् ॥ ९२६ ॥
 एतद्वस्ति ज्ञाते स्मृतिभावा नृपतिनन्दनो रमसात् ।
 आरभ्य कथाच्छेदकमालोदं वी..... ॥ ९२७ ॥

कृपं तथापि मुजगाधुमिदं यतः किं
 मृकामयेन परिधानविमोक्षणं स्यात् ॥ ३ ॥
 सानन्दममदकटाक्षविशेषैर्धनं न भिन्नं मनो
 यैः संसारसमुदपातविद्युरेव न्युप पातयितवम् ।
 धूर्तिः सौमसरस्वतीविलसितं द्वैजैः पदैः सहैव
 वेपथुपुष्पदि स्फुरन्ति मलयः कस्यापि पुष्पात्मनः ॥ ४ ॥
 मया नान्यं प्रति मोक्षा मरणाच्च रसस्थितिः ।
 मया प्रति मयाच्युता काव्यं प्रति निगद्यते ॥ ५ ॥
 यामिनीवेन्दुना मुक्ता नारीव रमणं विना ।
 लक्ष्मीरिव ऋते त्यागाद्यो बाणा यानि नारीषा ॥ ६ ॥
 सत्यं सति न गृहे गृहे मुकवत्यो येषां वचश्चावुरी
 खे दृश्यं कुलकन्यकेव लभते जलैर्मुनिगौरवम् ।
 दृष्ट्वापः स तु कोऽपि कोविदपातिर्मुदयसमाहिता
 पश्यन्तीव कलाकलापकुञ्जला चेतसि द्रष्टुं क्षमा ॥ ७ ॥
 तस्माद्यत्नेन कर्तव्यं काव्यं रसनिर्गतरम् ।
 अन्यथा शास्त्रविदोऽपि न तस्यादृष्टेर्गदायकम् ॥ ८ ॥
 शृङ्गारदोहस्यकलेणा रौद्रवीर्यमयानकाः ।
 धीमत्साम्प्रदायानाञ्च न च काव्ये रसाः स्मृताः ॥ ९ ॥
 रतिदोहसञ्च शोकश्च कोषोत्सहादौ भयं तथा ।
 ज्युत्साविसम्यग्भाषाः स्याद्विषयावः प्रकीर्तिताः ॥ १० ॥
 निर्वेदोऽयं तथा ललितः शङ्काभूया मयः श्रमः ।
 आलस्यं चैव दैन्यं च विना मोक्षो धृतिः स्मृतिः ॥ ११ ॥
 श्रीरि चण्डना द्रष्टुं आवोगे नञ्जना तथा ।
 गर्वो विषादं औत्सुक्यं निद्रापसार एव च ॥ १२ ॥

2.
3.

4.

5.
6.

किं लब्धं विना वदन्ति सुमार्गोऽप्यस्याः प्रियो नान्यतो
दृष्टिं विप्रपत्तिं विप्रपत्तिं मन्त्रासहैः दुःस्वितम् ॥

यौ गौरवं ययुः प्रेम मन्त्रावः पूर्वोपाधि ।
न पुत्रवन्त्यविवातोऽपि वैवातोऽपि दक्षिणी यथा ॥ २३ ॥

वैवात्यं प्रपत्तिं देव वचनं वा एव कलिक्रिया
भीतिं देव वदेव नमः मयुः पूर्वोपाधि वचनम् ।

अन्तर्ध्याप्रवकारिणी च भवती च वक्ति द्रोणावले
किं साहित्यमद्वैतस्य सति मनो दीप्तये विनया ॥

प्रियं वक्ति पुनोऽन्यत्र विप्रियं कुरुते मयम् ।
वैवात्यं प्रवचनं कुरुते मयम् यतो यथा ॥ २२ ॥

सर्ववचनं देवा वाचकद्विप्रपत्तिं
पुनरिदं युवा सत्तं विप्र वदन् कुरुताम् ।

प्रपत्तिं पुनरिदं सत्तं न धीनि प्रवचनम्
द्विप्रपत्तिं कुरुते मयम् यतो यथा ॥

॥ १५ ॥

पुनरिदं विप्रपत्तिं कुरुते मयम्

पुनरिदं विप्रपत्तिं कुरुते मयम्

पुनरिदं विप्रपत्तिं कुरुते मयम्

पुनरिदं विप्रपत्तिं कुरुते मयम्

पुनरिदं विप्रपत्तिं कुरुते मयम्

‘वक्ष्यन्त्याः पक्षे केषां मम बलाच्चैवत्यसंवादनं
 गृह्णित्यादि कर्त्तव्यं वदन्तः संवाङ्मनोऽपि सन् ।
 आलीनां पुरतो दधति शिरसा पादप्रहारजालं
 नो ज्ञानं सखि सांप्रतं प्रणयिने कृप्यामि तस्मै कथम् ॥’

अपि च ।

‘विश्वं धूर्तं गतमप्यप्रणयिनीं सैव त्वयिराश्रयतां
 यस्याः पादतलहस्तं तव हृदि आश्रयत्यसौ शयकः ।
 इत्युक्तोऽपि न नाम मुञ्चति यदा पादावयं दुर्जना

मिथ्यावादाविवक्षणाः किमपरं केषां वयस्ये तदा ॥’

गौतमजः शिषिष्वाम्नी यक्ता नभविचक्षणः ।
 स्वाश्वसुचिचक्षस्व कृपितस्त्रीप्रसादकः ॥ २९ ॥

प्रीतयदो विदश्चेति विदूषक इति विधा ।
 स भूतभृथपस्त्वत्र नृपियकानाथकाविति ॥ ३० ॥

एकविधो विदः प्रोक्तः क्रीडाप्रयागे विदूषकः ।
 क्षवयुर्धृथपप्राप्तिमर्दोत्प्रेषकापी च नृपविद ॥ ३१ ॥

एषां प्रवृत्तिवपयो व्यवहारः प्रायशो भूतभृथुरः ।
 प्रत्येकमुदाहरतयस्तथापि कौशिकविगद्यन्ते ॥ ३२ ॥

‘विमुञ्चामि मानं सफलं वचः साधु मुहूर्तं
 मुदा संवापनं त्वय्यसि किमर्थं सारमुवा ।

प्रियं पादप्रान्तप्रणतमवयुना मानय भूतं
 न भूतं प्रत्यक्षं प्रभवति गतः कालहरिणः ॥’

किमपरमिति युक्तयुक्तविना वृत्तना तव ।

१. पादमर्दः. २. ‘वाक्कां गतिवृत्त्याः’. ३. कर्माकर्त्त. ४. ‘नृपविषयम्’.
 ५. ‘प्रपादं वन्देति प्रकृत्यं मुदं सख्यं च प्रियं श्रुत्वाऽन्त्यासुतमिति’ इति २-१॥
 निधानं चोदयतां श्रुतामिष्यति त्वय्यस्य मुनं न भूतं प्रभूतं प्रभवति गतः कालहरिणः ॥
 अतिप्रवीनस्य कर्त्तव्योद्वेगोद्वेगवत्तरेण शीघ्रः

‘उभयं तां दृढपरिरम्भलसिद्धिरादभ्यः प्रमुषितचरणचन्दनं ।
 धृतञ्जनः सपटं तदक्षिच्यन्नादिदैव ते प्रिय विदितं कृतार्थता ॥’
 ‘यत्राकांक्षितमिन्दुना सरिसिद्धैरङ्गरपुञ्जादिपतं
 कौटुम्बा मयि नाथ ते कदलिकाकाण्डैरलतापिपतम् ।
 कालोऽन्यः खलु कोऽपि सोऽन्यतमया जातो विषण्णमायुना
 पिक्वत्वा धूर्तं विनिवृत्तश्चरन्ना मोहं रुदन्ती गता ॥’
 ‘साधु मनोरथयज्ञैस्तत्र धूर्तं कान्ता
 सैव स्थिता मनसि कतिमममावरन्त्या ।
 अस्माकमसि न कथञ्चिद्विद्वद्देवकाश-
 लस्याङ्कितं चरणपातविडम्बनाभिः ॥’
 लज्जयापतिः भगवत्या स्वारसमस्तरितिकोविदा ।
 ज्ञांकांक्षनानिपिका वाहं विराजतिभ्रमा यथा ॥ ४२ ॥

‘सैव पद्मिनी मृणालजलिकामादाय यस्याः प्रियो
 हरं मे कुरुते पयोधरवटे प्रत्यग्रवसारेचम् ।
 वनधूकं च तूदेतदालि विदलयन्तं सीमान्तिव
 सवर्थाविजिगीषुपुष्पवृषा वाणशिख्यं धास्यति ॥’
 ‘यत्र स्वेदलवैरलं विछलितैर्बाल्यित्यते चन्दनं
 द्वैवचन्दैर्मृणालैश्च यत्र राणितं निद्वैयते चतुरम् ।
 यत्रायागल्यचिरेण सेवित्विषयाः कामं तदेकप्रभा

सत्यस्तस्मिन्नेतं भणामि रेत्ये शेषा तु लोकस्थितिः ॥’
 ‘स्वामिन्मूर्ध्नि रयालकं सतिलकं भालं विजालसिञ्चक
 प्रणोदो मुटितं पयोधरवटे हरं पुनर्योजय ।
 इत्युक्त्वा सुरतावसानमुत्थिता संपूर्णचन्दनाना
 स्फुटा तेन तथैति जातपुलका प्रभा पुनर्मोहनम् ॥’

१. धीरा-मन्त्रा-धीराणां अमोघोदाहरणत्रयम्. २. तूदेतदेव विजलसत्. ३. स-
 च्छेदः. ४. ‘युगले’ ५. ‘अङ्कितलोकम्.’ ६. ‘पयोधरयोः’ ७. ‘इत्युक्ते’
 ८. ‘मुषितात्प्राप्य’.

निजसिद्धं प्राप्तं तव हृदि पदं गणवद्भूते-

भूया किं ते कृतं भवमकुटिलचरणयोः ॥

‘सा गतं भवतिष्ठति निवृत्तं संशय बाह्वीः भवा

भूयो दृश्यसि वा शठेति दंष्ट्रितं संतप्य संतप्य च ।

आलीनां पुं एव निवृत्तिपरः कीपादन्तावपुं

मानिन्या चरणमदरेतिषिना भयानशोकीकृतः ॥’

एकाकारा भवा भूया पुनर्भूय यतोऽनयोः ।

अतिभृदुपवया भृदः कतिपयं भृदंशिवः ॥ ४६ ॥

पदेषा पुनः प्राप्तया च द्विधा सा पारिभजते ।

एका ज्येष्ठा कनिष्ठान्या नापकमणयं प्रति ॥ ४७ ॥

उपर्युपचया खदेरसविरागोऽपि नापकः ।

चेष्टते तां प्रति पायः कलासि कुशलो यथा ॥ ४८ ॥

‘त्वद्विष्णी कुवलयवृद्धिरन्तर्ला कण्ठमूढं तदिति निमील्य लोचने ।

ततो मृदा पुलकितामृदमृदलां युवा परां निभृतमसृज्यदङ्गनाम् ॥’

संपत्तौ च विपत्तौ च भरणोऽपि न मुञ्चति ।

या स्त्रीया तां प्रति प्रेम जायते पुण्यकारिणः ॥ ४९ ॥

अन्यद्वीया द्विधा भोक्ता कन्यादा चोति ते प्रिये ।

दशैनाच्छेदवणाद्वीपि कामाते भवतो यथा ॥ ५० ॥

‘किमपि ललितैः सिन्धुः किंचिदिकमप्यतिकुञ्चितैः

किमपि ‘वृत्तितैः कंदर्पवृद्धेसाद्विषयो ।

अभिमतसुखं वीक्षा चक्रे नवाङ्गना तथा

ललितकुशलोऽप्यलालोको यथानिवृत्तिस्त्वय ॥’

१. ‘पदेष संपत्तौ’, ‘दक्षित संपत्तौ’. २. ‘निवृत्तपरम्’. ३. ‘एकाकारता’.
 ४. ‘द्विधासी’; ‘द्विधाया’; ५. ‘कनिष्ठा च नापक-’; ‘कनिष्ठा स्वाभाविक-’; ६. ‘गङ्गा. ७.
 ‘भरणं च’. ८. ‘पुण्यकारिणाम्’. ९. ‘चापि’. १०. ‘अतिकुञ्चितैः’. ११. ‘चलितैः’.
 १२. ‘ललन’; ‘कलन’.

422

श्वश्रवा इव मुञ्चति वानेवस्त्रापयति च ॥ ६७ ॥
 इत्युद्विग्नययं श्वश्रवायैवाक्यं च वदन्तम् ।
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवः प्रवृत्तिवन् गीतः ॥ ६८ ॥
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ।
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ॥ ६९ ॥
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ।
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ॥ ७० ॥
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ।
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ॥ ७१ ॥
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ।
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ॥ ७२ ॥
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ।
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ॥ ७३ ॥
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ।
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ॥ ७४ ॥
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ।
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ॥ ७५ ॥
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ।
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ॥ ७६ ॥
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ।
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ॥ ७७ ॥
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ।
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ॥ ७८ ॥
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ।
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ॥ ७९ ॥
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ।
 श्वश्रवाययनं श्वश्रवाययनं वदन्तम् ॥ ८० ॥

॥ ७८ ॥ ॥ १५ ॥ ॥ १६ ॥ ॥ १७ ॥ ॥ १८ ॥

कविश्वरूपं यथा वसिष्ठं त्रिभुवनं ।

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

॥ अथ विष्णुसहस्रनाम ॥

॥ अथ भगवत्पुत्रोद्धारः ॥

[illegible]

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

प्राप्तम् । अथ तद्वर्णनम् ॥

፡ሆኔ የጥያቄውን ስህተት ይታይ ለ ስህተት

ਸ੍ਰੀਮਤਿ ਜਗਦੀਸ਼ਵਰੀ ਦੇਵੀ : ਸ੍ਰੀਮਤਿ ਜਗਦੀਸ਼ਵਰੀ ਦੇਵੀ :

[illegible]

॥ श्री गुरुभ्यो नमः ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

1. 1971-1972 2. 1973-1974 3. 1975-1976

ԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ԱՅՈՒՆ ԻՅՈՒՆ ԶԵՄԵԼՈՒԹՅՈՒՆ ԱՅՈՒՆ

॥ ६७ ॥ ॥ १५ ॥ ॥ १५ ॥ ॥ १५ ॥

1. IDENTIFY THE SUBJECT

11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847

[illegible]

1. 364 11.11.11. 11.11.11. 11.11.11. 11.11.11. 11.11.11.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

सखीवृत्ता मदीवृत्तयस्फुरितवर्षी न शङ्किता ।

सद्योद्वेगविविधा स्त्रीया द्विविधा च पराङ्मता ।
एका वेत्रया पुनश्चाष्टावस्त्रयाभेदोत्पन्नताः ॥ ८७ ॥

पुनश्च ताक्षिण्या सर्वा उच्यन्ता मन्त्रयावन्मा ।
इदं योतयय तासांमयीतिश्चकचरा ॥ ८८ ॥

दोषाविवेककोपा याविनीता च मयीदति ।
रञ्जयते च यद्वा नय गृणद्वाप्युचयति सा ॥ ८९ ॥

‘कान्ते किं कृपितासि कः परजनं पाण्डो कोपो भवे-
त्कोऽयं सुखं परस्त्वमेव दयिते दासोऽसि कस्ते पर ।

इत्युक्त्वा मणतः प्रियः क्षितिबलदृष्ट्याप्य मानन्दया
नेजान्मःकणिकाङ्क्षिते खननटे नन्द्या समारोपितः ॥’

दोषं स्वस्वोऽपि या कोपं धत्ते कष्टेन भुञ्जति ।
प्रयतिव कारणाद्विगं मन्त्रया सा मता यथा ॥ ९० ॥

‘विद्वेकारस्फुरिताधरापि विकसद्वज्रस्तथामस्तल-
ङ्गमन्मःकणिकापि भङ्गुरतरश्चभेदभेषाव्यजस ।

पादान्तमणते प्रिये प्रकटयन्तः प्रसादं प्रिया
कदाञ्चाष्ट्रमण्डलीषु वलितान्मोचयन्ती यौनैः ॥’

या कृप्यति विना दोषं विभुल्ययुनयं विना ।
निर्द्वेषिकप्रवृत्तिश्च ब्रूलचित्तापि सायमा ॥ ९१ ॥

‘यथायःकलकामकामुककृथा आन्यज्योर्वीरश्चमः
सद्यः प्रोद्वेगवन्दकान्तिवज्रिणी यासिन्कपोलच्छति ।

यत्र स्वेदकृष्णवज्रिमहिमा दारोऽप्युदरोजस्तथाले
कोऽयं मानिनि मत्प्रणामप्रियुखः मत्प्रममानमजहः ॥’

१. ‘यथा’ ३. ‘पुनश्चाविविधा’ ३. ‘वृत्तानि’ ४. ‘प्रकार-’ ५. ‘मपलितान्’;
‘वलितान्’ ६. ‘दोष-’ ७. ‘चलितवैति’ ८. ‘यः कष्ट-’ ९. ‘कपोऽप्यजसः’;
१०. ‘प्रान्तिमतवन्दविजय’ ११. ‘कणावलिम-’

2

3

4

5

मुणालकदलीचन्दनान्जुकेहीदिकम् ।

तजानयोः स्यात्तद्व्यान्तये नैव सुविबुधम् ॥ ३ ॥
आलोकालापसंकटरामाकुलवचनयोः ।

तयोर्भूतदसंप्रभा दशावस्थः सारो यथा ॥ ४ ॥

अभिलाषोऽथ चिन्ता स्यात्सम्यक् गुणकीर्तनम् ।
वदंगोऽथ मलापः स्यादुन्मादा आतिरेक च ॥ ५ ॥

जडता मरणं चैव दशमं जायते ध्रुवम् ।

असंप्रभा भवन्त्येतास्त्वयोद्देशा दशौ यथा ॥ ६ ॥

अवसंयतो भवेद्यत्र वादं तत्संभाषणम् ।

संकल्पकुञ्जचित्रवागसोऽभिजापः स्मृतौ यथा ॥ ७ ॥

प्राविशति धृया गौडकस्माद्विश्च विचरेत्

वदति च यथा सख्या सार्धं सहसामिहोत्सुका ।

वृत्तिवदन्तलोके मन्दं यथा च चलत्यसौ

॥ स्याद्विशो तथैतस्या मूल्ये स्मरणं कृतं पदम् ॥

कथं स वञ्छितः प्राप्यः किं कुर्यात्पश्य सिद्धये ।

कथं भवेदसौ वश्य इति चिन्ता भूता यथा ॥ ८ ॥

सत्यं दुर्लभं एष वञ्छितमो रोगो ममार्तिमानुषः

कोऽप्यन्योऽस्ति गुरुर्न चातिविपुलाः सख्योऽस्य संशोधने

संचिन्त्येति स्याद्विशो प्रियतमे दृष्टे श्रेयां भवतां

वक्षन्त्या न गतं स्थितं न च शीलद्वयो न वा संवत्सम् ॥

द्वेषो यवान्यकर्तुं तु तदेकमं च मानसम् ।

शस्यैव नो रश्मिश्चापि चेष्टस्तिवः सारणं यथा ॥ ९ ॥

इन्दुं निन्दति पद्मकन्दलैस्त्वत्पुत्रं न वा मन्यते

कर्तुं किरति प्रयाति न रतिं प्रालेखयामहे ।

१. 'कन्द.' २. 'सामाश्रय.' ३. 'यथाकस्माद्देहम्.' ४. 'प्रचलति.' ५. 'य'
६. 'वृष्टये.' ७. 'भवेत्.' ८. 'एष.' ९. 'तथा.' १०. 'अस्य.' ११. 'कन्दलैस्त्वत्पुत्रं'
'कन्दकदली'.

‘जीर्णं ताम्रकिटीरकं निवसनं तल्लीकृतं स्फोटितं

नीरम्बं विभिन्नं विरलं सलिलं गर्जनं पर्वे घनाः ।

गच्छामासि वदन्ममसाम्नि मुहुः प्रकृता केवलं

चैव शिखरमहो तथानि सकेतके कामिनम् ॥’

स मानो वायिका परिमयीकृत्य नयकं प्रति ।

पर्वे विकारमन्यदीप्तदोषवशाद्यथा ॥ ३२ ॥

‘किञ्चिदप्यजलवल्लिलितं नेत्रे समानुचितं

रामो विस्फुरन्मृगवद्विभ्रः संदर्शितो गच्छत्योः ।

कम्पक्षायपरपञ्चये विरचितः कामं कुर्यादशा

नो जाने किमयं प्रिये प्रकटितः कोपोऽभिजायोऽयथा ॥’

स प्रायशो भवेन्नयान् कामिनीनां प्रियं प्रति ।

अवश्यं दोषपर्वस्य गरिषान्मन्यमा लघुः ॥ ३३ ॥

प्रतिनयां गते कान्ते स्वं दृष्टे नयान्विते ।

तद्वत्सादृश्येन गोवत्सलिते च गुरुयथा ॥ ३४ ॥

‘विश्वोष्ठः स्फुरति प्रयाति पटवतां गच्छत्येव शोणितम्

यान्तिस्त्रियाम् दशौ च वलवद्भृशमभ्युज्झयति ।

इदं चण्डि तथा तथैव रोचिरः कोपकामो जन्मते

जालोऽयं प्रणतीरपास्त्य घुतरामोदहिदृष्टयथा ॥’

दृष्टे प्रियतमं रोगादन्वया सह जल्पति ।

सख्यारूपवत्तद्वत्वा दोषे मानोऽयं मन्यमा यथा ॥ ३५ ॥

‘वाचो वाणिमति किं तदवाप्य परेषाः सुष्ठु भूयोविभ्रमो-

ऽप्युज्झान्तः कृत एव लोचनयने किं लोहिते लोचने ।

नारत्यागो मयि किं भूयैव कृतिवत्युक्ते पुरः भयसा

मानिन्या जलविन्द्वन्वृत्तदृष्टिः सखीव्याहिते ॥’

‘वरेण्यवतनपद्युर्गन्धौ भगतिर्गोपनीकते

रुचति च किंप्रत्येकभ्यन्तं वनमनमपठते ।

तदपि विस्मयकारकं विराजन्मन्त्रया

कथमापि पुरी दृष्ट्वा रत्नौ पुनश्चिह्नीकृता ॥’

‘वृत्तवन्मन्त्रादौ छन्दोऽप्यभिचिन्तयेत्-’

रत्नकवलनैवार्थं वारं गतोऽप्यतिमन्दवाम् ।

अपरवतितासदाहं विरजन्मन्त्रिणेन

कुत्रत्यदृशः कोपः कान्ते पुनर्नवता गतः ॥’

सप्त दानं च भद्रः सादृश्या गणितस्तथा ।

तथा प्रसङ्गवैचर्ये दण्डः शृङ्गारद्वेनय ॥ ४२ ॥

तस्याः प्रसादने सद्गुरुपायाः पदे प्रकीर्तिताः ।

सुन्दरान्ते निदधन्ते सद्गोदृष्टिनिभूया ॥ ४३ ॥

अविनतीरुपि पाल्योऽहं त्वया सुखे समप्लव ।

इति वार्ता भवेद्यत्र तत्समाप्ति निगद्यते ॥ ४४ ॥

‘सत्यं आसिन् इवोन्मत्त दधिते पाल्यलयापि त्वया

यो दोषः स लघुर्भोगादि निधनं दीनस्य मे क्षम्यताम् ।

इदं जल्पति वल्लभे मृगदशा चक्षुर्जले संवते

रक्तान् विरलीकृतं च वदते दत्तं च किञ्चिद्वचः ॥’

अलंकारादिकं दृष्ट्वा गोपनीयं यत्र तिष्ठति ।

वैदृश्य कारणं किञ्चिद्वानं छिन्नासु तद्यथा ॥ ४५ ॥

‘गणपिना निवहरत्नला खयं किल नवति निवेद्य कुचस्थले ।

पुलकमानि पुरा कुपितान्पक्षौ केवकचमद्वेषं पण्डितिचरा ॥’

यदिमप्यपिजनं तस्याः समीपवत्यं प्रसादतः ।

तन्नेत्र लभते कान्तां कान्ताभिर्दः स वच्यते ॥ ४६ ॥

१. किमप्युक्तं यत्रम्. २. ‘वदितव्यम्’; ३. ‘वृत्तिवर्तमानवचनम्’; ४. ‘वदतम्’;
५. ‘गतम्’; ६. ‘विमलम्’; ७. ‘कुपितम्’; ८. ‘कुचम्’; ९. ‘प्रसादितम्’.

मया कीडं मुने कथय त्रिविधः सत्त्वसत्त्वः-

[illegible][illegible]

। ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

नमो भगवते वासुदेवाय ।

॥ श्री गुरुभ्यो नमः ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

• ԲԻՆԱԿԵ ԲՐԵՆՈՒ ԵՎ ԵՐԵՎԱՆ

:ZAB AN PZUNF, PZUNF, UNB.

1. የግንባታ ሥራ፡ በግንባታ ሥራ ላይ የሚሳተፉት ሰራተኛዎች በጥንቃቄ መሆናቸውን ያሳያል።

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

በጊዜው ላይ ለጊዜው ለጊዜው ለጊዜው ለጊዜው

इत्यादि निमित्तं सत्तां ज्ञापयन् कृतिं कर्तुं ।

धीमतां मन्त्रमर्चयन्निर्वाणकलशोपमाः ॥ ३८ ॥

इतः निरन्तराः शूराः कतिपयः भवन् ।

अनेन सति कदापि मणिं नीरसमुच्यते ॥ ३९ ॥

इतः निजान् मन्त्रमर्चयन्निर्वाणकलशोपमाः निवर्तयन् सः सभूः ।

तत्कालमुपार्पय पदं निरन्तरं नीयं निरन्तरं नीयं ॥ ४० ॥

इति श्रीमहाभारतस्य आर्यभट्टस्य भाष्ये कौटिल्यस्य

निर्यातं नाम प्रथमः परिच्छेदः ।

प्रथमः परिच्छेदः ।

विजितं शूराः कलशोपमाः ज्ञापयन् सः ।

इत्यादि शूराः कलशोपमाः ज्ञापयन् सः ॥ १ ॥

किंचिद्विजितं शूराः किंचिद्विजितं शूराः ।

किंचिद्विजितं शूराः किंचिद्विजितं शूराः ॥ २ ॥

किंचिद्विजितं शूराः किंचिद्विजितं शूराः ।

किंचिद्विजितं शूराः किंचिद्विजितं शूराः ।

किंचिद्विजितं शूराः किंचिद्विजितं शूराः ।

किंचिद्विजितं शूराः किंचिद्विजितं शूराः ।

किंचिद्विजितं शूराः किंचिद्विजितं शूराः ।

किंचिद्विजितं शूराः किंचिद्विजितं शूराः ।

किंचिद्विजितं शूराः किंचिद्विजितं शूराः ।

किंचिद्विजितं शूराः किंचिद्विजितं शूराः ।

किंचिद्विजितं शूराः किंचिद्विजितं शूराः ।

किंचिद्विजितं शूराः किंचिद्विजितं शूराः ।

किंचिद्विजितं शूराः किंचिद्विजितं शूराः ।

किंचिद्विजितं शूराः किंचिद्विजितं शूराः ।

किंचिद्विजितं शूराः किंचिद्विजितं शूराः ।

किंचिद्विजितं शूराः किंचिद्विजितं शूराः ।

किंचिद्विजितं शूराः किंचिद्विजितं शूराः ।

किंचिद्विजितं शूराः किंचिद्विजितं शूराः ।

गात्रभीयुर्दाम्भुसौन्दर्यौघैर्गुणैर्भिषितः ।

आवर्जितजना ज्ञानयानिर्गुणैर्गुणैर्विक्रमः ॥ १० ॥

‘अथि विहंग वराक कपोतकं विमज धाहे धृति मम भूदसः ।

विशिरहं भवता विदितो न किं सकलसत्त्वसमुद्धरणक्षमः ॥’

‘सुखितोऽसि हरे नूनं सुवननयमगजलघोषीण ।

वैलिर्युधवर्जोऽसि यतो न यातिवतः किंचिदप्यधिकम् ॥’

‘धृजैरावणानन्दनीजसुसलैरेरेण्डकाण्डादिपतं

वञ्जणापि विकीर्णवहिविना मणालनलापितम् ।

महक्षेपवल्ग्व्य किंचिदधुना तद्विस्मृतं वञ्जणा

दुष्टं यववल्ग्वे स तु पुनः सज्जोऽस्त्यहं रावणः ॥’

धृतिगर्वाद्धृत्यमतिस्मृतिरोमाञ्चा भवति चासिभिम् ।

विविधा वाक्प्रशेषाः सोत्सहोपप्लवगाञ्च ॥ ११ ॥

भयानको भयस्यापिभयोऽसौ जायते रसः ।

शान्दोद्वेगविकृतज्ज्वलं बालधोनीचनयकः ॥ १२ ॥

‘श्रुत्वा त्व्युनिनादं हरे भयचक्रितललितवाहुल्यतः ।

धन्यस्य जगति कण्ठे सुधादिशुश्रूषितधुसहितः ॥’

‘मणयकलहहसज्जन्मन्यमाना निरस्तः

प्रकटितवटकोटिः पादपद्मानतोऽपि ।

नवजलधरगर्जनीययासौ कथानि-

वृटितवरलहरं सखि ज्ञाणनाथः ॥’

‘कम्प्यपकेद्धसर्वाङ्गीरललितोवनिन्दितः ।

त्वया कष्टैर्महीपात्र वैरिभिर्वनितापितम् ॥’

वृषधूमश्च सञ्जसौ हस्तपादोदिकप्रपन्नम् ।

स्वदरेपञ्चोपदिक्प्रसक्तसंभमाञ्च प्रकीर्तितः ॥ १३ ॥

१. वाटम्. २. वलिर्युधवर्जोऽसि नियतम्. ३. यज्ञैरावणीययत्. ४. अति-
रस्य- ५. गण्डम्. ६. वलित- ७. सर्वाङ्गीरल- ८. त्वया जलम्. ९. १०. ११.

परिच्छेदः.

[illegible]

। ईश्वरदेवदेव ।

ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အကျိုးအမြတ်

உய்யுதற்காக ஸாஸ்திரங்களைப்பற்றி உழைப்பதற்குப் புகு

॥ ७६ ॥ पुनर्वाच्यः इति ह्येतत् । अत्रापि च ।

त्रिपुरवधार्थं गतास्त्रिसप्ततिं समस्तदेवतासु ।

॥ ३७ ॥ एतत् कथं विज्ञेयं तत्रैव भवेत्तु यः

1 : ክብርቱ ሆኖ ትኩረቱንና ክብሩን ይገልጻል

॥ ५५ ॥ हृद्भुजः : हृत् भुजः विभुजः विभुजः

२३. श्रीरत्निको नाम ग्रन्थोऽयं ग्रन्थो मया ।

॥ ४५ ॥ पृथ्वीपुत्रोऽस्यैवः पुत्रोऽस्यैवः पुत्रोऽस्यैवः

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ ६७ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

፡ክፍሊዬ ከፊት ከፊት ከፊት ከፊት

॥ २७ ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ २७ ॥

श्रीयः यत्तु त्रिग वेत्तु कः यत्तु त्रिग वेत्तु ।

॥ ४७ ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

इत्युक्तं दृष्टव्यं : कामं पुनः शब्दं पुनः ।

[illegible]

राभवागुविनां गच्छ वदित्वा वदन्ते वं या ।

नानाकामकलाविनीवनिनामावरेनैर्मृदु-
 मुष्णानदीहृदयामामैराण मनः कंदपदपूर्णाहः ॥ ८ ॥
 आनीरामकमण्डलैः पुरिष्वता वृन्दं गवां चारय-
 न्दन्दारण्यपुण्डरीकेणभुवस्तीरे मनोहारिणि ।
 मुञ्जिवहृदलमसन्निविहितमन्यङ्गमूर्धनसवो
 गायन्वेणुरैरद्विद्याणि कतिनः संललयन्कीर्तते ॥ ९ ॥
 एकस्मिन्पदसंज्ञजङ्गमपतिर्गोपागमजैरेरिन्वतः
 प्राप्तैव कृतशानो मुरलिकामामपूर्य रम्य वनम् ।
 तत्र सौम्य वनस्थलीषु विहरन्मन्यजनानाविध-
 स्तेच्छाकलितकलोलिभावलसति प्रेमकलन्यो हरिः ॥ १० ॥
 कचुर्गोक्त्रलपाळकाः कचिदसुं कृष्णं क्षुधासंक्षुताः
 किंचिच्चिन्त्य तत्र तान्नजपतिः प्रत्यञ्जनीयदेयत ।
 विभक्तिं भजसुन्दरीदीपिष्यो यान्तीः पुंरं चेवदा
 याचयैव पुरतः करं यदि न ता दास्यन्त्यथो ह्युद्धत ॥ ११ ॥
 श्रुत्यैव वचनानि गोक्त्रलयतराशु कचिर्बुद्धमा-
 न्दरादेव त्रिलोक्य गोपयुवतीमन्दकण्ठपूरः ।
 धर्मसमग्रविगतमसन्निनकरैर्वाथीरैरुक्त्वती-
 गोस्त्रन्यासतर्पणीभाजनलसन्सौलुभ्युद्भावतरन ॥ १२ ॥
 वक्रोक्तिकप्रवरः समावचपला नन्दानमजं संशिता-
 स्तद्विगोक्त्रलयोषितां तत इतः संवत्य कचिच्युरः ।
 पञ्चानं प्रतिफल्य कण्ठकिलताकीर्णद्विभूः संकुलं
 वहरिं सववनमसुभमा वञ्चकहस्तलसतः ॥ १३ ॥
 तावन्मुग्धवर्धजनः कलरवं गायन्त्यः शीघ्रतः
 काञ्चीनादविभुवनपुण्डरीकैर्मृनीनामपि ।
 कुन्तः पञ्चशरान्गुणं विरचययन्त्योन्मोहासोक्तिकि-
 देहान्दोलनतल्लिकामिभित्तः सेलन्दनैरन्यगाव ॥ १४ ॥

सर्वाङ्गे वनमालया विवर्धितः सरोरमुचै हरिः ॥ २७ ॥ (युग्मम्)

विजयैर्गुरुरमञ्जुलैर्निजपदैरेष्टासमय-मूलैः

नीलेन्द्रीवरकान्तकोमलवयः किञ्चिज्जलोचनः ।

दृष्ट्वा तां निजवल्लभामातिरसदागन्ध धूलाञ्जलं

कौशेयं कनकमयं कटिनदं विभक्तकाञ्चिकम् ॥ २६ ॥

पाण्योः कङ्कणमङ्कदं च दृश्ये हरं तथा मौक्तिकं

मुक्ता नखलिके ललामालिकं कण्ठे सर्पिण कौस्तुभम् ।

मौलौ चन्द्रकौशेवरं श्रवणयोरेकममे कुण्डले

(चरित्रैः कालापकम्)

राधा माधवमकुलं कलयती नञाञ्जलान्दोलनैः ॥ २५ ॥

अन्तः स्रेयमथाविरोधो यो नैकमञ्जोरमञ्जुस्त्वनै

द्योतनमौक्तिकमुच्छ्वलितगतद्योतविद्योतनञ्चान्तरम् ।

केदोयान्निधुसुरङ्गदोरकामिलसौवर्णपद्ममणि-

कौडन्ती ललितारिदितिः प्रियसखीद्वन्द्वैः समं सञ्जिता ॥ २४ ॥

संसर्पद्वेष्टागद्यिभिर्दृष्टा विद्योऽप्युद्भासयन्ती मिथः

अजिह्वं प्रसरन्स्त्रिपर्णकुसुमा वनधुंकरन्त्याधरा ।

खिलखञ्जलञ्चाना नृपि लभन्सुकाञ्चरान्तर-

राजलीलदुक्कलमुक्तलयती नीचा करेण कञ्चित् ॥ २३ ॥

अन्तः कतिमप्युज्जिकाविरचनद्वैमैश्च सौख्यं रसे

मुक्ताभिः परिता लसवज्ज्वरं विभ्राञ्जलं विभ्रती ।

नानारंगानिवदकाञ्चनलसम्पण्णैश्चैर्मुञ्जुलै-

अञ्जनापककेञ्जलैश्च तिलकैरेष्टैः पायन्ती अरुम् ॥ २२ ॥

हरिः काञ्चनचन्द्रकाधविपुभिः सीमान्तसुदर्भित-

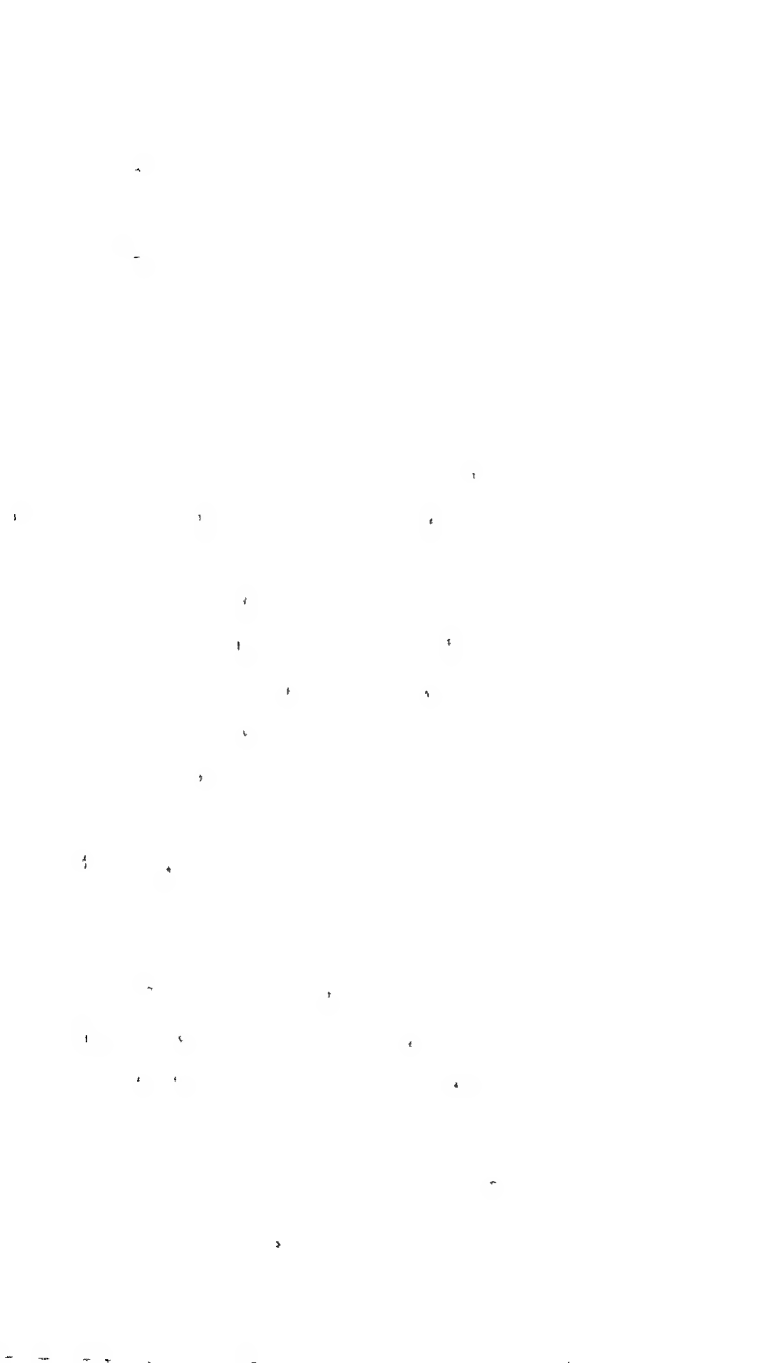
प्रत्यङ्गं वल्यः सुवर्णलज्जितै रत्नाङ्गुलीयोरपि ।

कण्ठे श्रीमणिरत्नमौक्तिककसैर्नानावर्तसैरपि

स्वयन्स्तरान्द्रममणिगुणजन्तुः किं वा न तां पश्यत ॥ २१ ॥

मूर्ध्निस्तरुत दूरतः किञ्चित् नो ज्ञानीय दंभीस्तिन्द-

मुने त्वं वदतिर्द्वैतैरसि मया प्रापद्य चैरेण य-
 त्वात् यत्ति सदातिमर्दधिपया विभीष विभीष वै ।
 विभेय कमलाक्षि तत्परमती मयेमकुन्मस्तानि
 त्वां मुञ्चामि तदैव सुन्दरि यदा सर्वस्य दयाः करम् ॥ २८ ॥
 इत्याकण्य केशोदरी कलपदं मन्दोक्षमन्दोक्षरं
 प्रत्युचं वचनानि सज्जितवृत्ती त्वं तत्करो वा वयम् ।
 तज्जानासि न किं त्वमेव जननीवद्धो यदौलखले
 त्वां किञ्चिदवनीतचोरमवहातकिं त्वया विस्मयम् ॥ २९ ॥
 रे रे वञ्चल वृक्ष मञ्जुलमलं किं लोचने नवीयः
 सत्यः पश्यत धाष्ट्यमस्य महिला यथात्मनो रक्षति ।
 इत्युक्त्वा कारतोऽपहृत्य वसनं वंशीं च गत्वा हृतं
 पश्चादेति गृहेण चत्वारिमास्ये साङ्गिष्ठदशोत्तिष्ठत् ॥ ३० ॥
 किं कुर्मः सति नन्दयाकुलपानशोत्तिष्ठामिवादिभि-
 व्यथितवपस्त्वतोऽप्यातिवरां मान्यो ह्ययं मादशम् ।
 इत्यालोच्य नयानप्याधितमनो रोगोऽस्य संस्थायते
 नो चेदस्य तथा कियत् पुनरप्येव न कुप्यथिया ॥ ३१ ॥
 ततस्तथाः मयसीदस्य हेतुमननी लज्जानमकंभरं
 गीतवन्दं तिलारोपयित्स्वरजितं विधुमवलज्जितम् ।
 दृष्ट्वा चोदमन्यवः कुलविधुमवलोदितोऽपि सुप्रोदु
 धावन्तः पारितः पुरीधनिवधुं संतव्यथाचिकरे ॥ ३२ ॥
 वयः केचन नवमाव्यापितरेऽमशानि जडुत्तितः
 श्रीदाभाधगुणा प्रवेगवगुणो व्यापितरे वञ्चिताः ।
 इत्यं संश्रितो वदत्कलकलैरुचैः कानिषद्वैर्य-
 रायाता किञ्च सुप्रोदु कर्तुमिवादातुं समारब्ध वत् ॥ ३३ ॥
 वाची नः श्रुतिगान्धारीऽस्त्यपि करो मन्त्रस्य जातु कानि-
 द्राविः काचन कठिना नवनवा युष्मन्निमैरेव वा ।
 कर्तुर्योगिनसारं नल्ययत्नं वैलालवद्भादया

। एषां प्रमाणानामप्युक्तं

සමස්ත ප්‍රතිඵලය සුඛසාධකය

[illegible][illegible]

1. ഗുണഗതികളെക്കുറിച്ചുള്ള

महाराजगिरिजामहाराज

विज्ञानात्मकपद्धत्यां प्रतिष्ठितः ॥ ४६ ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

सिद्धिश्चापि परमविन्दमयम् सौमन्यमकाङ्क्षितम् ।

सौभाग्यं भगवति प्रयाति निधनं वक्ष्ये स्वस्ति यो नः

॥ ४६ ॥ कृष्णाय नमः ॥

॥ अथ श्रीगणेशोत्सवः ॥

[illegible]

अन्त्येष्टिं चरुणां तृतीयां श्रद्धां प्रथमां वस्त्राणां

॥ ३४ ॥

पुनः क्रि. शत. १५, श्रीराम भगवत्पूजक य-

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ ४३ ॥

[illegible]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
 ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ ६० ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered. This involves understanding the context and the specific requirements of the task.

1. അങ്കിളിപ്പട്ടം

निवृत्तविप्रश्नात् कान्तां मुहुः कृत्स्माकरे

रमयति रमारोम देयाम् मनो रमतां सताम् ॥ ४८ ॥

कश्चिद्विप्रश्नाद्विप्रश्नवत्सतिरभ्युद्यमां दिवन्मा

सोमनर्द्धा च येनोत्तरवयसि पुनर्मुक्तिदंभेन काशीम् ।

शंभोर्निर्वाणसम्यग्मन्त्रपुण्यविधाभिः कर्तुमस्त्राय लोके

संन्यस्याशेषकर्मव्यगामि पदमहो वैति यस्मिन्मनोऽपि ॥ ४९ ॥

अजानिपत तन्त्रज्ञास्य पदं यः कनीया-

नविष्यत्युपगमरीयास्तत्र यज्ञेश्वरस्यः ।

अजानि च तनयोऽस्यार्द्धाचिदेवोऽस्य चास्ति-

मगानिपत्युपगमा लक्ष्मणो माधवश्च ॥ ५० ॥

आद्यो वंशोवतंसः सुकेयुकेसदृशः प्रज्ञया विष्णुदेवः

ख्यातो यश्चकवतीत्यनुपमकवितालोकवीरिः कवीनाम् ।

वेन्दुरभ्युदयनन्दत्समजपदन्तिनन्दैर्निन्यावृत्त्या

प्राधान्यः प्रममन्तिकप्रमुदितद्वयो नन्दनो माधवस्य ॥ ५१ ॥

तस्यास्तनयराज्योऽपि सुविद्यो रामः क्षमाचन्द्रमाः

श्रीमान्विश्वपतिश्च माधव इति ख्याता गुणान्माधवः ।

तत्राकारि कनीयसां सुकृतिना चैश्वर्यमकरकं

काव्यं कृष्णकृष्णामिषमनसा श्रीदानलालाभिषमम् ॥ ५२ ॥

वसुकरसेन्दुः (१६२८) वर्षे पक्षे शुक्ले चतुर्दश्याम् ।

चन्द्रं तपसि कृत्यं वारिध्याम् सुरादि शूरजने ॥ ५३ ॥

इति श्रीमद्वेदानवनचन्द्रवर्णनविन्दमकरन्दोद्यादिविभवमनोमयिकरेण

भट्टश्रीमन्माधवेन कृत दानलालाभिष काव्य समाप्तम् ।

